

Lietuvos Respublikos Seimo *antroji sesija*

2017 m. birželio 6 d.
71 ir 72 posėdžiai

Stenogramos

ISSN 2538-6638

Elektroninis leidinys leidžiamas nuo 2016 m. lapkričio 14 d.

E. leidinį parengė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

TURINYS

II (PAVASARIO) SESIJA

2017 m. birželio 6 d.

Rytinis posėdis Nr. 71

Seniūnų sueigos patikslintos 2017 m. birželio 6 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tvirtinimas	7
Konstitucijos 106 ir 107 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-431(2) svarstymas	7
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Mindaugui Basčiui pagrįstumui ištirti ir išvada dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti išvada“ projekto Nr. XIIIIP-791 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (A. Širinskienė)	8
Seimo nario A. Gelūno kalba (Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu)	12
Seimo narės R. Juknevičienės kalba (Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos vardu)	13
Seimo J. Sabatausko nario kalba (Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos vardu)	14
Seimo nario A. Skardžiaus kalba	15
Seimo nario V. Bako kalba	16
Seimo nario Ž. Pavilionio kalba	17
Seimo nario M. Basčio kalba	18
Šio nutarimo priėmimas	22
Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Mindaugui Basčiui pradžios ir kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą“ projekto Nr. XIIIIP-792 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (A. Širinskienė)	23
Šio nutarimo priėmimas	24
Darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. XII-2603 1 straipsniu patvirtinto Lietuvos Respublikos darbo kodekso 21, 23, 31, 32, 38, 40, 41, 43, 48, 52, 53, 57, 63, 65, 71, 72, 73, 75, 76, 79, 112, 114, 115, 117, 120, 127, 144, 147, 169, 171, 179, 181, 185, 195, 197, 204, 209, 217, 221, 237, 240, 241 ir 242 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-587(3) priėmimas	24
Šio įstatymo priėmimas	37
Darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. XII-2603 2 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-586(3) priėmimas	37
Šio įstatymo priėmimas	38
Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 pakeitimo įstatymo Nr. XII-2508 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-139 6 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-588(2) priėmimas	38
Šio įstatymo priėmimas	38
Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 12, 13, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 29, 31, 32, 35, 36, 37, 39, 40, 41, 42, 46, 48, 56, 57, 58, 60 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 39 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-589(2) priėmimas	38
Šio įstatymo priėmimas	40
Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 pakeitimo įstatymo Nr. XII-2471 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-590(2) priėmimas	40
Šio įstatymo priėmimas	40
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 ir 38 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XII-2502 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-591(3) priėmimas	40

Šio įstatymo priėmimas	41
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. gegužės 19 d. nutarimo Nr. XI-1397 „Dėl Lietuvos mokslų akademijos statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIP-4755(2) svarstymas ir priėmimas	42
Šio nutarimo priėmimas	43

Vakarinis posėdis Nr. 72

Lietuvos banko 2016 metų ataskaita

Lietuvos banko valdybos pirmininko V. Vasiliausko kalba	44
Lietuvos banko valdybos pirmininko V. Vasiliausko atsakymai į Seimo narių klausimus	47
Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4804(2)ES svarstymo tęsinys	51
Koncesijų įstatymo Nr. I-1510 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-203(2)ES svarstymas	57
Civilinio proceso kodekso 1, 80 straipsnių ir XXI ¹ skyriaus pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-204(2), Administracinių nusižengimų kodekso 184 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-205(2), Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 16 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-610(2) ir Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 15 ² straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-611(2) svarstymas	58
Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 16 ¹ , 18, 19, 20, 21, 25, 31, 32, 33, 34, 37 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 37 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIP-724, Įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo Nr. IX-575 4, 23, 23 ¹ ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-725, Finansinių ataskaitų audito įstatymo Nr. VIII-1227 69 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-726 ir Civilinio kodekso 2.87 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-727 pateikimas (V. Sinkevičius)	59
Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-757 ir Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-758 pateikimas (A. Širinskienė)	62
Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 34 ²³ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-382(2) pateikimas (V. Vingrienė)	66
Valstybei ir savivaldybėms priklausančių akcijų privatizavimo įstatymo Nr. VIII-480 19 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-716 pateikimas (A. Skardžius)	70
Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. XIII-198 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-711 pateikimas (A. Papirtienė)	71
Informaciniai pranešimai	73

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario N. Puteikio pareiškimas	73
PAVARDŽIŲ RODYKLĖ	74

SANTRUMPOS

LLRA-KŠSF – Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija
LSDPF – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
LSF – Liberalų sąjūdžio frakcija
LVŽSF – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
MSNG – Mišri Seimo narių grupė
TS-LKDF – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija
TTF – Frakcija „Tvarka ir teisingumas“

A – alternatyvus teisės aktas
ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
GR – Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 71 STENOGRAMA

2017 m. birželio 6 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas V. PRANCKIETIS
ir Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. BAŠKIENĖ*

PIRMININKAS (V. PRANCKIETIS). Labas rytas, gerbiamieji kolegos! Pradedame Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 6 d. posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis. (*Šurmulyš salėje*)

Užsiregistravo 97 Seimo nariai.

Gerbiami kolegos, labai liūdna, bet vėl posėdį turime pradėti ir siūlau tylos minute pagerbti Londone žuvusius nuo teroro.

Tylos minutė

Dėkoju.

10.03 val.

Seniūnų sueigos patikslintos 2017 m. birželio 6 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tvirtinimas

Darbotvarkės tvirtinimas. Seniūnų sueiga svarstė, gauta pasiūlymų, padaryta truputį pakeitimų. Ar turėtume daugiau kas nors dėl darbotvarkės? Galime patvirtinti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta.

10.00 val.

Konstitucijos 106 ir 107 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-431(2) (svarstymas)

Pirmasis klausimas – Konstitucijos 106 ir 107 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-431. Pranešėjas – komiteto pirmininkas J. Sabatauskas. J. Sabatauską maloniai kviečiame.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, Teisės ir teisėtvarcos komitetas svarstė Konstitucijos 106 ir 107 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą ir atsižvelgė arba iš dalies pritarė Žmogaus teisių komiteto siūlymui dėl įsigaliojimo datos paankstinimo, tik Žmogaus teisių komitetas siūlė nustatyti 2018 m. liepos 1 d., o komitetas nusprendė, kad įsigalio-ti turėtų 2019 m. sausio 1 d. Padarytas toks mažytis redakcinis pataisymas – 1 ir 2 straipsniuose patikslinti linksniai: viename straipsnyje buvo kalbama vienaskaita, o kitame – daugiskaita, kad abiejuose būtų daugiskaita. Tokie pakeitimai.

Už tokį sprendimą, pritarus redakciškai patobulintam projektui, balsavo 8 komiteto nariai, dalyvavę posėdyje, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Papildomo komiteto vardu – L. Talmontas.

L. TALMONT (LLRA-KŠSF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamieji Seimo nariai, Žmogaus teisių komi-tetas svarstė Konstitucijos 106 ir 107 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIII-431, atsi-žvelgė į Teisės departamento ir Europos teisės departamento pastabas. Sprendimas – iš esmės pritarti įstatymo projektui Nr. XIII-431 ir siūlyti pagrindiniam komitetui numatyti įstatymo įsi-galiojimo datą 2018 m. liepos 1 d. Balsavimo rezultatai: už bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Nepabėkite, noriu dar jūsų paklausti. Ar sutinkate su pagrindinio komiteto nuomone?

L. TALMONT (*LLRA-KŠSF*). Pirmininko nėra, bet aš galvoju, kad sutinkame.

PIRMININKAS. Kaip sakėte? (*Balsai salėje*) Sutinkate? Dėl datos sutinkate. Motyvai po svarstymo. Motyvai prieš – A. Kubilius.

A. KUBILIUS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, aš nebūčiau kategoriškai prieš, bet mane šiek tiek jaudina ir kartu stebina visiškas diskusijos nebuvimas ir tam tikra prasme abejingumas Seimo salėje Konstitucijos pataisų, ir rimtų pataisų, atžvilgiu.

Iš tiesų svarstome klausimą, susijusį su tolesne Konstitucinio Teismo veikla, su vadinamuoju individualaus skundo įvedimu, nelabai galvodami apie tai, kokios gali būti tiek teigiamos, tiek galbūt ne visai teigiamos pasekmės. Skamba labai gražiai, kad individualus skundas yra kitas žingsnis stiprinant žmogaus teisių gynybą Lietuvoje, bet kartu mes gana stipriai keisime Konstitucinio Teismo darbo pobūdį ir apie tai visiškai nediskutuojame. Konstitucinis Teismas iš tikrųjų yra labai svarbi institucija, priimanti sprendimus, kuriais yra aiškinamas ir Konstitucijos atskirų straipsnių veikimas. Tokia Konstitucinio Teismo funkcija, mano įsitikinimu, turi būti naudojama labai atsakingai ir labai reikšmingai. Tai klausimas vienas: ar, suteikus teisę į individualų skundą, nebus Konstitucinio Teismo aiškinimų procedūra devaluojama labai gausiais skundais? Kaip tada atrodys visas mūsų tolesnis darbas, teisinės sistemos ir konstitucinės sistemos kūryba? Apie tai mes visai nediskutuojame! Pasakome, kaip gražu yra suteikti individualų skundą, ir čia būsimе priešakyje kažko. Nežinau, ko priešaky būsimе, bet žinau, kad galime susidurti su labai mažais iššūkiais, todėl raginu vertinti šias pataisas labai atsakingai ir galbūt neskubėti priimti. Aš pats balsuodamas šiandien susilaikysiu, nes negirdėjau jokių esminių diskusijų ir jokių esminių argumentų, kad tikrai šiandien būtent toks sprendimas yra būtinais reikalingas.

PIRMININKAS. Dėkojame. Motyvai už – Seimo narys J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, stebina tokie kolegų pasisakymai. Ne pirmą kadenciją apie tai mes diskutuojame, jau daugiau kaip 10 metų kalbame apie individualų konstitucinį skundą, apie galimybę kiekvienam piliečiui kreiptis į Konstitucinį Teismą tiesiogiai. Šiandien jie tokia galimybe gali pasinaudoti tik tada, kai teismas, kuris nagrinėja to konkretaus piliečio bylą, atsižvelgia į jo argumentus ir gali kreiptis į Konstitucinį Teismą. Bet dažnai teismai to nedaro, iš tiesų teismai šiandien yra vieni iš pagrindinių Konstitucinio Teismo darbdavių, teikiantys kreipimuisi į Konstitucinį Teismą. Šiaip turiu pasakyti ir opozicijai. Kolegos, turbūt truputį užmigote, nes priklauso nuo kadencijų, kada būtent opozicija labai aktyviai reikšdavosi kreipdamasi į Konstitucinį Teismą, diskutuodama dėl vieno ar kito priimto įstatymo konstitucingumo. Ar tai reiškia ką kita, ar tai reiškia, kad Seimas, priimdamas įstatymus, jau juos priima kokybiškesnius? Nepaisydami to, ar Seimas priima kokybiškesnius įstatymus ar ne, šiandien mes, vilkdamiesi Europos uodegoje, neturėdami to individualaus skundo instituto, kurį turi visos aplinkinės Europos Sąjungos šalys, ir gali ne tik Europos Sąjungos, bet ir kitų Europos valstybių piliečiai naudotis tokia teise, mes tikrai įtvirtintume šiuolaikišką teisinį institutą, kuris įtvirtintų kiekvieno žmogaus tą teisių įgyvendinimo pilnatvę. Todėl raginu balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju už nuomones. Siūlau apsispręsti po svarstymo. Kas už, balsuojate už, kas prieš – prieš, susilaikyti taip pat yra galimybė.

Balsavo 114 Seimo narių: už – 92, prieš nebuvo, susilaikė 22 Seimo nariai. Po svarstymo projektui Nr. XIII-431 pritarta.

10.12 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Mindaugui Basčiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti išvadai“ projektas Nr. XIII-791 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Mindaugui Basčiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti išvadai“ projektas Nr. XIII-791. Pranešėja – A. Širinskienė, specialiosios tyrimo komisijos pirmininkė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Lietuvos Respublikos Seimo specialioji tyrimo komisija Lietuvos Respublikos Seimo pavedimu atliko parlamentinį tyrimą dėl teikimo pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui M. Basčiui. Per laikotarpį nuo 2017 m. kovo 22 d. komisija buvo susirinkusi į 11 posėdžių. Atlikdami tyrimą vertinome tiek viešai prieinamą informaciją, tiek Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto surinktus parodymus ir informaciją, tiek informaciją ir dokumentus, pateiktus Valstybės saugumo departamento. Tyrimo metu buvo išklaustyti ir liudytojų parodymai, taip pat dėl informacijos pateikimo buvo kreiptasi į valstybės institucijas. Pabaigę tyrimą pavišiname per 500 puslapių tyrimo medžiagos ir ji yra laisvai prieinama visuomenei.

Seimo narys M. Bastys pasinaudojo savo procesinėmis teisėmis ir atsisakė atsakinėti ir Specialiosios tyrimo komisijos klausimus. Taigi galimybės klausti Seimo nario M. Basčio ir pasitiksinti mums rūpinus tyrimo epizodus neturėjome, nors ta galimybė atsakyti į komisijos klausimus Seimo nariui M. Basčiui buvo suteikta mažiausiai trijų Specialiosios tyrimo komisijos posėdžių metu. Tyrimo rezultatai yra pristatyti komisijos išvados 7.1 dalyje, nurodyti konkretūs Seimo nario M. Basčio veiksmai, kurie buvo analizuoti ir kurie pagrindžia Specialiosios tyrimo komisijos išvadą.

Atlikusi tyrimą, Specialioji tyrimo komisija konstatavo, kad yra pagrindas pripažinti, jog Seimo narių grupės teikimas dėl apkaltos proceso pradėjimo yra pagrįstas ir yra pagrindas pradėti Seimo nariui M. Basčiui apkaltos procesą Seime dėl to, kad Seimo narys M. Bastys: pirma, šiurkščiai sulaužė priesaiką, kuria įsipareigojo visomis išgalėmis stiprinti Lietuvos Respublikos nepriklausomybę, gerbti ir vykdyti jos Konstituciją ir įstatymus, sąžiningai tarnauti tėvynei, ir atitinkamai šiurkščiai pažeidė Konstituciją, kai 2016 m. gruodžio 14 d. atsakydamas į klausimyno, skirto asmenims, pretenduojantiems gauti leidimą dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, 55 klausimą nusišė savo ryšius su P. Vojeika ir taip nevykdydamas imperatyvių teisės aktų reikalavimų, nebūdamas sąžiningas kėsinosi susipažinti su valstybės paslaptimis tokiu atveju, kai jo veikla, savybės ar ryšiai galėjo duoti pagrindą nuogastauti, kad kyla grėsmė paslapčių saugumui, taip pažeidžiant valstybės interesus, apsaugoti įslaptintą informaciją nuo asmenų, kurie neturi besąlyginio pasitikėjimo, ir paminant valstybės paslapties konstitucinę reikšmę; antra, Seimo narys M. Bastys šiurkščiai sulaužė priesaiką, kuria įsipareigojo sąžiningai tarnauti tėvynei ir atitinkamai šiurkščiai pažeidė Konstituciją, kai 2017 m. vasario 15 d., 2017 m. kovo 3 d. VSD apklausų metu bei 2017 m. kovo 31 d., 2017 m. balandžio 3 d. Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto posėdžių metu nesąžiningai teikė skirtingus parodymus ir paaiškinimus dėl to, ar žinojo apie P. Vojeikos darbą KGB. Čia paminėti epizodai yra nurodyti išvados 7.1 dalyje.

Seimo narys M. Bastys šiurkščiai sulaužė priesaiką, kuria įsipareigojo visomis išgalėmis stiprinti Lietuvos Respublikos nepriklausomybę, sąžiningai tarnauti tėvynei, ir atitinkamai šiurkščiai pažeidė Konstituciją, kai organizavo neskelbiamus „Rosatomo“ atstovų susitikimus su valstybės institucijų vadovais, juose dalyvavo tokiu būdu siekdamas užtikrinti politinį palaikymą Rusijos Federacijos valstybinės atominės energetikos korporacijos „Rosatomo“ planams Lietuvoje, padėjo „Rosatomui“ atstovaujantiems asmenims proteguoti ir įgyvendinti „Rosatomo“ interesus, kurie buvo nukreipti prieš Lietuvos Respublikos interesus stiprinti valstybės energetinę nepriklausomybę.

Seimo narys M. Bastys šiurkščiai sulaužė priesaiką, kuria įsipareigojo sąžiningai tarnauti tėvynei, ir atitinkamai šiurkščiai pažeidė Konstituciją, kai, būdamas 2016–2020 metų Seimo kadencijos nariu, tiek NSGK, tiek Specialiajai komisijai pradėjus darbą, bandė nusišėti savo nuolatinius ir sistemingus ryšius, jų reikšmę bei pobūdį, vengė atsakyti į tyrimo metu jam užduodamus klausimus ir elgdamasis nesąžiningai siekė paneigti ar sumenkinti savo vaidmenį organizuojant susitikimus su aukščiausiais Lietuvos Respublikos pareigūnais. Tiek VSD 2017 m. vasario 15 d. teiktuose paaiškinimuose, tiek liudydamas NSGK posėdžiuose kovo 31 dieną ir balandžio 10 dieną šiais metais, ir vėliau nesąžiningai siekė sudaryti išpūdį, o dar vėliau, t. y. vasario 15 dieną, kovo 31 dieną, balandžio 10 dieną šiais metais, ir teikė parodymus, kad rūpinosi tik Ignalinos atominės elektrinės uždarymo klausimais, o ne „Baltijskaja AES“ projekto įgyvendinimu. Seimo narys M. Bastys, elgdamasis nesąžiningai, balandžio 10 dieną NSGK posėdyje neigė gavęs A. Butkevičiaus išpėjimą bei susitikęs su VSD pareigūnais 2006 metais, bei VSD pareigūnų atliktos operatyvinės apklausos detales. Elgdamasis nesąžiningai teikė skirtingus parodymus ir paaiškinimus dėl kontaktų su J. Kostinu pobūdžio skaičiaus ir laiko.

Seimo narys M. Bastys taip pat šiurkščiai pažeidė priesaiką, kuria įsipareigojo sąžiningai tarnauti tėvynei, ir atitinkamai šiurkščiai pažeidė Konstituciją, savo anksčiau nurodytais veiksmais diskredituodamas ne tik savo, kaip Lietuvos Respublikos Seimo nario, bet ir Seimo, kaip Lietuvos Respublikos įstatymų leidžiamosios institucijos, autoritetą, valstybės valdžią, dėl ko yra pagrįstų abejonių dėl M. Basčio asmens galimybės ateityje tinkamai ir sąžiningai naudoti jam suteiktą tautos atstovo mandatą.

Komisijos išvadai ir pateiktiems kaltinimams komisijos posėdyje buvo pritarta gegužės 31 dieną. Balsavimo rezultatai: už – 8, prieš – 1, susilaikė 2.

Tikiu, kad yra svarbus ne tik komisijos atliktas darbas bei pateiktas teisinis vertinimas, konkrečių veiksmų, būtinų pradėti apkaltos procesą, įvardijimas. Svarbu yra ir kita. Esu įsitikinusi, kad komisijos atliktas darbas turės ir platesnes pasekmes, tai yra prisidės prie sąžiningesnės ir moralesnės politikos Lietuvoje, prie politikos, kuri gerbia Lietuvos Respublikos nepriklausomybę, gina valstybės strateginius interesus, ir politikos, kuri netoleruoja ir negina mūsų valstybės interesų išdavimo.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausti užsirašė Seimo narė A. Bilotaitė. Ruošiasi L. Kasčiūnas.

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamasis Pirmininke. Gerbiamoji komisijos pirmininke, aš norėjau pasiteirauti jūsų nuomonės. Jums teko tikrai nelengvas darbas vadovauti šitai komisijai. Man susidarė įspūdis, bent jau asmeniškai pačiai, kad M. Basčio gynybos buvo nuolatos bandoma įvairiais būdais trukdyti naudojantis įvairiomis procedūromis, bandymai buvo nušalinti komisijos narius, taip pat pats M. Bastys nepasinaudojo savo galimybe atsakyti į komisijos nariams iškilusius klausimus, pasitikslinti. Ar jums nesusidaro įspūdis, kad buvo bandoma vilkinti procesus ir netgi juos stabdyti? Kaip jūs vertinate dar kitą dalyką, tai yra ar jums nesusidaro įspūdis, kad reikėtų galbūt platesnio tyrimo, nes, kaip paaiškėjo iš tos pačios medžiagos, galbūt susijęs dar ne vienas politikas arba politinė jėga, kuri galėjo veikti prieš Lietuvos nacionalinius interesus?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Atsakau į jūsų pirmąjį klausimą. Taip, Seimo narys M. Bastys aktyviai naudojosi jam suteiktomis procesinėmis teisėmis. Jeigu aš gerai atsimenu, tai buvo trys bandymai nušalinti mane, kaip komisijos pirmininkę, ir vienas bandymas buvo nušalinti visus Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos deleguotus komisijos narius. Manau, kad teisininkai, o ir mes visi labai puikiai suprantame takoskyrą tarp naudojimosi procesinėmis teisėmis ir piktnaudžiavimo procesinėmis teisėmis. Šiuo atveju, manau, kiekvienas, ypač tie, kurie buvome komisijoje, galime pagalvoti, kiek buvo ar naudojamas, ar piktnaudžiaujama proceso galimybėmis.

Dėl jūsų antro klausimo dėl tyrimo ir dėl kitų. Kaip jūs puikiai žinote, mūsų Specialioji tyrimo komisija turėjo tik vieną objektą – tai Seimo nario M. Basčio klausimą ir jo galimų veiksmų vertinimą Konstitucijos ir priesaikos šiurkštaus sulaužymo požiūriu. Taip, iš tiesų tenka pripažinti, kad kai kurių epizodų, kuriuos Seimo narys M. Bastys VSD apklausų metu pripažino, kur galima matyti, kur pats Seimo narys M. Bastys savo liudijimuose VSD pasakė, yra tam tikra politinė ar partinė linija, bet tai jau nėra šitos komisijos tyrimo dalykas.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys L. Kasčiūnas. Ruošiasi A. Skardžius.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Labai ačiū. Gerbiamoji komisijos pirmininke, pirmiausia ačiū už atliktą darbą. Aš šiek tiek galbūt akcentuosiu antrąjį klausimą, kurį uždavė A. Bilotaitė, dalį. Ar ponas M. Bastys veikė daugiau izoliuotai, kaip atskiras subjektas, ar vis dėlto buvo tam tikros sistemos dalis ir ta sistema žinojo, kad jisai atlieka tam tikrą funkciją? Ir ar nereikėtų čia pažiūrėti truputį plačiau ir tuos priežastinius ryšius išsiaiškinti šiek tiek kompleksčiau? Koks jūsų požiūris šiuo požiūriu?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Kaip jūs ir sakėte, tai yra jau platesnio tyrimo objektas. Taip, kai kurių prielaidų manyti, kad buvo žinoma, kad buvo derinama, iš tiesų tuose dokumentuose, kuriuos mes turime, yra. Lygiai taip pat ir kiti asmenys, duodami parodymus, teigia, kad jie buvo įspėję Seimo narį M. Bastį dėl jo ryšių, kad politiškai to daryti nereikia ir t. t. Dar kartą kartoju, tikrai nenorėčiau įsivelti į tas interpretacijas, nes iš tiesų tai nėra mūsų tyrimo objektas. Mes vertiname tik konkrečius Seimo nario M. Basčio veiksmus.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausia Seimo narys A. Skardžius. Ruošiasi A. Anušauskas.

A. SKARDŽIUS (LSDPF). Ačiū, gerbiamasis Pirmininke. Dėkoju komisijos pirmininkei už tokį, sakyčiau, titanišką atliktą darbą, už jūsų pademonstruotą išmintį, už Konstitucijos suvokimą, už

Seimo nario priesaikos, Seimo nario pareigų ir teisių interpretavimą. Turbūt bus naujas žingsnis Lietuvos konstitucinėje sąrangoje, įvardinant, kokias gi teises ir pareigas turi parlamento narys. Norėčiau jūsų paklausti, ar Seimo nario atsakymai į VSD klausimus – nepilni, neišsamūs atsakymai, gresia kiekvienam Seimo nariui interpeliacija? Ar Seimo narys Lietuvos nepriklausomoje valstybėje turi privalomai turėti VSD pažymą? Ačiū.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Tiesiog buvo vertinami ne tik Seimo nario atsakymai į VSD klausimus, buvo vertinami ir kiti VSD pateikti dokumentai bei turima surinkta informacija apie Seimo narį M. Bastį ir jo galimus ryšius. Aš tikrai galėčiau lygiai taip pat retoriškai paklausti, ar yra suderinama su Seimo nario pareigomis susitikimai, kurių metu su „Rosatomo“ ir kitais agentais yra kuriamos legendos, kaip bus pristatomos prisipažinimo aplinkybės, kaip bus kalbama viešumoje ir panašiai. Mano galva, tokie veiksmai, o ir komisija, balsuodama tą pripažino, tokie veiksmai tikrai nėra suderinami su Seimo nario elgesiu. Tiesiog atsakydama dar kartą kartoju: mes vertinome ne tik apklausas VSD, vertinome jo liudijimą NSGK ir vertinome tas pažymas, kurias turėjome.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausia Seimo narys A. Anušauskas. Ruošiasi Ž. Pavilionis.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamoji pernešėja, jūs išvadose rašote, kad Seimo narys M. Bastys atsisakė duoti parodymus, bet, kiek supratau, jis pateikė keturių puslapių kažkokį raštą, kuris yra integruotas į tas išvadas. Tai yra vienintelis jo pateiktas paaiškinimas, bet jame... Aš pacituosiu vieną dalį: „Nei Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, nei Specialioji komisija neatliko išsamaus tyrimo dėl mano, kaip Seimo nario, veiklos, netyrė, nevertino ir t. t., kokie ten veiksmai buvo atlikti.“ Šiuo atveju kaip jūs vertinate, jeigu komisija kaltinama tuo, kad netyrė, o pats atsisako tuo pat metu talkinti tam tyrimui? Aišku, čia ne teisėsaugos reikalai, bet talkinimas tyrimui visada būna ta aplinkybė, į kurią atsižvelgiama išvadose.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Iš tiesų reikėtų greičiausiai klausti Seimo nario M. Basčio, kodėl jisai atsisakė. Aš galėčiau tik spėlioti, bet taip, talkinimo tyrimui mes nematėme. Taip, jis turi teisę atsisakyti atsakyti į klausimus, taip, jis turi teisę neliudyti prieš save. Aš tik tiek galiu pasakyti. Pasinaudodamas tomis teisėmis, kaip suprantame, tiesiog padaręs pareiškimą komisijos posėdžio metu, jis toliau kalbėti atsisakė. Vėliau, dar praėjusią savaitę, dviejų posėdžių metu, kai jis gavo išvadas, mes dar kartą klausėme, ar jis turi kokių nors pastabų dėl išvados, gal dar norėtų atsakyti į mūsų klausimus, tačiau, kiek aš pamenu, buvo pasakyta, kad nenori gaišti laiko, ir tiesiog atsisakyta kalbėti.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausia Seimo narys Ž. Pavilionis. Ruošiasi E. Pupinis.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Labai ačiū už tyrimą ir išvadas. Aš norėjau paklausti gerbiamos A. Širinskienės. Ar jūs, tirdami gerbiamo Seimo nario veiklą, nepastebėjote tam tikro platesnio poveikio valstybei net ir dėl to, kad valdančioji koalicija apskritai neturi atominės politikos, nestato reaktorių? Kaip žinome, Kremlius veikia prieš visus mūsų energetinę nepriklausomybę įtvirtinančius projektus. Tai, kad valdantieji neturi tokios politikos, ar tai nėra poveikio dalis?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Jūs apie kuriuos valdančiuosius klausiate?

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Apie jus.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Iš tikrųjų mes tokių duomenų, kad esamus valdančiuosius kas nors norėjo paveikti, neturėjome. Bet kalbėdami apie tuos įvykius iki šios Seimo kadencijos, taip, mes matėme sistemingą veikimą, kuris yra nukreiptas į atstovavimą „Rosatomo“ ir Rusijos interesams. Taip, labai sistemingai planuojant susitikimus, pradedant susitikimais Maskvoje, po to neviešintais susitikimais Lietuvoje tiek „Rosatomo“ atstovų su Seimo nario M. Basčiu, tiek vėliau „Rosatomo“ atstovų su V. Gedvilu ir Seimo nariu M. Basčiu. Ten buvo nuosekliai proteguojami Rusijos ir „Rosatomo“ interesai. VSD pažymos vėlgi pateikia, jeigu gerai pamenu, ir pono A. Merteno pasisakymus, kad susitikimai buvo sėkmingi.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausia Seimo narys E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama pirmininke, jūs komisijoje vertinate daugiau paskutinės kadencijos laikotarpį, dėl ko bandote pagrįsti tik to laikotarpio išdavystę. Ar nemanote, kad vis dėlto turėtume keisti teisės aktus, kad būtų galima nagrinėti ne tik šį Seimo nario laikotarpį, bet ir kitą? Iš esmės ką reiškia sulaužyti priesaiką būnant kitoje kadencijoje? Jis iš esmės vis tiek sulaužė priesaiką. Ar nereikėtų keisti teisės aktų, kad būtų galima vertinti ilgesnį laikotarpį, ypač tuo atveju, jeigu žmogus ir pastaruoju metu veikia politikoje?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Iš tiesų nereikėtų keisti teisės aktų, reikėtų sulaukti Konstitucinio Teismo sprendimo. Jeigu mes šiandien nuspręsimė duoti eigą šiai išvadai ir kreiptis į Konstitucinį Teismą, iš tiesų mes vertiname ne tik šios kadencijos veiksmus. Žiūrėjome į veiksmus, kurie buvo atlikti ir per ankstesnes Seimo nario kadencijas. Mes tą darėme vadovaudamiesi nuostata, kad veiksmi, kurie buvo nustatyti, turi tęstinį pobūdį, t. y. jie buvo atliekami su vienu tikslu – atstovaujant „Rosatomo“ interesams, siekiant to tikslo ir to rezultato. Vėliau tie veiksmi, kurie buvo padaryti per ankstesnes kadencijas, buvo slepiami šioje kadencijoje tiek nenurodant ryšių su jau minėtu P. Vojeiko, tiek ir vėliau Seimo nariui liudijant NSGK ar VSD apklausose. Tam tikras veiklos tęstinumas iš tiesų yra matomas.

Lygiai taip pat esama Konstitucinio Teismo doktrina leidžia manyti, kad Konstitucijos ar priesaikos sulaužymo pasekmės pagal savo esmę yra tęstinio pobūdžio, t. y. jos nesibaigia naujos priesaikos davimu. Remiantis Konstitucinio Teismo jurisprudencija būtų labai nuoseklu daryti išvadą, kad naujoje Seimo kadencijoje nustačius anksčiau duotos Seimo priesaikos sulaužymo faktą, ankstesnės Seimo nario priesaikos sulaužymo aplinkybė yra teisiškai reikšminga, kad ji iš esmės paverčia ir tą dabartinę priesaiką fiktyvia.

Konstitucinis Teismas kitose bylose yra pasakęs priesaikos fiktyvumo sąlygas. Mes manėme, kad ir teisingumo, ir protingumo, ir sąžiningumo principai, kurie yra pagrindiniai teisės principai, reikalauja vertinti tuos veiksmus, kurie yra atlikti davus kitą Seimo nario priesaiką. Be abejo, Konstitucinis Teismas bus ta institucija, kuri tars savo žodį, ar toks vertinimas galimas. Bet iš tų penkių pagrindų, kurie yra iškelti apkaltai, tik vienas yra susijęs su praeities epizodais, kiti epizodai jau yra padaryti šioje Seimo kadencijoje.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjai. Daugiau klausiančių nėra. Ačiū. Dėl motyvų. Motyvai už – A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, siūlau pritarti nutarimui. Vis dėlto tai, kas buvo tirama dviejose komisijose, kuriose buvo remiamasi ta informacija, kurią mums suteikė institucijos, informacija, kurią vis dėlto pateikė ir Seimo narys M. Bastys pirmos komisijos tyrimo metu, kuri prieštaravo mūsų turimai informacijai, kuri buvo klaidinanti, aš manau, kad šiuo atveju tos išvados, kurios yra padarytos, yra svarbios. Svarbios šiam Seimui, svarbios politikams, politikams, kurie kartais mano, kad sprendami kokius nors asmeninius interesus duoda didžiulį gerį Lietuvai ir lieka nesuprasti. Aš manau, kad tie veiksmi, kurie buvo įvertinti, ypač atsisakymas duoti parodymus komisijai, turi būti įvertinti šiame nutarime balsuojant už jo priėmimą.

PIRMININKAS. Dėkojame. Motyvai prieš – Seimo narys J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, mes iš tikrųjų susiduriame su tokia dualia situacija. Labai aiškiai įstatyme parašyta, kad žmogus gali neliudyti prieš save, o dabar mes kaltiname, kad jis pažeidė Konstituciją, jeigu jis neliudijo komisijoje, ir tai vertiname kaip šiurkštų Konstitucijos pažeidimą. Manau, kad tai neatitinka tikrovės.

Kita vertus, kaip pristačiusi pirmininkė minėjo, mes Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete išgirdome kai kuriuos atsakymus, kai kurias abejones dėl praeities veiksmų, kuriuos atlikęs yra mūsų kolega M. Bastys. Bet šiandien sakyti, kad jis tai padarė sąmoningai, yra nesąžininga. Mes vertiname įvykius, kurie skiria nuo šios dienos mažiausiai penkerius metus, ir žmogus galbūt iš tikrųjų gali ne viską tiksliai prisiminti. Tikrai negalėčiau pasirašyti ar pasakyti, kad anketoje vienos grafos neužpildymas, kai po to atsakai į klausimus ir pasakai tiesą, yra vertinamas kaip šiurkštus Konstitucijos pažeidimas. Ko gero, ilga anketa, ir vienas iš mūsų galėjome suklysti pildydami tą anketą. Šiandien pasakyti, kad tai yra šiurkštus Konstitucijos sulaužymas, man atrodo, būtų neteisinga, todėl aš kviečiu nepritarti pateiktoms komisijos išvadoms.

PIRMININKAS. Siūlau apsispręsti po pateikimo. Kviečiu balsuoti.

Balsavo 115 Seimo narių: už – 88, prieš – 10, susilaikė 17. Po pateikimo pritarta.

Svarstymas. Frakcijos vardu kalbės Seimo narys A. Gelūnas.

A. GELŪNAS (LSF). Ačiū, Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, nesu naujas žmogus politikoje, bet taip, čia mano pirma kadencija Seime. Užtai su malonumu užsirašiau į mažą seminarą, kurį visiems Seimo nariams, bet ypač naujokams, surengė garsus konstitucinės teisės ekspertas, pro-

fesorius V. Sinkevičius. Tame seminare tikrai buvo naudinga diskusija apie Konstituciją, jos interpretacijas, apie jos raidę ir dvasią, bet man ypač patiko vienas provokuojantis klausimas, kas yra Seimo nario viršininkas. Buvo mėginta atsakyti, kad tai galbūt rinkėjai, kad galbūt frakcijos seniūnas ar koks nors politinis kolega, bet ne, profesorius V. Sinkevičius atsakė, kad tai yra du dalykai: tai yra parlamentaro sąžinė ir Konstitucija.

Tikrai nėra malonu dalyvauti tokioje tyrimo komisijoje, kaip teko dalyvauti. Kolegos, kurie jau ne pirmą kartą Seime, sako, kad ši Seimo kadencija neturi precedento įvairiomis apkaltomis, įvairiais vienais ar kitaip nusižengusių kolegų elgesio svarstymais. Tokioje komisijoje tikrai dalyvauti yra menkas malonumas. Mes darome prielaidą, kad visi čia atėjome vedami švento tikslo – pagerinti savo valstybės gyvenimą ir sykiu, kaip ne kartą ir yra sakęs Seimo Pirmininkas profesorius V. Pranckietis, – pakelti ir Seimo prestižą. Tai, ką išgirdome toje komisijoje, tikrai klausiant savo sąžinės, ar toks elgesys yra tinkamas Seimo nariui, ar jis nekelia abejonių, ar jis nekelia įtarimų, reikia atsakyti, kad man sukėlė abejonių. Aš nemanau, kad Seimo nariui tinkama taip elgtis. Tikrai nėra vienintelis faktas užpildymas ar neužpildymas VSD pažymos, yra žymiai daugiau. Jums visiems buvo pateiktos NSGK išvados. Jūs skaitėte ilgus tekstus. Ten ir šioje kadencijoje, ir praeitose buvo išvardyta Seimo nario M. Basčio elgesy elementų, kurie kelia geroką įtarimą, ypač dabartiniame kontekste labai nesaugaus pasaulio ir labai įtemptų geopolitinių santykių.

Todėl aš kviečiu balsuoti už apkaltą ne dėl to, kad gebėčiau nustatyti kažkokį vienokį ar kitokį kaltės dydį, bet dėl to, kad pasitikiu teisėtvara ir labai tikiu, kad Konstitucinis Teismas mums iš tiesų detalčiai paaiškins, koks kaltės dydis, ar dera taip parlamentarui elgtis, ar ne, ir panaikins visas abejones. Jeigu balsavome dėl kitų kolegų atidavimo į teisėtvarkos rankas, manau, kad čia neturėtų būti išimtis. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Kalbės Seimo narė R. Juknevičienė.

R. JUKNEVIČIENĖ (TS-LKDF). Gerbiamas Pirmininke, gerbiami kolegos, man tai visai nemalonu kalbėti šita tema tokiomis aplinkybėmis ir frakcijoje nelabai buvau laiminga, kai frakcija pasiūlė man pasisakyti frakcijos vardu, nes svarstomi išdavysčių reikalai. Tačiau kalbėjimas būtinas, nes šis procesas, kuris dabar vyksta šituos keletą mėnesių, galėtų būti vadinamas dabar populiariu terminu – atgrasymas. Taip, kaip mes atgrasome karinę grėsmę, lygiai taip pat čia mes tokiais procesais atgrasome išdavysčių procesus valstybės viduje. Šioje istorijoje svarbios kolaboravimą atskleidžiančios detalės turi būti nagrinėjamos dar svarbesniame politinių procesų kontekste.

Kodėl Rusijos Federacijos žvalgybai reikėjo M. Basčio? Todėl, kad per jį ir per jo partiją, per jo kontaktus politikoje įgyvendintų svarbiausius Kremliaus viešai deklaruotus interesus – paliktų Lietuvą Rusijos energetikos įtakoje. O tai reiškia – stabdytų tolesnę krašto integraciją į Vakarų. Numegzti tinklai, kurių vieną čia atskleidė tyrimai, apie kuriuos kasmet viešai informuoja Lietuvos žvalgybos, nėra tik Lietuvos problema. Matome diskusijas JAV, visoje Europos Sąjungoje, jau nekalbant apie Ukrainą, Gruziją ar Moldovą.

Ar stambi žuvis yra M. Bastys Rusijos specialiųjų tarnybų tinkluose? Turbūt vidutinė, nesu-reikšminkime, tačiau, kaip atskleidė per komiteto ir komisijos tyrimą, – labai lojali savo partneriams žuvis. Iki tyrimo aš galvojau, kad M. Bastys tiesiog tėra eilinis prorusiškų pažiūrų, ypač energetikos srityje, socialdemokratas, kurių per naujausių laikų Lietuvos istoriją matėme ne vieną, ir ne tik tarp socialdemokratų. Toli gražu. Vien ko verta istorija su vienu Daugų sklypu, kurį už neįtikėtinai didelius pinigus pardavęs Maskvos armėnams buvęs sklypo savininkas pradėjo neprecedentinę kovą prieš suskystintųjų dujų terminalą ir norvegų kompaniją. Tačiau po šito tyrimo man akivaizdu, jog tai jau ne vien tik M. Basčio pažiūros. Tai yra sąmoninga veikla, Juozai Olekai. Kas ne kas, bet krašto apsaugos ministrai puikiai žino, kaip veikia Kremliaus žvalgybos. Stebėtina, kad būtent šis socdemas taip aršiai gina sąmoningai su Rusijos žvalgybomis bendravusį žmogų.

Taigi kontekstas. Iki 2012 metų socialdemokratai buvo naujos atominės elektrinės entuziastai. Pamenate – LEO, visi kiti projektai. Tačiau 2012 metais, kaip parodė VSD medžiaga, kuri buvo ir išslaptinta, bent jau jos dalis, „Rosatomas“ pradėjo labai ypatingą neršimą Lietuvoje ir pradėjo kurti konsorciumą su net trimis statybos bendrovėmis, kurių viena visiškai susijusi su socialde-

mokratais. Būtent tuo metu, artėjant rinkimams, socialdemokratai pakeitė savo požiūrį ir, „Rosatomui“ labai aktyviai veikiant prieš japonų investicijas Visagino atominėje elektrinėje ir proteguojant Kaliningrado ir Astravo atomines, socdemai parėmė referendumą. VSD medžiaga aiškiai atskleidžia, kad „Rosatomo“ interesus buvo socdemų pergalė Seimo rinkimuose ir japonų išstūmimas iš VAE projekto.

Taigi M. Basčio veikla atitiko Rusijos Federacijos interesus, kurie iš esmės prieštarauja Lietuvos valstybės interesams, o tai galima vadinti paprasčiau – Lietuvos interesų išdavyste. Ši istorija – viena iš daugelio išdavysčių Lietuvos istorijoje. Pasižiūrėkime, J. A. Markulis. Beje, taip pat galvojo, kaip ir dabar sako M. Bastys, kad jis gelbėja Lietuvą, kad jai padeda, kad ją gydo nuo tos baisios partizaninės kovos ir panašiai. Apie tai labai rekomenduoju pasiskaityti A. Anušausko knygoje. M. Bastys tiesiog kartoja J. A. Markulio žodžius, beje, ir veiklą naujomis – jau XXI amžiaus aplinkybėmis.

Socialdemokratai, užuot garbingai įvertinę savo nario ir savo pačių veiklą, stojo į aklą gynybą. Ką tai reiškia? Manęs klausinėja žurnalistai, klausia ir žmonės susitikimuose. Gal tai, kad žino daugiau? Gal ir M. Bastys daug daugiau žino apie savo kolegas? Todėl žmonės tiesiog nėra laisvi. Naujasis socdemų vadovas G. Paluckas gudrauja. Jis sako: „Jeigu šis klausimas pasieks Seimo salę balsavimui, tai frakcija spręs, ar apskritai dalyvauti balsavime, kad vėl nebūtų įvairių samprotavimų, kad savi gina savus.“ Bet juk nedalyvavimas balsavime po Konstitucinio Teismo, kai reikės didelės daugumos Seimo narių balsų – daugiau kaip 90, tai ir yra savo kolegos gynyba.

Mūsų frakcija nedvejodama pasisako už apkaltą giliai Kremliaus žvalgybininkų pinklėse ir sąmoningai įstrigusį socialdemokratą M. Bastį. Sunkinanti aplinkybė yra ta, kad Seimo narys tyrimo metu elgėsi nesąžiningai, nebuvo atviras su tyrimą atlikusiais kolegomis, išsisukinėjo, o galiausiai visai nustojo bendradarbiauti. Taigi kviečiu valytis. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Frakcijos vardu kalbės Seimo narys J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, šiandien svarstome klausimą dėl Seimo nario M. Basčio, ar pradėti apkaltos procesą, ar kreiptis į Konstitucinį Teismą su komisijos išvada, kad Seimo narys šiurkščiai pažeidė Konstituciją ir sulaužė priesaiką.

Pažymėtina, kad pagal Konstitucijos 105 straipsnio 3 dalies 4 punktą Konstitucinis Teismas teikia išvadą, ar Seimo narių ir valstybės pareigūnų, kuriems pradėta apkaltos byla, konkretūs veiksmai prieštarauja Konstitucijai. Pagal Konstitucinio Teismo 76 straipsnio... paklausime Konstituciniam Teismui dėl išvados turi būti nurodyti veiksmai, kurių atitiktį Konstitucijai siūloma patikrinti, jų įvykdymo aplinkybes. Seimo paklausimas gali būti išdėstytas nutarime ar priede prie nutarimo.

Atsakant į minėtas Konstitucinio Teismo įstatymo nuostatas, pažymėtina pagal Konstitucinio Teismo 2010 m. spalio 27 d. išvadą, kad Seimo narių ir valstybės pareigūnų, kuriems pradėta apkaltos byla, konkretūs veiksmai, kurių atitiktį Konstitucijai prašoma ištirti, turi būti nurodyti arba Seimo nutarime, arba paklausime. Pažymėtina, kad paklausime dėl išvados dėl Seimo narių, kuriems pradėta apkaltos byla, konkretūs veiksmai prieštarauja Konstitucijai, *inter alia* turi būti nurodyti tik tie veiksmai, kurių atitiktį prašoma ištirti, jų atlikimo aplinkybės, vieta, laikas, kilę padariniai, taip pat Konstitucijos nuostatos, kurioms, pareiškėjo nuomone, prieštarauja nurodyti konkretūs veiksmai, pareiškėjo argumentai, kuriais grindžiamas atitinkamų pareigūnų konkrečių veiksmų prieštaravimas Konstitucijai.

Reikėtų pasakyti, kad nepakanka vien nurodymo, kad konkretūs veiksmai prieštarauja Konstitucijai ir kad Konstitucija šiurkščiai pažeista, nes reikia įrodyti, kad yra ne šiaip sau pažeidimas, o šiurkštus. Seimas turi pateikti įrodymus, kad buvo padaryti konkretūs veiksmai, pateikti įrodymus ir teisiškai pagrįsti, kad konkretūs veiksmai prieštarauja Konstitucijai. Pagrįsti ir įrodyti, kad Konstitucija šiurkščiai pažeista. Priešingu atveju toks teisės aktas tampa teisiškai nepagrįstas ir pažeidžiamas atsakingo valdymo principas, suponuojantis Seimo pareigą tinkamai įgyvendinti jam Konstitucijos ir įstatymų suteiktus įgaliojimus.

Pažymėdamas, interpretuodamas Konstitucijos 105 straipsnio 3 dalies 4 punktą ir 107 straipsnio 3 dalį, Konstitucinis Teismas 2004 m. balandžio 15 d. ir gegužės 25 d. konstatavo, kad pagal

Konstituciją įgaliojimus šio proceso metu turi dvi valstybės valdžios institucijos – Seimas ir Konstitucinis Teismas. Kiekvienos iš šių institucijų yra nustatytos funkcijos vykdant apkaltos procesą ir įgaliojimai. Gali būti pradėta tik Seimo narių iniciatyva atitinkama balsų dauguma ir išvada, ar asmens, kuriam pradėta byla, konkretūs veiksmai prieštarauja Konstitucijai, teikia ne Seimas, o Konstitucinis Teismas.

Jeigu Konstitucinis Teismas padaro išvadą, kad asmuo, kuriam pradėta apkaltos byla, šiurkščiai pažeidė Konstituciją, Seimas ne mažesne kaip trijų penktadalių balsų dauguma gali tokį asmenį pašalinti iš pareigų, gali panaikinti Seimo nario mandatą. Įgaliojimus spręsti, ar Konstitucijos 74 straipsnyje nurodytas asmuo, kuriam pradėta apkaltos byla, šiurkščiai pažeidė Konstituciją, atsižvelgiant į tai, kad šiurkštus Konstitucijos pažeidimas kartu yra ir priesaikos sulaužymas, spręsti ir tai, ar jis sulaužė duotą priesaiką, pagal Konstituciją turi tik Konstitucinis Teismas. Jeigu Seimas, laikydamasis Konstitucijos, apkaltos proceso tvarka pašalina Konstitucijos 74 straipsnyje nurodytą asmenį iš pareigų arba panaikino jo Seimo nario mandatą, toks Seimo sprendimas yra galutinis.

Konstitucinis Teismas 2017 m. vasario 24 d. nutarime apibrėždamas apkaltos proceso sąvoką išskyrė tokius aspektus: apkalta yra parlamentinė procedūra, kurią taiko Seimas, ji taikoma tik 74 straipsnyje nurodytiems asmenims, o jų nevardinsiu, pagrindą ją taikyti sudaro tik tokie minėti asmenų veiksmai, kurie atitinka šiuos požymius, t. y. Konstitucijai prieštaraujantys veiksmai ir atlikti einant Konstitucijos 74 straipsnyje nurodytas pareigas.

Apkaltos proceso tikslas – išspręsti šių asmenų konstitucinės atsakomybės klausimą. 2014 m. birželio 3 d. Konstitucinis Teismas nustatė, kad apkaltos proceso tvarka pritaikytas sankcijas, turinį sudaro ir asmens, šiurkščiai pažeidusio Konstituciją, sulaužiusio priesaiką, pašalinimas iš pareigų ir iš to išplaukiantis draudimas tokiame asmeniui ateityje užimti tokias pareigas, kurias gali pradėti tik... Konstitucijoje nurodytas pareigas pradėdamas tik su Konstitucijoje numatyta priesaika. Taigi būtinos šios sąlygos: asmuo davė priesaiką, šiurkščiai pažeidė Konstituciją ir sulaužė priesaiką eidamas tas pareigas, kurias užimdamas davė priesaiką, Seimas asmeniui pradėjo apkaltos procesą, Konstitucinis Teismas konstatavo, kad šiurkščiai pažeista Konstitucija, ir Seimas ne mažesne kaip trijų penktadalių balsų dauguma ją pašalina iš pareigų arba panaikino mandatą.

Taigi esant tik šioms penkioms aplinkybėms, arba sąlygoms, apkaltos procesas pasibaigęs, asmeniui pritaikyta atsakomybė ir atsiranda iš to išplaukiantis draudimas – ateityje nebegali užimti tokių pareigų.

PIRMININKAS. Ačiū, laikas!

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Komisija kelis kartus... (Užbaigiu, dar du sakinius, gerbiamas Pirmininke.) Komisija kelis kartus konstatavo, kad Seimo narys... įsitikinusi, kad priesaikos sulaužymo pasekmės turi teisinį pobūdį, nesibaigiantį naujos priesaikos davimu, tačiau pamiršta viena – iki tol ir 2004, ir 2011, ir 2012, ir kitų metų, kurių aplinkybes komisija nurodo išvadoje, nėra konstatuota, kad sulaužyta priesaika ar šiurkščiai pažeista Konstitucija, nes to nepadarė Konstitucinis Teismas.

PIRMININKAS. Ačiū. Laikas viršytas!

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ar Seimo narys, nenurodęs, kad nepažinojo P. Vojeikos, kaip buvusio KGB darbuotojo, kartu sulaužė priesaiką nenurodęs, kad jis nepažįsta D. Arlausko...

PIRMININKAS. Gerbiamas Seimo nary!

J. SABATAUSKAS (LSDPF). ...ar nepažįsta A. R. Sedlicko...

PIRMININKAS. Atsiprašau, bet turiu jus nutraukti! (*Balsai salėje*) Kalbės Seimo narys A. Skardžius. (*Balsai salėje*) Kalbant frakcijos vardu, yra skirtos 7 minutės. Kalbėjo 8 minutes ir 45 sekundes. Kviečiame A. Skardžių, ruošiasi V. Bakas.

A. SKARDŽIUS (LSDPF). Ačiū, gerbiamasis Pirmininke. Išties norėčiau pritarti mūsų koalicijos partnerių valstiečių ir žaliųjų pozicijai dėl Seimo apsivalymo ir atkreipti jūsų dėmesį. Pacituosiu. Pacituosiu, ką visai neseniai rašė nepriklausoma spauda: „Visi, kurie karinės agresijos metu dirbo su Rusijos rinka, yra Tėvynės prieši.“ Bent jau tokia mintis buvo išdėstyta konservatorių sukurtoje minkštojoje Rusijos sulaikymo strategijoje. Remdamasis šia strategija, A. Kubilius išdaviku išvadino verslininką ir kultūros mecenatą R. Karbauskį, pajamų gavusį iš verslo su Rusijos

rinka. Tačiau atsitiko taip, kad Rusijos grėsmių ieškantiems konservatoriams neužkliuvo R. Juknevičienės brolio kompanija, kuri yra lyderė ne tik tarp automobilių pervežimu per Rusiją užsiimančių įmonių, ji aukštai kotiruojama kaip kokybiškas paslaugas su Rusijos muitinėmis teikianti įmonė. Internetu apstu atsiliepimų, kad geresnio tarpininko, prireikus išankstinio deklaravimo paslaugų Rusijos muitinės įstaigose, už R. Juknevičienės brolio kontaktus nerasite. (*Balsai salėje*) Jeigu R. Juknevičienės brolio bendrovė būtų viena iš daugelio įmonių, akylai Rusijos draugus stebintis konservatoriai gal ir galėtų nepastebėti, bet kaip savo brolio nepastebėjo viena iš minkštosios strategijos kūrėjų R. Juknevičienė ir kaip nepastebėjo kiti, mat brolio įmonė – ne šiaip sau įmonė, ji yra ir partijos rėmėjų sąrašuose? Brolis valdo ne tik savo įmones, jis vadovauja automobilių vežėjų geležinkeliais organizacijai. Per ją remdama... randantis kalba valdžios koridoriuose. Brolio įmonė vagonais per Rusiją gabena naudotus automobilius ir kitus krovinius. Lietuva specialių vagonų automobiliams gabenti turi viso labo 20, o toks skaičius niekaip nepatenkintų R. Juknevičienės brolio bendrovės poreikių. Juo labiau kad su šiuo verslo gigantu konkuruoti bando ir verslo nykštukai.

O iš kur vagonai? Vagonus automobilių pervežimu užsiimančios įmonės nuomojasi iš Rusijos. Kai Rusijai taikomos ekonominės sankcijos, kai Prezidentė Rusiją pavadino teroristine valstybe, kai Lietuvos politikai vienu choru su ES lyderiais kalba apie ekonominių sankcijų Rusijai būtinybę, Lietuvos verslininkai ištisia sunkumų patiriančiai Rusijai ranką – ir Rusiją papeni, ir patys užsidirba. Štai, brangieji, mes kalbame apie dvejopus standartus, apie veidmainystę. Mes kalbame apie galimus galbūt, gavus leidimą dirbti su slapta informacija, vieno mūsų kolegos numanomus ryšius, kokie galėjo būti, bet atkreipiu jūsų dėmesį – daugiau negu 70 mln. konservatorių A. Kubiliaus valdymo laiku „Rosatomui“, t. y. „Nukemui“, „Rosatomo“ įmonei, buvo pasirašyta, vėluojant 60 mėnesių, „Nukemui“ uždarant mūsų Ignalinos atominės elektrinę, buvo išpumpuota, pasirašyta negrįžtamai, kad pinigai iškeliaus ir iškeliavo „Rosatomui“. Štai faktinė žala.

LITASCO įmonė, tai yra „Lukoilo“ įmonė, valdė strateginę įmonę. Kas pasirašė sutartį? A. Kubilius Vyriausybės ministras, atsiprašau, „Klaipėdos naftos“ vadovas. Bet kas tai laimino? Ką, be A. Kubiliaus žinios buvo padaryti tokie dalykai? (*Balsai salėje*) Faktinė žala geležinkeliams, faktinė žala padaryta valdant strateginę įmonę, sprendimus priiminėjo Maskva tuo metu.

Štai gerbiamieji, tikrai kviečiu apsisvalyti. Lauksime, gerbiamas Ramūnai Karbauskis, jūsų, kaip frakcijos seniūno, pritarimo dėl apsisvalymo naujos komisijos. Ačiū. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Dėkojame. Kalbės Seimo narys V. Bakas. Ruošiasi Ž. Pavilionis.

V. BAKAS (LVŽSF). Sveiki, gerbiamieji kolegos! Tiesą sakant, nesiruošiau kalbėti iš pradžių, bet kuo toliau, tuo labiau mane stebina kolegų socialdemokratų klimpimas, klimpimas į tą liūną, kuriame kapanojasi keliolika metų ponas M. Bastys.

Gerbiamieji kolegos, mes, būdami koalicijoje, turime galimybę pasimokyti iš šito atvejo, unikalaus atvejo – Lietuvos istorijoje to nebuvo, kad mes surinktume faktinių duomenų apie tai, kad ilgus metus tarp mūsų buvo žmogus, kuris slapta (ne viešai, slapta), sistemingai bendradarbiavo su Rusijos žvalgybomis ir veikė prieš Lietuvą. Mes galime padaryti išvadas, susitelkti, susėsti ir priimti sprendimus, kurie ateityje apsaugotų mūsų valstybę nuo to. Jūs turite suprasti, šiandien buvo kalbėta apie epizodą, kuris vadintas „Nukemas“, „Nukemas“ nebuvo M. Basčio interesų zona ir tų žmonių, „Nukemas“ buvo priedanga daryti energetinę ekspansiją į šalį. „Nukemas“ buvo tik būdas galbūt prisidengti, jeigu kas pagaus, suprantate? Kolegos! Gerbiamas kolega, jeigu jūs nežinote, ateikite į NSGK, mes jums paaiškinsime. Sudėliosime viešas schemas dar kartelį, kad iš esmės „Nukemas“ buvo tam tikra priedanga, informacinė priedanga, alibi veikti.

Gerbiamieji kolegos, ką siūlo šiandien mūsų kolegos kairieji, kurie yra man iš dešinės? Tai ką, jūs norite įtikinti Seimą, kad jis šiandien balsuotų prieš tą darbą, kurį nuo 2000 metų atliko specialiosios tarnybos, dvi komisijos? Jūs norite visam pasauliui pasiųsti žinią, kad Lietuvoje yra toleruojamas politikų elgesys, kai jie bendradarbiauja su specialiosiomis tarnybomis ir verslu, kuris siekia priešingų nei integracija į Europą tikslų? Mes norime visam pasauliui pasakyti, kad mes čia toleruojame tokius žmones savo Seime? Na, padarykime politinį vertinimą. Aš suprantu, kad galbūt (nežinau, kiek čia turiu laiko) kai kam iš čia esančių yra nepatogu matyti, kad tarp jūsų buvo tokie žmonės. Bet susitaisykime su tuo, jie buvo. Jie buvo ir kartais klaidas... Jeigu nepastebėjote ko nors tiek metų, kartais klaidas reikia pripažinti ir iš jų daryti pamokas. Mes galime su-

sėsti. Mums čia buvo minėta, kas toliau, ar mes galime padaryti iš to išvadas. Aišku, galime, bet tai galime padaryti tik visi kartu. Ne būdami pono M. Basčio advokatais, o būdami mūsų šalies advokatais. Mes galime pateikti įstatymų pataisas, kurios apsaugotų mus nuo neskaidraus lobizmo, nuo nusikalstamo lobizmo, mes galime pateikti pataisas, kurios apsaugotų nuo korupcijos, mes galime pateikti pataisas, kurios apsaugotų valstybę, kad į aukščiausius postus, kad ir politinius, nepatektų nelojalūs asmenys, bet tam reikia dirbti, užsidaryti ir dirbti.

Gerbiemieji kolegos, aš tikrai noriu pasakyti, pakviesti balsuoti už šitas išvadas, leisti Konstituciniam Teismui padaryti savo darbą, galbūt mes galėsime daryti ir kitus žingsnius, bet šiandien padarykime šį.

PIRMININKAS. Dėkojame. Kalbės Seimo nario Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Labai ačiū, Pirmininke. Negalvojau kalbėti ir nenoriu kalbėti kaip konservatorius ar krikščionis demokratas, kalbu kaip valstybės pilietis, buvęs diplomatas, kuriam iš tikrųjų šios valstybės saugumas yra svarbus. Tai nėra jokių būdu asmeninis klausimas, kaip ponas A. Skardžius bandė pasakyti. Tai nėra jokių būdu politinis klausimas, kairės ar dešinės klausimas, ar tuo labiau tik teisinis klausimas, kaip ponas J. Sabatauskas bandė mums išdėstyti. Tai yra viso Seimo prestižo klausimas. Ne vieną kartą, gerbiamas Juozai, gerbiamasis Gediminai, gerbiamasis na, daugybe vyrų, kurie yra buvę ir premjerais, ir ministrais, ir krašto apsaugos... ir kuo tik nori, mes važiuodavome kartu į Vašingtoną ir į kitas sostines ir bandydavome prašyti, kad mus tos valstybės apsaugotų nuo įvairių grėsmių, kurias čia turime. Tačiau jeigu šiandien mes ir asmeniškai jūs nebalsuosite už šį nutarimą, jūs parodysite, kad mes esame veikiami tų grėsmių iš vidaus. Tu negali tokios šalies dengti ir ginti, jeigu pats Seimas, švenčiausia atstovybė, yra veikiamas iš vidaus. Tai buvo mūsų didžiausia bėda, Achilo kulnas nuo, nežinau, XVI amžiaus. Jeigu norite, netęskite tų tradicijų, kalbu apie mūsų valstybę, apie mūsų vaikų likimus. Aplinkui bus didžiausios pratybos, kokias tik šis regionas matė. Mes dar negalime savo saugumo visiškai garantuoti patys, mes dar kiekvieną dieną... Šiandien V. Landsbergis, E. Zingeris, už poros savaitių Seimo Pirmininkas važiuos į Vašingtoną su Šiaurės ir Baltijos šalių pirmininkais, Seimu, prašydami supratimo. Bet jeigu mes šiandien nenubalsuosime už šį teisingą sprendimą, mes parodysime, kad patys iš vidaus esame veikiami. Tokių šalių niekas negina, todėl labai prašau kolegų, su kuriais ne vieną kartą teko dirbti kartu kairėje pusėje ir dar teks ne vieną kartą dirbti, būkite geri, solidarizuokitės su valstybe. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Daugiau užsirašiusių kalbėti nėra. Dėl motyvų. Motyvai už – Seimo narys E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiemieji kolegos, iš tiesų šiandien turėtume būti šiuo atveju solidarūs, nepriklausomai nuo partinių priklausomybių balsuoti už teisingą pasirinkimą. Šiandien mes svarstome, ko gero, tik vieną mažą didelio mechanizmo sraigtelį. Šiandien aš nustembu. Tie, kurie ir buvo už Visagino atominės elektrinės statybą, dėl politinių motyvų šiandien galbūt balsuoja šiek tiek kitaip. Manychiau, kad vis dėlto tai buvo samokslas ne tik parodyti savo pozicijas, stovint vienoje pusėje, tačiau iš tikrųjų tai buvo samokslas prieš valstybės perspektyvą ir ekonomiką. Aš tikiu, prisimindamas 2012 metų rinkimų kompaniją, kuri buvo pastatyta ant veikimo prieš investicijas į Lietuvą. Bet dalis tuo metu dalyvavusių žmonių nuoširdžiai tikėjo, kad tai tik politinis sprendimas, politinis žaidimas, gaunant politinių dividendų. Deja, šių metų pateikti dokumentai iš VSD rodo, kad iš tikrųjų tai buvo kai kurių asmenų sąmoningas veikimas prieš Lietuvos valstybę ir tos pasekmės yra ilgalaikės. Mes šiandien vien dėl to, kad nepriėmėme tuo metu sprendimo, tikiu, kad turime didelę bombą šalia Lietuvos, t. y. Astravo atominę elektrinę. Manau, dar čia tik šito viso proceso pradžia ir kad tas procesas nenutrūks ir bus veikimas įvertintas apskritai, tikiuosi, ne tik istorikų, bet ir teisėsaugos bei apskritai ekspertų, kurie supranta šiuos procesus. Siūlau pritarti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvuoti prieš neužsirašė niekas. Siūlau balsuoti po svarstymo.

Balsavo 120 Seimo narių: už – 91, prieš – 12, susilaikė 17. Pritarta po svarstymo.

Priėmimas. Pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio. Dėl vedimo tvarkos.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Pirmininke, noriu paprašyti, kad įskaitytumėte mano balsą už, neveikė kortelė.

PIRMININKAS. Ačiū. Prašom.

M. BASTYS (*LSDPF*). Gerbiamasis Seimo Pirmininke, aš manau, kad jūs turite suteikti galimybę man pasisakyti.

PIRMININKAS. Jūs turėjote galimybę užsirašyti kalbėti.

M. BASTYS (*LSDPF*). Ne, ką jūs kalbate.

PIRMININKAS. Pagal Statutą nepriklauso, bet jeigu Seimas neprieštarauja, kviečiu į tribūną.

M. BASTYS (*LSDPF*). Gerbiamasis Seimo Pirmininke, gerbiamieji kolegos Seimo nariai, šandien jums teikiama Apkaltos komisijos išvada spręsti klausimą dėl kreipimosi į Konstitucinį Teismą. Tai svarbus momentas parlamentinei praktikai ir man.

Konstatuotina tai, kad į Seimą buvau išrinktas vienmandatinėje Zanavykų rinkimų apygardoje. Man svarbu mano rinkėjų požiūris į dabartinę mano situaciją. 2016 m. lapkričio 14 d. daviau priesaiką Lietuvos Respublikai. Norint apkaltinti mane sulaužius priesaiką, reikia faktų, kurie būtų padaryti po šio laikotarpio. Apkaltos komisija klaidingai mano, kad veiksmai, man dirbant premjero patarėju ir ankstesnėse kadencijose Seime, gali būti traktuojami kaip veikos tęsinys. Priesaika neperkeliamą ir Konstitucijos požiūriu politinė atsakomybė kyla tik po naujos priesaikos. Dabartinis Seimas nėra įgaliotas spręsti už ankstesnės kadencijos Seimo laikotarpį. Apkaltos komisijos prielaidinė išvada ir samprata, jog Konstitucinio Teismo doktrina, ankstesnės Seimo nario priesaikos sulaužymas yra juridškai reikšmingas duotos priesaikos atžvilgiu, yra klaidinga ir antikonstituciška. Kalbėsiu apie faktus, kuriuos, anot apkaltos komisijos, padariau po 2016 m. lapkričio 14 d. ir kurie man yra inkriminuoti.

Išvadoje nurodyta, kad 2017 m. kovo 9 d. Valstybės saugumo departamentas nesuteikė man leidimo dirbti su visiškai slapta informacija. Toks teiginys klaidingas, nes leidimą dirbti su slapta informacija suteikia ne saugumas, o ta kompetencija suteikta Seimo Pirmininkui. Esu apkaltintas tuo, kad siekdamas gauti minėtą leidimą tyčia klaidinau VSD pareigūnus ir užpildydamas klausimyno 55 punktą nenurodžiau, kad pažįstu buvusį KGB darbuotoją P. Vojeiką. Apkaltos komisijai nurodžiau, kad bendravimas su P. Vojeika buvo epizodinio pobūdžio. Apie savo darbą KGB struktūrose jis tik užsiminė. Jokio pokalbio, kuris būtų nukreiptas prieš Lietuvos valstybę, nebuvo. Apkaltos komisija prašymą apklausti P. Vojeiką be pagrindo atmetė. Nežinant bendravimo turinio, negalima padaryti ir teisinio politinio vertinimo, kad toks bendravimas kelia grėsmę. O vien epizodinis bendravimas negali būti vertinamas kaip priesaikos sulaužymas. Tokia praktika suvaržytų Seimo nario mandatą ir būtų antikonstitucinė. Apkaltos komisija netinkamai išsiaiškino ir taikė Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo 18 straipsnio nuostatas, kuriose numatytos trys tikrinimo procedūros: klausimyno užpildymas, tikslinamieji pokalbiai ir patikrinimas poligrafu. Tik iš visumos šiais būdais surinktų duomenų VSD pareigūnai daro išvadą apie pretendento sąžiningumą ir atitikimą reikalavimams. Apkaltos komisija išskirtinai paėmė faktą, kad netinkamai užpildytas atsakymas į klausimyno 55 klausimą, ar pažįstate, pažinojote asmenis, kurie dirba, dirbo kitų valstybių žvalgybos, saugumo tarnybose ar su jomis susijusiose institucijose. Jeigu taip pateikta informacija apie tai, užpildant šį punktą, man kilo problema dėl sampratos ir tuo momentu apie P. Vojeiką buvau užmiršęs, nes šis asmuo man gyvenime buvo epizodinis bendravimo faktas, vėliau patikslinamojo pokalbio su VSD pareigūnais metu, supratęs klausimo esmę, pasakiau, kad P. Vojeiką pažįstu. Valstybės paslapčių įstatymo prasme aš nuo VSD nenuslėpiau pažinties fakto ir tai negali būti vertinama kaip priesaikos sulaužymas.

Vilniaus universiteto Filologijos fakulteto Lietuvių kalbos katedros ekspertas davė išvadą, kad klausimyno 55 punktą suformuluotas netinkamai, klaidinančiai ir dviprasmiškai. Be to, Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra, Vilniaus miesto apylinkės teismas ir Vilniaus apygardos teismas vienaprasmiškai padarė išvadą, kad aš nekeliu grėsmės Lietuvos valstybei Baudžiamojo kodekso 118 straipsnio prasme, o VSD pažymoje nurodyti faktai nagrinėtini administracinės teisenos būdu. Vilniaus apygardos administraciniam teismui yra pateiktas skundas dėl VSD neteisėtos išvados davimo ir kilus ginčui dėl teisingumo klausimas sprendžiamas Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme. Teismo posėdis paskirtas birželio 13 dieną. Skundas paduotas visais tais klausimais, kurie yra nurodyti apkaltos komisijos išvadose. Manau, kad Seimas

turėtų atidėti klausimo svarstymą, iki Administracinis teismas išnagrinės klausimą dėl VSD priimto sprendimo pagrįstumo ir teisėtumo. Visa apkalta yra kilusi iš VSD pažymos, naujų faktų nenustatė ir Apkaltos komisija nenagrinėjo. VSD ir Apkaltos komisija nenustatė mano verbavimo fakto pagrindų, šantažo pagrindų dėl praeities...

PIRMININKAS. Laikas.

M. BASTYS (LSDPF). ...grasinimų man ar mano šeimai ir t. t., ir t. t. Noriu atkreipti Seimo narių dėmesį į tai, kad apkaltos komisija, kuri sudaryta iš politinių partijų atstovų, niekada nepasieks, kad jos išvados būtų objektyvios ir teisėtos, nes lemiamas faktorius yra politiniai interesai, kuriuose aiškiai matyti konkurencinės kovos aspektai tiek tarp partijų, tiek ir tarp asmenybių.

Visus domina situacija su Rusijos Federacijos bendrove „Rosatomas“ ir mano pastangos jos darbuotojus suvesti į pokalbį su Seimo Pirmininku ir Ministru Pirmininku. Mano teiginys, kad siečiau, jog Lietuvos vadovai iš pirmų lūpų sužinotų apie padėtį, „Rosatomui“ nupirkus vokiečių bendrovę, apkaltos komisija tokių susitikimų priežastį atmetė, tačiau kitos savo išvadoje nepateikė, o įvardino, kad ta veikla nukreipta prieš Lietuvos Respubliką. Taip sprenddami klausimą nekreipė dėmesio į tai, kad Seimo Pirmininkas priėmė „Rosatomo“ darbuotojus dar 2013 metais, o Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo aktas dėl Lietuvos Respublikos nesijungimo į postsovietines Rytų sąjungas nurodo, kad Lietuvos valstybė puoselės abipusiškai naudingus ryšius su kiekviena valstybe, anksčiau buvusia SSRS sudėtyje, tačiau nesijungs į valstybių sąjungas bei sandraugas. Nemanau, kad Seimo Pirmininko „Rosatomo“ delegacijos priėmimas ir pokalbis su „Rosatomo“ atstovais laikytinas šios konstitucinės nuostatos sulaužymu ar veiksmais, priešiškais Lietuvos nepriklausomybei.

Atmetus politinę fantaziją, nemanau, kad padariau veiksmus, kurie kenktų Lietuvai, darytų žalą mano rinkėjams, o apkaltos komisijos išvadą laikau tendencinga ir nepagrįsta. Visada stengiausi sąžiningai ir nepriekaištingai atlikti Seimo nario pareigas, tarnauti Lietuvai ir savo rinkėjams. Šiandien jūs priimsite sprendimą. Kad ir koks jis būtų, jis mane tenkins. Manau, kad aš padariau viską, kad jūs mane išgirstumėte. Tikiuosi, kad tiesos ir teisingumo nepaskandinsite politiniuose interesuose, o kai kas ir asmeniniuose interesuose. Esu teisus ir savo tiesą ginsiu. Dėkoju, gerbiami kolegos.

PIRMININKAS. Dėkui. Svarstysime pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio. Ar reikia balsuoti dėl priitarimo komisijos išvadoms? Balsuojame.

Balsavo 118 Seimo narių: už – 89, prieš – 12, susilaikė 17. 1 straipsniui pritarta.

2 straipsnis. „Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos Seimo specialioji tyrimų komisija pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui M. Basčiui pagrįstumui iširti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti darbą baigė.“ Ar galime bendru sutarimu pritarti, ar reikia balsuoti, kad komisija baigė darbą? (*Balsai salėje*) Galime bendru sutarimu. Ačiū. Pritarta.

Dėl viso. Motyvai už – V. Bakas.

V. BAKAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, aš kviečiu balsuoti už šį nutarimą, nes mes tam, kad atsakyti... Iš tikrųjų lieka daug neatsakytų klausimų, aš sutinku. Tai yra vienas iš epizodų, bet jeigu mes norime atsakyti į kitus klausimus, turime priimti sprendimą šiuo konkrečiu atveju. Jei mes balsuosime prieš, mes iš esmės užkirsime kelią bet kokiam apsisvalymui ir bet kokiai galimybei būti šiek tiek saugesne valstybe, negu buvome iki tol, kol į Seimą atėjo ponas M. Bastys.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai prieš – Seimo narys J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų nelengva kalbėti, kai sprendimas daugumos kolegų mintyse yra subrendęs.

Aš noriu pasakyti, kad argumentai, kurie dėstomi, yra skirtingi, negu surašyti kreipimesi. Kreipimesi kalbama apie šiurkštų priesaikos sulaužymą dėl netikslios informacijos davimo atsakant į komisijos klausimus. O argumentai, kuriais mes grindžiame, kurių neteko matyti nei dirbant Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete, nei skaityti Valstybės saugumo departamento ataskaitoje, kad mūsų kolega keliolika metų, kaip buvo pasakyta iš tribūnos, slapta bendradarbiavo su Rusijos specialiosiomis tarnybomis. Tai įrašykime tada. Kodėl mes viena sakome iš tribūnos ir argumentuojame, o visai ką kita surašome?

Toks dalykas iš tikrųjų yra nepagrįstas ir neteisingas mūsų kolegos, bet kurio iš mūsų atžvilgiu. Tai yra, sakyčiau, net šmeižto sakymas. Nors, be abejo, kaip kolegos sako, klausimų mes turėtume, ką nagrinėti, atsakyti, ar iš tikrųjų su ir šiandien Lietuvoje legaliai veikiančios įmonės akcininkais negalima kalbėtis, ar tai yra veikimas prieš mūsų Konstituciją? Kodėl jokios iniciatyvos mes nekeliamo, kad ir po tiek metų „Nukemas“, kurio akcininkas yra „Rosatomas“, toliau veikia Lietuvoje? Kodėl galima veikti „INTER RAO Lietuva“, kuri konkuruoja su „Rosatomu“, ir čia jau gerai? Ar mes nestojame iš tikrųjų į tam tikrą ūkinį ginčą, kurią kompaniją pasmerkti?

Aš suprantu, kad gauti atsakymą ir patiems būti prieš save ramiems Konstitucinio Teismo atsakymas galbūt padės mums išspręsti, bet taip drabstyti purvais kolegą, kuris galbūt ne visai korektiškai kai kurias atvejais elgėsi, trypti žmogų, kuris yra tarp mūsų, pasakant, kad jo suklydimas vertas, kad mes jį smerktume, vadintume išdaviku, – tai būkime teisingi, sulaukime atsakymo ir tada tą darykime.

PIRMININKAS. Ačiū. Laikas.

J. OLEKAS (LSDPF). Šiandien mes nuteisiame prieš laiką.

PIRMININKAS. Motyvai už – Seimo narys A. Kubilius.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš čia išklauses J. Oleko tiesiog turiu apgailestauti, kad socialdemokratai įsivaizduoja, kad apsimesdami, kad jie nesupranta, kas yra nagrinėjama, ką nors įtikins čia, Seimo salėje, kad jie yra teisūs. Be abejo, tik patys socialdemokratai žino, kodėl jie balsavo prieš „Hitachi“ ir kiek jiems įtakos darė ir per ką darė „Rosatomas“. Jums lieka į tai patiems ir atsakyti.

Antras dalykas. Iš tikrųjų čia tas legalistinis ginčas, ar galima nagrinėti veiksmus prieš šią kadenciją, ar negalima, mano įsitikinimu, į tą ginčą turi atsakyti Konstitucinis Teismas. Aš esu įsitikinęs, kad Seimas gali ir turi nagrinėti ir Seimo nario veiksmus anoje kadencijoje, nes jeigu paaiškėja, kad jis tuo metu pažeidė Konstituciją ir pažeidė savo priesaiką, naujoje kadencijoje jis net negalėjo duoti tos priesaikos. Šitą turi išaiškinti Konstitucinis Teismas.

Trečias dalykas, jau atsakant į pono M. Basčio kai kuriuos pasisakymus. Konstitucinė atsakomybė yra skirtinga nuo baudžiamosios atsakomybės. Seimas nagrinėja konstitucinę atsakomybę, Seimas kartu su Konstituciniu Teismu, todėl tai neturi nieko bendro su tuo, kas yra nagrinėjama kuriose nors teisėsaugos institucijose.

Ir galų gale komisija labai aiškiai savo sprendime pasako, kad ponas M. Bastys savo veiksmis kėlė grėsmę nacionaliniam saugumui, tuo tarpu J. Sabatauskas aiškina, jog reikia įrodymų, kad buvo šiurkščiai pažeista Konstitucija. Aš galiu labai žmogiškai iškelti klausimą, ar tikrai galima atrasti, kada yra šiurkščiai, o kada švelniai keliama grėsmė nacionaliniam saugumui, kada yra šiurkščiai, o kada švelniai yra išduodama sava valstybė?

PIRMININKAS. Motyvai prieš – Seimo narys J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Kolegų sugebėjimas kalbėti apie pašalinius dalykus mane žavi. Iš tiesų pamiršta, kad 2012 metų referendumu, kuriame buvo paklausta dėl atominės elektrinės ateities, tauta, per 60 % dalyvavusių, atsakė „ne“. Čia būtent yra atsakymas. Negerbti tautos valios ir vadinti tai nusikalstamais veiksmais gali tik tie kolegos, kurie taip šneka.

Dabar kalbant apie esmę, apie šį klausimą. Komisijos išvadoje sakė tokį teiginį – kėsinimasis įgyti teisę susipažinti su valstybės paslaptimi sudarant asmenybės, kuri neduoda pagrindo nuogąstauti, kad kils grėsmė paslapčiai, ją saugomiems gėriams yra traktuotinas kaip šiurkštus Konstitucijos pažeidimas, kuriuo kartu kėsinasi į valstybės interesus ir valstybės gyvenimo pagrindus. Valstybės saugumo departamentas, duodamas atsakymą dėl suteikimo teisės susipažinti su valstybės paslaptimi kolegai M. Basčiui, išsakė nuogąstavimus, kad Seimo narys gali būti pažeidžiamas, bet neišsakė tokių teiginių, kad jis išdavė valstybę, kad jis nuolat dirbo, bendradarbiavo su valstybei priešiškomis institucijomis prieš Lietuvą. Gerbiami kolegos, tokių teiginių nebuvo.

Taigi, kad Seimo narys nenurodė, kad pažįsta P. Vojeiką, tada, Mindaugai, ar jūs sąmoningai įrašėte, kad nepažįstate D. Arlausko? Ar sąmoningai neįrašėte, kad pažįstate R. A. Sedlicką? Sąmoningai įrašėte, kad nepažįstate V. Orechovo, nes ten yra klausimas, ar pažįstate asmenis, kurie dirbo kitų valstybių slaptosiose tarnybose? Štai visi šitie asmenys, kurie visuomenei yra žinomi, – kai kurie buvę Seimo nariai, kai kurie ir dabar aktyvūs...

PIRMININKAS. Laikas!

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). ...todėl tokie teiginiai be įrodymų ir daug kartų kartojant mantrą, kad tas asmuo, kuris pažeidė Konstituciją praeityje, negali jos ateityje prisiekti, pažymėtina, kad tam turi Konstitucinis Teismas tokią išvadą...

PIRMININKAS. Ačiū.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). ...padaryti ir Seimas nubalsuoti 3/5.

PIRMININKAS. Kalbės Seimo narys K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, mane stebina socialdemokratų pozicija. Iš tikro turi galimybę ne tik Seimas, bet ir socialdemokratai apsivalyti. Turi galimybę patylėti, turi galimybę apsivalyti, bet socialdemokratai priima kitokią poziciją. Socialdemokratai priima poziciją ginti ir aktyviai ginti. Tai gynyba. Jie nebando apsivalyti. Ta gynyba yra aktyvi. Štai išleidžia į tribūną A. Skardžių, kuris socdemų gėdą bando slėpti tradiciniu naiviu keliu, bandydamas tepti kitus – visą Seimą, visus politikus, visur drabstydamas kaltinimus visai politinei bendruomenei. Senu socdeminiu keliu. Iš to tepimo visuomenei turėtų susidaryti įspūdis, kad visi tokie patys. Taip nėra! Iš tikro taip nėra.

Išleidžia į tribūną J. Sabatauską, kuris turi čia kažkaip užburbuliuoti. Burbuliuoja, burbuliuoja ir aš nieko nesuprantu. Nieko absoliučiai nesuprantu. Kažką burbuliavo apie konstitucinę doktriną. Konstitucinis Teismas nutars – pažeista, nepažeista ta konstitucinė doktrina. Aš manau, kad ten, Konstituciniame Teisme, didesni autoritetai sėdi. Jie tikrai yra nepolitinės bendruomenės nariai, tikrai objektyvūs ir autoritetingi, ir nutars, yra pažeista, nėra pažeista. Kam mums čia dabar už juos kvaršinti galvą? Nereikia mums čia nieko... Aš dabar matau užsirašiusius toliau kalbėti. Vėl visi, matyt, čia jūs kalbėsite ir mūru stosite už šitą asmenį. O kodėl? Kam to reikia? Norite, kad visa jūsų partija būtų šitokia?

PIRMININKAS. Laikas!

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Jūs lyg ir darėte vadovų pasikeitimą. Iš tikro keista. Norite, kad visiems jums kliūtų šita neteisėto bendravimo su Rusija gėda? Kam to reikia? (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – Seimo narys A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Manęs tikrai jau niekas nebestebina, net šventojo K. Masiulio pasisakymas. Veiksmi, kurie galėjo būti, jeigu mūsų kolega būtų gavęs pažymą, būtų susipažinęs su slapta informacija ir galbūt dėl savo kontaktų su kai kuriais Lietuvoje gyvenančiais asmenimis būtų nutekinęs informaciją. Atsipeikėkite! Atsipeikėkite žmogaus teisių gynėjai, parlamentinės valstybės demokratijos gynėjai! Apie ką jūs kalbate? Gėda visam parlamentui, visam Nepriklausomybės laikmečiui. Tai bus turbūt didžiausia gėda.

Mes prieš kurį laiką turėjome apkaltą Prezidentui R. Paksui. Dabar turėsime dar vieną precedentinį atvejį, kad dėl būsimų numanomų veikų mes kaltiname ir atimame mandatą demokratiškai išrinktam parlamento nariui, tačiau nekreipiame dėmesio į faktinius veiksmus, išpumpuotus „Rosatomui“, t. y. „Nukemui“, kuris priklauso „Rosatomui“, išpumpuotus 72 mln. Kieno sprendimais? Kalbama apie Astravo atominę elektrinę. Kas toleravo? Aiškiai jau išviešintos pažymos rodo, kad abu – A. Kubilius, būdamas premjeru, dabartinis Seimo narys, ir kaimyninės valstybės prezidentas A. Lukašenka globojo abi elektrines.

Kas plovė smegenis, kad Astravas nebus statomas ir neketinama jo statyti? Gal surasti jums citatas iš tuometinės spaudos, iš konservatorių dviračių žygio po didžiosios valstybės, Lietuvos Kunigaikštystės, buvusią teritoriją? Atsipeikėkite, gerbiamieji kolegos! Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Motyvai už – A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, bent tie, kuriuos iš tikrųjų gerbiu. Nes socialdemokratai kuo toliau, tuo labiau grimzta ir to nenori pripažinti. Deja, tai padarys ir už jus įvertins kiti. Laisvas mandatas dar nesuteikia absoliučių teisių daryti visa tai, ką norėtum daryti. Laisvas mandatas nereiškia, kad gali pažeidinėti priesaiką. Ten labai aiškiai pasakyta (aš tų žodžių necituosiu), bet vienas iš jų yra sąžiningai tarnauti. Jeigu žmonės pasigenda to sąžiningumo iš politikų, be abejonės, turi teisę užduoti rimtus klausimus. Jeigu specialiosios tarnybos taip pat pasigenda to sąžiningumo, pasiūlo užpildyti klausimyną. Šiuo atveju tai ir buvo padaryta.

Valstybės saugumo departamentas neseka politikų vien dėl to, kad jie yra politikai. Sekami yra tie žmonės, kurie dirba Rusijos specialiosiose tarnybose, plečia savo ryšius, ieško tariamai

naivių politikų. Juk į mano klausimą, ar žino, kad Rusijos energetikos sektoriuje dirba buvę valstybės KGB, dabartinės Federalinės saugumo tarnybos darbuotojai ir eksdarbuotojai, buvo atsakyta „ne, tokia informacija nežinoma“. Visam pasauliui žinoma, bet čia konkrečiai nežinojimas yra eksponuojamas kaip gynybinis barjeras.

Aš manau, kad ir poligrafo šiuo atveju nereikia. Beje, baigdamas galiu pasakyti, kad poligrafas nebuvo, nėra išskirtinis prietaisas, nustatantis sąžiningumą. Tam yra kitų ir pirmiausia šiuo atveju politinių būdų.

PIRMININKAS. Dėkojame. Motyvai prieš – Seimo narys A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (LSDPF). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Tikrai nesiruošiau kalbėti, bet kada išgirdau iš partijos, kuri vadinama Tėvynės sąjunga-krikščionių demokratų partija, iš kai kurių narių tiek melo, tiek netiesos, tikrai ryžausi keletą minčių išsakyti. Pirmiausia, gerbiama Rasa Juknevičienė, kad jūs ramiau miegotumėte ir kad neišgyventumėte dėl mūsų partijos ateities, aš noriu pasakyti, kad nei 2012 metais, man būnant pirmininku, nei kitais metais su jokiais Rusijos kompanijomis partija neturėjo jokių ryšių. Tai čia jums pirmiausia atsakymas, kad jums būtų tikrai lengviau gyventi, nes aš matau, kad jūs labai dažnai dėl to nerimaujate.

Dabar dėl tam tikrų dvejopų standartų taikymo. Gerbiamieji konservatoriai, tai gal jau pamiršote, kai 2010 metais jūsų partijos lyderis, premjeras vyko į Baltarusiją ir Baltarusijos prezidentui ir premjerui prižadėjo pirkti iš Baltarusijos elektros energiją, jau yra išviešinta šita informacija. (*Šurmulyš salėje*) Jeigu jinau yra blogai parašyta, tai jūs kaltinkite tuos asmenis, kurie blogai parašė.

Gal jūs pamiršote susitikimus su „Rosatomo“ atstovais dėl „Baltijskaja“ atominės elektrinės statybos ir bendro energetikos sektoriaus sukūrimo tarp Baltijos šalių importuojant elektrą iš Kaliningrado srities, iš Baltarusijos per Lietuvą panaudojant energetinius tinklus? Kaip suprasti? Tai šitie faktai yra konkretūs faktai! Jie konservatoriams negalioja, o kažkas susitiko su kažkuo, pasikalbėjo – jau, vadinasi, apkalta. Tai gal būkime teisingi pirmiausia sau patiems, būkime sąžiningi, apie ką kalbėjo ponas A. Anušauskas. Mielasis, paklauskite jūs savo frakcijos narių, ar tikrai jūsų sąžinė yra švari, ar tikrai jie politiškai atsako už savo žodžius? Tikrai pirmiausia jums, mieli konservatoriai, reikėtų pritaikyti tam tikrus apkaltos dalykus. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai išsakyti. Turime apsispręsti dėl priėmimo. Balsuojame dėl viso nutarimo.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 122 Seimo nariai: už – 92, prieš – 13, susilaikė 17. Seimo nutarimas (projektas Nr. XIII-P-431) priimtas. (*Gongas*) Atsiprašau, projektas Nr. XIII-P-791.

Replika po balsavimo – R. Juknevičienė.

R. JUKNEVIČIENĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, Pirmininke. Nelabai verta, bet turiu reaguoti į Maskvos armėnų draugo kalbas. Pasisakysiu, nes noriu paprašyti, kad nesijaudintų mano artimieji, kiti garbingi žmonės. Tikrai čia nieko naujo – juodinti kritikus, meluoti yra senas Kremliaus žvalgybos stilius. Manęs tas melas visiškai neveikia, nes tai patiriu nuo 1990 metų, tuomet Pasvalio KGB paleido absurda – neva buvau komjaunimo aktyvistė, kuo niekada nebuvau. Tik noriu viena pasakyti – manęs ir mano kolegų A. Skardžiaus iš Maskvos armėnų gauti milijonai nesustabdydys, nes tikiu, kad melas niekada nenugalės tiesos, Skardžiau, ateis laikas.

PIRMININKAS. A. Skardžius, paminėta pavardė.

A. SKARDŽIUS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Girdėti melo žodžius kalbant kaip neva tiesą, tai tikrai verta jūsų, gerbiamieji konservatoriai, jį dar 2007 metais Seimo specialioji tyrimų komisija pripažino įvertinusi Bražuolės... A. Petrusevičiaus, J. Abromavičiaus žūtį... organizacija, turinčia teroristinės organizacijos požymių. Baikite terorizuoti Seimą! Man labai keista, kad tuo pačiu A. Petrusevičiaus ir visų kitų Pakaunės įvykių organizatorių ir dalyvių pramintu keliu eina jaunoji karta. Tai pavojinga visai Europai, dešinėje ten yra radikalai. O Lietuvos saugumas, atkreipiu gerbiamojo V. Bako dėmesį, turėtų vis dėlto užsiimti nacionalinę neapykantą skleidžiančiais žmonėmis, ieškančiais priešų, kurstančiais tautinę neapykantą net ir Lietuvoje! Gerbiamieji, atsi-

peikėkite ir neikite organizacijos, turinčios teroristinės organizacijos požymių, keliu, nes tas kelias veda į didelės visuomenės supriešinimą, į konfrontaciją ir šitas ruporas yra būtent R. Juknevičienė!

PIRMININKAS. Ačiū. Siūlau nutraukti šią diskusiją, kuri neveda niekur. (*Balsai salėje*) A. Kubilius.

A. KUBILIUS (*TS-LKDF*). Aš kreipiuosi į gerbiamuosius valstiečius ir į premjerą, ir į R. Karbauskį, aš sakiau, nenutraukite taip greitai alkoholio vartojimo, žiūrėkite, kokios pasekmės. (*Juokas salėje*) Na, pažiūrėkite, kas darosi! Tai jūsų koalicijos partneriai, jūs ką nors darykite, nes iš tikrųjų bus didelių problemų.

Kartu norėčiau pasakyti ir buvusiam premjerui A. Butkevičiui, jūs savo sąžinės kriterijus pritaikykite kaip nors ir kada nors nustokite tiesiog meluoti.

PIRMININKAS. Ačiū. (*Balsai salėje*) Pasvėrėme sąžinės, einame tolyn. (*Triukšmas salėje*)

11.47 val.

Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Mindaugui Basčiui pradžios ir kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą“ projektas Nr. XIII-792 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Gerbiamieji Seimo nariai, darbotvarkės 1-3b klausimas – Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Mindaugui Basčiui pradžios ir kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą“ projektas Nr. XIII-792. Pranešėja – komisijos pirmininkė A. Širinskienė. Paskelbiau A. Širinskiene, prašau į tribūną! Kalbėkite.

P. URBŠYS (*LVŽSF*). Gerbiamas Seimo Pirmininke, vis dėlto mes turime vadovautis Statutu, buvo paminėta Seimo nario pavardė, mes negalime šito ignoruoti. Karštas klausimas, ką padarysi. (*Šurmuly salėje*)

PIRMININKAS. Jūs reikalaujate kalbėti? A. Butkevičius. Kalbėkite.

A. BUTKEVIČIUS (*LSDPF*). Aš gerbiama A. Kubiliui norėčiau pasakyti, jeigu jo komandos žmonės pamiršo ir negali jam atnešti tų dokumentų, tai aš pasistengsiu jam pats pristatyti.

PIRMININKAS. Kubiliau, jūs paminėtas, kalbėsite? (*Triukšmas salėje*)

A. KUBILIUS (*TS-LKDF*). Ne, jau nebe. Nebeturiu ką pridurti po tokio įtikinamo... (*Šurmuly salėje*)

PIRMININKAS. Dėl vedimo tvarkos. Prašau.

E. GENTVILAS (*LSF*). Dėl vedimo tvarkos. Prašyčiau nenutraukti, čia taip įdomu, sužinai, kas ką apie ką žino, man labai įdomu klausyti. Nenutraukite.

PIRMININKAS. Sąžinės plovimo būdas. Ačiū. Agnė Širinskiene, malonėkite į tribūną.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LVŽSF*). Seimui teikiamu Seimo nutarimo projektu Nr. XIII-792 yra siūloma pradėti apkaltos procesą M. Basčiui ir kreiptis į Lietuvos Konstitucinį Teismą išvados, ar M. Basčio konkretūs veiksmai, kurie yra nurodyti Specialiosios tyrimų komisijos išvadoje, kuriai ką tik pritarėte, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausti... K. Masiulis užsirašęs klausti. Nėra. Motyvai. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Ar galime bendru sutarimu pritarti po pateikimo? Ačiū. Pritarta.

Svarstymas. K. Masiulio nėra. Galime pritarti po svarstymo bendru sutarimu? (*Balsas salėje: „Taip.“*) Ačiū. Pritarta.

Pastraisniui. 1 straipsnis. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū. Pritarta. 2 straipsnis. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū. Pritarta.

Dėl viso nutarimo motyvai. Visi motyvai už, ar norite kalbėti? (*Balsai salėje*) Nebe? (*Balsas salėje: „Pasisakau!“*) Ai, pasisakote. A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Labai trumpai. Čia mane pavadino mielu, visai aš nesu mielas, už tai noriu pasakyti, kad, gerbiamas buvęs premjere, kai jūs kalbate apie energetiką, atrodo, jūs matote visai kitus dokumentus, visai kitą informaciją, nei savo laiku mes matėme. Mes darėme. Aš manau, kad jūsų tas kalbėjimas neatrodo labai atsakingas, valstybiškas, juolab kad kalbate apie tuos dalykus, kurių jūs neturėjote ir neturite jokių patvirtinimų. Aš manau, kad toks tuščias politinių oponentų kaltinimas, o dabar mes, beje, šio apkaltos proceso metu diskutuojame faktiškai su viena vienintele išimtimi, socialdemokratai ir konservatoriai, vis dėlto turėtų būti gerokai

solidesnis. Pirmiausia to solidumo aš tikiuosi iš jūsų pusės, ne iš tų kolegų, kurie oponavo šiam apkaltos procesui ir yra jūsų partijos nariai.

PIRMININKAS. Dėkojame. K. Masiulis. Vėl nematau. (*Balsai salėje*) Nėra. Balsuojame dėl viso.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 108 Seimo nariai: už – 100, prieš – 1, susilaikė 7. Nutarimas (projektas Nr. XIIIIP-792) priimtas. (*Gongas*)

Gerbiamieji Seimo nariai! Prašau dėl vedimo tvarkos. Replika po balsavimo.

P. GRAŽULIS (*TTF*). Repliką po balsavimo norėčiau pasakyti. Gerbiamieji Seimo nariai, galbūt nenorėčiau išgirdęs visą informaciją teisinti Seimo nario M. Basčio, tačiau kodėl mes nenorime pasižiūrėti į reiškinius daug plačiau. Man ir šiandien kirba mintis, kodėl „Mažeikių naftą“ konservatoriai per „Jukos“ pardavė rusams? (*Balsai salėje*) Kodėl pardavė rusams? Man tikrai... Yra padaryta milijardinė žala.

Antras dalykas. Aš taip pat noriu sužinoti, kodėl „Lukoilui“ buvo išnuomota „Klaipėdos naftos“ bazė? Kodėl buvo išnuomota? Juk naftos bazėje nebuvo laikomas kuras, laikoma tuščia, tik mokesčiai mokami.

PIRMININKAS. Ačiū. Laikas yra skirtas replikai po balsavimo, ne pareiškimams.

P. GRAŽULIS (*TTF*). Kodėl Seimas nenori pažiūrėti į reiškinius ir padarytą žalą Lietuvai daug plačiau? Ar neturime politinės valios, jėgos?

PIRMININKAS. Ačiū. Iš klausėme. R. Karbauskis.

R. KARBAUSKIS (*LVŽSF*). Prašau pridėti mano balsą už.

PIRMININKAS. Ačiū.

A. GAIDŽIŪNAS (*LVŽSF*). Prašau mano balsą įskaityti už.

PIRMININKAS. Balsą už?

A. GAIDŽIŪNAS (*LVŽSF*). Už.

PIRMININKAS. Gerai, ačiū.

Gerbiamieji kolegos, pagal darbotvarkę dabar turime numatytą pertrauką tarp šių klausimų. Siūlau *pertraukti* 20 minučių, t. y. 12 val. 15 min. susirinkti salėje, bet griežtai. Ačiū.

Pertrauka

PIRMININKĖ (**R. BAŠKIENĖ**, *LVŽSF*). Gerbiamieji Seimo nariai, prašome užimti darbo vietas, tęsiame 2017 m. birželio 6 d., antradienio, rytinio plenarinio posėdžio darbą. Pertrauka baigta.

12.16 val.

Darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. XII-2603 1 straipsniu patvirtinto Lietuvos Respublikos darbo kodekso 21, 23, 31, 32, 38, 40, 41, 43, 48, 52, 53, 57, 63, 65, 71, 72, 73, 75, 76, 79, 112, 114, 115, 117, 120, 127, 144, 147, 169, 171, 179, 181, 185, 195, 197, 204, 209, 217, 221, 237, 240, 241 ir 242 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-587(3) (priėmimas)

Svarstysime Darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. XII-2603 1 straipsniu patvirtinto Lietuvos Respublikos darbo kodekso daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-587(3), kuris yra sujungtas su projektais Nr. XIIIIP-587, Nr. XIIP-4725 ir Nr. XIIP-4052. Kviečiu komiteto pirmininką, Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininką, aptarti gautus papildymus, pasiūlymus ir pataisas. Prašau, gerbiamasis pirmininke.

A. SYSAS (*LSDPF*). Gerbiamoji pirmininke, gerbiamieji kolegos, šiandien iš ryto buvo susirinkęs Socialinių reikalų ir darbo komitetas, buvo gautos trys Teisės departamento pastabos, iš kurių į dvi atsižvelgėme, į vieną neatsižvelgėme, taip pat daug Seimo nario R. J. Dagio pataisų, taip pat grupės Seimo narių, T. Tomilino ir kitų, pora pataisų, kurias komitetas apsvarstė. Aš manau, svar-

stydami iš eilės, kai prieisime, svarstysime konkrečiai, nes dabar... Siūlyčiau pradėti pastraipsniui ir...

PIRMININKĖ. Ačiū, pirmininke. Taip, pritariu jūsų siūlymui, kad mes pastraipsniui dėl kiekvieno straipsnio priimsime sprendimus ir pasitarsime, kaip toliau įgyvendinsime pateiktus pasiūlymus.

1 straipsnis, 21 straipsnio pakeitimas. Pasiūlymų nebuvo gauta. Ar galime bendru sutarimu pritarti priėmimui? (*Balsai salėje*) Galime. Dėkoju.

2 straipsnis, 23 straipsnio pakeitimas. Yra gautas Seimo nario R. J. Dagio pasiūlymas. Pagal mūsų Statuto 155 straipsnio 3 punktą pataisos svarstomos, jeigu jį paremia 29 Seimo nariai. Ar surastume 29 Seimo narius, kurie leistų pateikti R. J. Dagiui jo parengtą pasiūlymą, kurį jūs matote konsoliduotame įstatymo projekte? Prašome balsuoti. (*Balsai salėje*)

24 straipsnio pakeitimas. R. J. Dagio pasiūlymas. Kas pritariate, kad leistume jam pateikti?

A. SYSAS (LSDPF). Viskas gerai. (*Balsai salėje*) Viskas gerai.

PIRMININKĖ. Už pasisakė 15 Seimo narių, prieš – 6, susilaikė 12. Teisė pateikti siūlymą R. J. Dagiui nesuteikiama. A. Kubilius. Prašau repliką po balsavimo.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Aš ne dėl replikos, aš tik...

PIRMININKĖ. Dėl vedimo tvarkos.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Dėl vedimo tvarkos. Iki šiol Seimo svarstymų metu galiojo tokia nuostata, kad pataisas gali siūlyti tik dėl tų įstatymų straipsnių, kurie yra pagrindiniame įstatymo projekte. Aš matau, kad kai kurios pataisos yra siūlomos visai dėl kitų straipsnių, kurie nebuvo svarstomi originaliame įstatymo projekte. Klausimas, gal aš kur nors klystu, gal pasikeitė Statutas?

A. SYSAS (LSDPF). Jūs praleidote vieną svarbų momentą.

PIRMININKĖ. Atsakysiu.

A. SYSAS (LSDPF). Komitetas sujungė tris įstatymų straipsnius...

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Tada pakeiskite pavadinimą.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiamasis, išklauskite iki galo. Mes sujungėme tris atskirus įstatymų projektus. Kituose projektuose jie buvo, bet po svarstymo buvo nepritaikyti, todėl originale ir nėra. Bet mes privalome svarstyti pasiūlymus, kurie buvo dėl pirminio varianto. Viskas.

PIRMININKĖ. Aš, pristatydama įstatymo projekto svarstymą, būtent ir paminėjau sujungtuosius įstatymų projektus. Ačiū, komiteto pirmininke, kad jūs teisingai atsakėte gerbiamajam kolegai į jo klausimą. Dėl viso 2 straipsnio nuomonė už, nuomonė prieš.

A. SYSAS (LSDPF). Siūlau balsuoti.

PIRMININKĖ. Nuomonių nėra. Nuomonė prieš – R. J. Dagys. Prašom, gerbiamasis kolega.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiemieji kolegos, jūs neleidote pateikti pataisos, kuri iš principo būtų pataisiusi šitą įstatymo projekto straipsnį. Mes įrašėme tokią nuostatą ir įpareigojome Darbo inspekciją ir visas kitas tarnybas spręsti interesų konflikto klausimą. Nėra, jie negali šito dalyko spręsti, jie neturi nei norminės bazės, nei įpareigojimų, nei nieko. Interesų konfliktą sprendžia VTEK'as, vienintelė institucija, bet ji taikoma valstybės tarnybai ir biudžetinių įstaigų vadovams, daugiau niekam. Dabar mes dėl interesų konflikto turėsime problemų, kad kiekviena pusė galės kaltinti viena kitą interesų konfliktu kaip tokiu, ir turėsime amžinus ginčus iš abiejų pusių. Gaila, apgailestauju, kad šitame straipsnyje buvo nepritaikyti ir mano pataisos neleista teikti. Man atrodo, čia padarysime didelę spragą, kurią anksčiau ar vėliau vis tiek turėsime taisyti.

PIRMININKĖ. T. Tomilinas – nuomonė už.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Siūlau balsuoti už straipsnį, kuris yra atsiradęs po derybų, po diskusijų, po nuomonių apsikeitimo Trišalėje taryboje. Straipsnis yra geras ir manau, kad mums papildomų ginčų šiandien nereikia. Mes žiūrėsime, kaip funkcionuos sistema kompleksiskai. Po pusės metų galėsime įvertinti monitoringo rezultatus ir, jeigu norėsime, tikrai galėsime pakeisti. Šiandien svarbu, kad straipsnis įsigaliotų.

PIRMININKĖ. Ačiū. Gerbiemieji kolegos, aš tiesiog patikslinu, kadangi R. J. Dagio pasiūlymo dėl 24 straipsnio mes nesvarstėme, nes nebuvo Seimo narių pageidavimo, kad pateiktų. Dabar mes balsuojame už 23 straipsnį, 24 straipsnio nėra. Balsuojame už 23 straipsnį. Prašome balsuoti.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiamieji kolegos, mes kalbėjome apie 24 straipsnį, o balsuojame už 23 straipsnį. Čia skirtingi dalykai.

PIRMININKĖ. Balsavo 100 Seimo narių: už – 86, prieš – 1, susilaikė 13. 23 straipsniui pritarta. O kaip ir tarėmės, dėl 24 straipsnio, dėl jo nebuvo balsuojama, ir įstatymo projektas 24 straipsniu nepapildomas.

A. SYSAS (LSDPF). Posėdžio pirmininke, trumpa replika. Trišalė taryba dėl to sutarimo neturėjo. Aš kolegai noriu, mes būkime tikslūs pasisakydami.

PIRMININKĖ. Ačiū, pirmininke. Dėl 3 straipsnio pasiūlymų nebuvo gauta. Galime priimti bendru sutarimu?

A. SYSAS (LSDPF). Galime.

PIRMININKĖ. Galime. Dėkoju. Dėl 4 straipsnio. Gal dabar, kad nebūtų klaidinimo, mes apspręskime dėl 4 straipsnio, kuris yra 32 straipsnio pakeitimas. Kolega R. J. Dagys teikė pasiūlymą dėl 33 straipsnio 4 dalies. Dabar dėl 4 straipsnio – dėl 32 straipsnio pakeitimo. Dėl jo pasiūlymų nebuvo gauta. Galime priimti bendru sutarimu?

A. SYSAS (LSDPF). Galime.

PIRMININKĖ. Galime. 33 straipsnio 4 dalį siūlė papildyti R. J. Dagys. Ar būtų 29 Seimo nariai, kurie suteiktų tokią galimybę jam pateikti pasiūlymą?

Balsavo 30 Seimo narių. Svarstome R. J. Dagio pasiūlymą. Gerbiamasis kolega, prašome pristatyti.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, svarstome 33 straipsnį. Šiek tiek priminsiu istoriją. Mes kažkada įvedėme naują nuostatą, kad dideles algas gaunantiems žmonėms galėtų būti netaikoma... (*Balsai salėje*) Kas?

A. SYSAS (LSDPF). Didesnes.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Didesnes algas gaunantiems žmonėms galima būtų netaikyti tam tikrų galiojančio Darbo kodekso straipsnių. Jau tai kelia tam tikrų abejonių, nes tai pažeidžia tam tikrą darbuotojų lygiateisiškumo principą, ir tai bus greičiausiai vienaip ar kitaip skundžiama. Bet iš principo gal ta mintis tikrai nėra tokia prasta, bet tik tiek, kad mes priėmimo stadijoje dar praeitoje kadencijoje padarėme vieną klaidą. Buvo kalbama, kad ši nuostata bus taikoma tik ypatingiems darbuotojams, kurie vadinami *menedžeriais*, kurie turi dideles algas, kur gali susitarti su darbdaviu dėl įmonės vadovavimo ir visa kita. Ir tai buvo inovatyviam projekte mokslininkų pasiūlyti trys vidutiniai darbo užmokesčiai. Bet svarstant atsirado nuostata – du vidutiniai darbo užmokesčiai. Tai labai smarkiai išplečia bazę, beveik iki 10 % darbuotojų, visiems kitiems, kurie visiškai neturi tokios derybinės galios, tiesiog gauna šiek tiek didesnę atlyginimą, dvi vidutines algas. O tai, patys įsivaizduojate, Lietuvoje nėra didelės algos. Jiems nebus taikomas Darbo kodeksas, kurį mes čia taip visi suprakaitavę rašome. Aš siūlau palikti bazinę nuostatą, palikti tris vidutinius darbo užmokesčius, dėl kurių buvo pasiektas tam tikras kompromisas, ir siūlau dabar už tai balsuoti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto nuomonė.

A. SYSAS (LSDPF). Komitetas nepritarė. Šiandien svarstėme. Reikėtų dar vieną dalyką iš karto, jeigu pritarime, taisyti paskutiniame sakiny: žodį „turi“ – į „gali“. Čia yra gramatinė, ne gramatinė, o iš esmės rimta klaida padaryta, bet pirmiausia turite apsispręsti, ar pritariate.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė už – N. Puteikis.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Siūlau palaikyti R. J. Dagio pataisą, nes Lietuvoje du vidutiniai atlyginimai iš tikrųjų tai yra labai maža alga. Darbdaviai galės tokias mažas algas gaunančius darbuotojus presinguoti. R. J. Dagio pataisa, kad pakeltume kartelę į tris vidutinius, iš tikrųjų labai racionali ir atitinka praeitoje sesijoje mūsų svarstymo metu čia, salėje, išsakytus argumentus. Kolegos, vis dėlto padidinkime, apsaugokime tuos darbuotojus, pakelkime kartelę iki trijų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė prieš – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, noriu atkreipti dėmesį, kad per praeitą procedūrą, per svarstymą, mes jau svarstėme šitas pataisas, mes jau balsavome ir nusprendėme palikti dviejų vidutinių darbo užmokesčio ribą. Jau buvo pasiektas Seimo sprendimas. Aš tik primenu, kad darbdavys su darbuotoju galės susitarti dėl kitų sąlygų, tik papildomų sąlygų, dėl pagrindi-

nių bazinių Darbo kodekso nuostatų darbdavys su darbuotoju atskirai nuo Darbo kodekso negalės susitarti. Negalima susitarimo keisti, darbo sutarties nutraukimo, darbo ir poilsio laiko, imperatyvių reikalavimų mažinti darbo užmokestį ir panašiai, tokių svarbių dalykų. Mes turime paskatinti daugiau uždirbančius žmones jungtis į kolektyvinius darinius ir veikti kartu. Atskirai žmonės savo teisių neapgins, tai rodo dabartinio griežto Darbo kodekso pavyzdžiai – ir laikymasis, ir praktika. Siūlau palikti tą sprendimą, kokį Seimas padarė praeitą savaitę.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Apsisprendžiame balsuodami. Balsuojame dėl 33 straipsnio 4 dalies.

Balsavo 110 Seimo narių: už pasiūlymą balsavo 24, prieš – 44, susilaikė 42. Pasiūlymui nepriimta ir 33 straipsniu įstatymo projektas nepildomas.

38 straipsnis. Dėl jo yra gauta Teisės departamento išvada, pasiūlymas.

A. SYSAS (LSDPF). Komitetas pritarė siūlymui ir siūlau pritarti 38 straipsniui.

PIRMININKĖ. Ar galime priimti 38 straipsnį? (*Balsai salėje*) Nuomonė už, nuomonė prieš.

A. SYSAS (LSDPF). Nėra.

PIRMININKĖ. Nuomonė už, nuomonė prieš.

A. SYSAS (LSDPF). Balsuojame, nėra.

PIRMININKĖ. Nuomonės už, nuomonės prieš niekas neišsakė. Balsuojame dėl 38 straipsnio. Kažkas iš mūsų kolegų nori išsakyti nuomonę, bet jam nepavyksta. Tai dar vieną minutę galime, jeigu sugedo mūsų technika.

A. SYSAS (LSDPF). Kortelę reikia įdėti. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Gerbiamas Remigijau, gal jūs per šoninį mikrofoną? Jūsų nuomonė prieš. R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, noriu atkreipti dėmesį tų, kurie neskaitė to straipsnio. Kol kalbu, atsiverskite ir pažiūrėkite konsoliduotą projektą, pažiūrėkite, ką siūlo keisti. Nori įvesti visiškai naują naujądarą. Jeigu šiuo metu įmonėje dirbantis darbuotojas nuspręstų eiti pas konkurentus į įmonę, dar dabar dirbantis, tai vos neturėtume mokėti priedą. Kaip pavyzdį jums sakau: jeigu yra du Seimo nariai ir vienas Seimo nario padėjėjas nueis dirbti kito Seimo nario padėjėju, jūs mokate priedą. Tai yra visiškai nelogiškas dalykas.

A. SYSAS (LSDPF). Politinio pasitikėjimo šitas netaikoma, neklaidinkime.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Gerbiamas pirmininke, aš sakiau kaip pavyzdį. Dabar galiojanti tvarka buvo labai teisinga. Kada žmogus išeina iš darbo, išėjus iš darbo jam yra mokama tuo laiku. Jūs siūlote, kad netgi dirbančiam dabar, šiuo metu, būtų mokama. Tai ką mes darome? Aš nesu niekur pasaulyje girdėjęs, kad dirbančiam darbuotojui būtų mokama, kad jis neitų dirbti pas konkurentą. Aš ateinu ir sakau: Jonai Jonaiti, aš išeinu šiandien dirbti pas... negaliu vardinti, nes pasakui vėl sakys, kad sakau ką nors ne taip. Tokiu atveju, kad jis neišeitų, aš jam moku priedą?

PIRMININKĖ. Ačiū, gerbiamas kolega.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Tokio dalyko nėra buvę.

PIRMININKĖ. Jūsų išsakyta nuomonė prieš. Nuomonė už – R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, gerbiamas ką tik kalbėjusysis, man atrodo, jūs neįsigilinate pakankamai į teikiamą pataisą. Komiteto sureguliuota redakcija, kai buvo priimta Prezidentės pataisa, pataiso esminį dalyką, kad jeigu yra sutarta dėl kompensacijos dėl nekonkuravimo, ji gali būti mokama. Jeigu nubalsuosime dabar už šią redakciją ir atmesime iš viso pataisą, vadinasi, darbdavys, net ir sutaręs dėl nekonkuravimo, negalės mokėti priedų, nes siūloma išbraukti: „Kompensacija darbuotojui už nekonkuravimą negali būti mokama darbo darbdaviui laikotarpiu“. Tiesiog mes neleisime įgyvendinti susitarimo. Nėra prievolės mokėti, yra galimybė mokėti.

Kita vertus, apskritai šitas straipsnis yra parašytas ganėtinai abstrakčiai. Faktiškai jį galima pritaikyti dėl nekonkuravimo kasininkėms ir šiaip bet kuriam paprastam darbuotojui, ne tik tiems, kurie žino kokias nors technologines paslaptis ir visa kita. Mums reikės prie to grįžti ir dėl jo teikti pataisą, kad tai būtų per kolektyvinius susitarimus reguliuojami dalykai. Bet šiuo metu, jeigu mes nepritarime šitai redakcijai, galios sena prasta redakcija, kai net negalima bus susitarti dėl nekonkuravimo kompensacijų tarp darbdavio ir darbuotojų, nes mes tiesiog tą uždrausime.

Todėl aš siūlau palikti tą komiteto dabartinę redakciją, o ateityje turbūt reikės neišvengiamai vienaip ar kitaip patikslinti, priklausomai nuo taikymo praktikos.

PIRMININKĖ. Ačiū. Komiteto pirmininkas dar nori patikslinti.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiami kolegos, aš labai noriu atkreipti dėmesį, kad reikia skaityti visus Darbo kodekso straipsnius, o ne vieną iš konteksto paimtą. Mes ką tik pritarėme, tiksliau, nepritarėme Seimo nario R. J. Dagio siūlymui padidinti virš dviejų. Vadinasi, šitie žmonės, turintys specialiųjų žinių, gaunantys didesnę atlyginimą, patenka į ankstesnio straipsnio reguliavimą, jiems kai kurie dalykai netaikomi. Čiagi buvo jūsų idėja dėl Darbo kodekso, gerbiamas Žemaitaiti, riboti teises būtent tų žmonių. Gerbiami kolegos, siūlau balsuoti.

PIRMININKĖ. Kolegos, nesiginčykime ir balsuokime. (*Balsai salėje*) Aš manau, kad Seimo nariai apsisprendė, žino, už ką balsuoja, o jeigu bus noro papildyti, pasiūlyti, bus galima po to, kai mes priimsime įstatymą, grįžti prie tam tikrų pataisų.

Skelbiu balsavimą. Kas pritariate, kad 38 straipsnis būtų priimtas toks, kokį jūs dabar matote suderintą su Teisės departamento pateiktu pasiūlymu?

Balsavo 118 Seimo narių: už 38 straipsnį balsavo 77, prieš – 6, susilaikė 35 Seimo nariai. 38 straipsnis priimtas.

40 straipsnio pakeitimas. Dėl jo pasiūlymų nebuvo gauta. Galime priimti bendru sutarimu? Dėkoju. Galime. 41 straipsnis. Pasiūlymų taip pat nebuvo gauta. Galime priimti? Galime. Ačiū. 43 straipsnis. Dėl jo pasiūlymų nebuvo gauta. Galime priimti?

A. SYSAS (LSDPF). Galime.

PIRMININKĖ. Galime. Ir yra siūlymas pakeisti ir papildyti 45 straipsnio 4 dalį, siūlant išdėstyti kitaip. R. J. Dagio pasiūlymas. Ar yra 29 Seimo nariai? Ar yra 29, kurie remia R. J. Dagio pasiūlymą? Matote jį konsoliduotame įstatymo projekte. Yra 32 Seimo nariai. R. J. Dagys pateikia savo pasiūlymą dėl 45 straipsnio 4 dalies.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, šią darbinę situaciją mes patys galime gerai išivaizduoti. Kalbama apie tai, kad apie būsimus darbo sąlygų pakeitimus normaliais, ne ekstra atvejais, ne forsmajorinėmis situacijomis būtų informuojama prieš apibrėžtą terminą. Šiuo metu redakcijoje siūlomas „protingas terminas“. Kas yra „protingas terminas“, yra labai sudėtinga traktuoti. Vienam protingas atrodytų mėnuo, kitam atrodytų viena valanda. Todėl siūlome įrašyti nuostatą, kuri galioja daugumoje Baltijos valstybių, taip pat yra mėgstamame Estijos darbo kodekse – trys darbo dienos. Mes patys, jeigu staiga sužinosime prieš valandą, kad į savo kabinetą negalime įeiti, suprantama, piktinsimės, kaip čia dabar atsitiko, kodėl mūsų neinformavo, jeigu tai nebuvo gaisras ar dar kas nors.

Siūlome apibrėžti minimalų trijų darbo dienų reikalavimą. Jeigu yra ekstra atvejai, šitas klausimas sprendžiamas kita tvarka. Yra gamybinė būtinybė, dar kas nors ir panašiai, jeigu sugriuvo tavo darbo vieta, šitas netaikoma. Bet normaliomis sąlygomis prieš tris darbo dienas darbuotojas turi žinoti, kokiomis sąlygomis jis dirbs. Siūlau įrašyti konkretų trijų dienų laikotarpį, o ne „protingą terminą“, kuris taps begalinio ginčo objektu, kas tas yra protas, kurioje vietoje tas protas prasideda ir baigiasi.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto nuomonė.

A. SYSAS (LSDPF). Komitetas svarstė ir nepritarė.

PIRMININKĖ. Galbūt paminėkite dėl Trišalės tarybos.

A. SYSAS (LSDPF). Trišalė taryba šią klausimą svarstė ir nerado sutarimo.

PIRMININKĖ. Nuomonės už nėra. Nuomonė prieš – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Siūlau laikytis toliau bendro principo. Mes, kaip ir minėjau, kalbėdamas apie prieš tai diskutuotą straipsnį, kad mes jau dėl to balsavome. Mes jau savo nuomonę... Mes dėl panašios pataisos balsavome. Siūlau turėti omeny, kad tas protingas terminas bus taikomas tik būtiniams ir papildomiems darbo sutarties sąlygų pakeitimams. Tai nebus visiems. Visiems galios bendras septynių dienų terminas. Jeigu mes kalbame apie tam tikrą palengvinimą, ypač smulkiajam verslininkui jo nelengvame darbe, tai čia būtų galimybė tą palengvinimą padaryti. O jeigu darbuotojai tikrai norės kitokių sąlygų, galės pradėti derėtis dėl kolektyvinės sutarties įmonėje. Manau, kad dėl tokių dalykų tikrai galima susitarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Apsisprendžiame ir balsuojame, ar papildyti nauju straipsniu, kuriam pasiūlymą teikia R. J. Dagys, pakeičiant 45 straipsnio 4 dalį.

Balsavo 119 Seimo narių: už – 27, prieš – 47, susilaikė 45. Pasiūlymui nepritarta. Papildyti nauju straipsniu įstatymo projekto nereikia.

9 straipsnis, 48 straipsnio pakeitimas. Pasiūlymų nebuvo gauta. Galime priimti bendru sutarimu? Galime. Dėkoju. 10 straipsnis, 52 straipsnio pakeitimas. Pasiūlymų taip pat nebuvo gauta. Galime priimti bendru sutarimu?

A. SYSAS (LSDPF). Taip.

PIRMININKĖ. Galime. 11 straipsnis, 53 straipsnio pakeitimas. Pasiūlymų nebuvo gauta. Ar galime priimti bendru sutarimu? Galime. 12 straipsnis. Pasiūlymų nebuvo gauta. Galime priimti bendru sutarimu? Galime. 13 straipsnis. Pasiūlymų nebuvo gauta. Galime priimti bendru sutarimu? Galime. 14 straipsnis, 65 straipsnio pakeitimas. Dėl jo yra gautas Seimo nario... Ne, čia pasiūlymų taip pat nebuvo gauta.

A. SYSAS (LSDPF). Galime pritarti.

PIRMININKĖ. Galime pritarti. Yra siūlymas papildyti nauju straipsniu atitinkamai pakoreguojant skaičių numeraciją. 67 straipsnio 4 dalies pakeitimas. R. J. Dagio pasiūlymas.

Gerbiami kolegos, ar yra 29 Seimo nariai?

A. SYSAS (LSDPF). Komitetas pritarė šitiems. Gerbiama pirmininke, komitetas šitiems...

PIRMININKĖ. Komitetas pritarė.

A. SYSAS (LSDPF). Nereikia 29.

PIRMININKĖ. Bet mums vis tiek, nepaisant to, kad komitetas pritarė, reikia priimti jūsų, gerbiamieji Seimo nariai, plenarinių posėdžių salėje sprendimą. Tokia jau priėmimo stadija.

Gerbiamas R. J. Dagys pateikia savo pasiūlymą – už tai pasisakė 38 Seimo nariai.

A. SYSAS (LSDPF). Užtenka 28. Čia pateikimas.

PIRMININKĖ. Kad R. J. Dagys galėtų pateikti, reikia 29. Pasisakė 38.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Jeigu galėčiau pateikti dabar...

PIRMININKĖ. 67 straipsnio 4 dalį jūs siūlėte...

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Taip. Gerbiami kolegos, mes kalbame apie nuostatą, kurią savo laiku teikė ir Prezidentė savo dekretu, ir mano... Jo esmė yra tokia. Mes kalbame apie terminuotų sutarčių taikymą stacionariam nuolatinio pobūdžio darbui. Mano manymu, tai iš tikrųjų būtų galimybė tokias terminuotas sutartis taikyti, bet jeigu tai susitariama kolektyviniais susitarimais, nes visų sričių mes tikrai nereguliuosime. Bet jeigu kolektyvinė sutartis numato, kad tokioms nuolatinėms darbo vietoms bus galima taikyti terminuotas sutartis, tvarka, viskas gerai, bet turint omeny, kad tie žmonės, ypač jauni žmonės, kurie dirbs pagal terminuotas darbo sutartis, ir paskolų... ir kitais atvejais traktuojami nelygiaverčiai. Tai nėra nuolatinis darbas, nėra nuolatinės pajamos, tai yra terminuotos pajamos ir t. t., todėl praktika tiek Europos Sąjungoje, tiek kitur yra atsargi.

Todėl ir siūlome įkelti tą nuostatą norint paskatinti kolektyvinius susitarimus, kad leistų tai daryti, bet kolektyviniuose susitarimuose numatyta tvarka, nes kiekvienos šakos mes, aišku, nereguliuosime – vienur vienokia specifika, kitur – kitokia specifika. Kolektyviniai susitarimai ir apibrėš šituos dalykus. Todėl siūlau palaikyti komiteto nuomonę ir pritarti, kad tos terminuotos darbo sutartys būtų taikomos kolektyvinėse sutartyse numatyta tvarka, o ne apskritai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto pirmininkas sakė, kad pritaria. Gal norite dar papildyti?

A. SYSAS (LSDPF). Aš manau, kad komitetas ne vieną kartą svarstė ir buvo daug ginčų, kai buvo priimamas pagrindinis Darbo kodekso paketas. Labai keista, bet Lietuvoje neišnaudojamos terminuotos sutartys pagal tai, kiek galima jas išnaudoti. Mūsų dabartinis kodeksas leidžia 120 valandų išnaudoti. Statistika rodo, kad ir pusė to neišnaudojama. Dabar naujame kodekse yra 180 valandų.

Komitetas ir laikėsi tos nuomonės, kad nuolatinio pobūdžio darbai, turint omeny, kad mūsų darbo užmokestis nesiekia net Europos Sąjungos darbo užmokesčio vidurio, tai bet koks terminuotas darbas visada apmokamas šiek tiek mažiau negu nuolatinio pobūdžio. Tai yra stresas ir

visi kiti dalykai, kurie persekioja darbuotojus. Todėl komitetas ir laikosi nuostatos (visada laikėsi), kad terminuotų sutarčių nereikia taikyti nuolatinio pobūdžio darbams.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė už – N. Puteikis.

N. PUTEIKIS (*LVŽSF*). Aš suprantu T. Tomilino argumentus ir pritariu jo vykdomam spaudimui darbdaviams, kuris davė tam tikrus žodinius susitarimus, kad darbdaviai kels algas, jeigu Darbo kodeksas bus patvirtintas toks, koks yra sulygintas Trišalėje taryboje. Bet vis dėlto dėl šito punkto aš manau, kad neverta eiti Lenkijos keliu, nes prieš tai buvusi Lenkijos valdžia, padariusi panašų dalyką, t. y. leidusi daugybę neterminuotų sutarčių paversti terminuotomis, D. Tusko vyriausybė išsikasė kapo duobę, ir jie pralaimėjo ne tik Prezidento, bet ir Seimo rinkimus. Iš esmės A. Butkevičiaus Vyriausybė dėl šito punkto, mano galva, taip pat patyrė (socialdemokratai) didžiulių nuostolių šituose rinkimuose taip užleisdami kelią valstiečiams. Taigi iš esmės pritardamas T. Tomilino vykdomai politikai, šiuo atveju aš siūlau pritarti A. Syso, Socialinių reikalų ir darbo komiteto ir R. Dagio pozicijai – neleiskime darbdaviams tokio aukšto terminuotų sutarčių procento.

PIRMININKĖ. Nuomonė prieš – A. Armonaitė. Prašau.

A. ARMONAITĖ (*LSF*). Mane, tiesą sakant, nustebino tai, kad šį rytą prieš pat priėmimo stadiją Socialinių reikalų ir darbo komitetas susprogdino netikėtumo bombą ir pritarė tokiam pasiūlymui, kuris šitą kodeksą gali padaryti dar nelankstesnį, negu jis buvo anksčiau. Tiesą sakant, ir dabar terminuotos sutartys yra apribotos, t. y. maksimali trukmė yra dveji metai, taip pat darbdavys negali sudaryti daugiau negu 20 % terminuotų sutarčių. Taigi aš manau, kad ši nuostata būtų perteklinė, tikrai pagadintų Darbo kodeksą ir apskritai verslo aplinką. Siūlau balsuoti prieš.

PIRMININKĖ. Ačiū už jūsų nuomonę. Tik patikslinu, kad komitetas išlaikė visus terminus ir svarstė visus įstatymo pasiūlymus, kurie buvo nustatyti pagal tam tikrą tvarką. O balsavimą skelbiu pradėta.

A. SYSAS (*LSDPF*). Komitetas nėra tikrai teroristai, kurie sprogdina bombas.

PIRMININKĖ. Apsispręskime, kolegos, balsuodami.

A. SYSAS (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, netriukšmaukite! Balsuokite! Šiandien tokių sutarčių nėra.

PIRMININKĖ. Balsavo 116 Seimo narių: už – 23, prieš – 53, susilaikė 40. Pasiūlymui nepritarta. Dėl viso 14 straipsnio nuomonė už, nuomonė prieš. Norinčių kalbėti nėra. Teisingai, mes 14 straipsnį priėmėme. Atsiprašau, čia buvo papildymas 67 straipsniu.

A. SYSAS (*LSDPF*). Taip.

PIRMININKĖ. Kitu straipsniu papildymo nėra.

A. SYSAS (*LSDPF*). Nėra.

PIRMININKĖ. Dėl 15 straipsnio pasiūlymų nebuvo gauta.

A. SYSAS (*LSDPF*). Galime pritarti.

PIRMININKĖ. Galime pritarti. 16 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Pastaba.

PIRMININKĖ. Pastaba. Komitetas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Jam nepritarė ir paaiškinsiu kodėl. Kalbama apie laikinojo įdarbinimo įmones, visi suprantame, kad su jomis yra tam tikrų problemų. Buvo siūlymas licencijuoti. Licencijavimui buvo nepritarta. Trišalė taryba priėmė sprendimą atidėti sprendimo priėmimą metams, per tą laikotarpį parengti kriterijus Vyriausybės nutarimu. Deja, Teisės departamentas pasakė, kad Konstitucinis Teismas ne vieną kartą jau konstatavo, kad tokius dalykus reikia reglamentuoti įstatymu, o ne Vyriausybės nutarimais.

Bet jeigu mes pritartume tai nuostatai, tada neliktų išvis jokios laikinųjų įdarbinimo įmonių kontrolės, todėl komitetas, kadangi šita nuostata įsigalioja tik 2018 m. liepos 1 d., nutarė nepritarti Teisės departamento pastabai, toliau dirbti prie reglamentavimo, prie šitų taisyklių ir tvarkų ir grįžti. Bet palikti, kad laikinojo... Atsiranda tam tikra įdarbinimo įmonės priežiūra, komitetas atliks parlamentinę priežiūrą. Manau, kad mes dar prie šito straipsnio taisymo grįšime, bet komitetas šį kartą apsisprendė nepritarti Teisės departamento pastabai, todėl siūlau priimti visą 16 straipsnį.

PIRMININKĖ. Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti komiteto nuomonei? (*Balsai salėje*) Galime. Dėl viso straipsnio. Galime priimti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Galime.

17, 18, 19, 20, 21, 22 straipsniai. Pasiūlymų nebuvo gauta. Ar galime visus šiuos straipsnius priimti?

A. SYSAS (LSDPF). Galime.

PIRMININKĖ. Galime. 23 straipsnis, 115 straipsnio pakeitimas. Dėl jo buvo gautas Teisės departamento pasiūlymas. Gerbiamasis komiteto pirmininke.

A. SYSAS (LSDPF). Buvo kelios pastabos, vienai mes pritarėme. Dėl kitos nutarėme, kadangi Trišalėje taryboje buvo sutarta šiek tiek kitaip, Trišalė taryba Darbo kodekso 14 ir 15 straipsnius traktuoja šiek tiek kitaip, todėl kol kas paliekame, vienai pastabai nepritarta. Manau, kad šito įstatymo nuolatinė kontrolė bus, ir jeigu iškils kokių nors neaiškumų ateityje, tai tada taisysime arba 114, arba 115 straipsnį.

PIRMININKĖ. Dėkoju komiteto pirmininkui. Ar galime pritarti komiteto nuomonei? (*Balsai salėje: „Galime!“*) Galime. Ir galime priimti visą straipsnį? (*Balsai salėje*) Galime. Dėkoju.

24, 25, 26, 27 straipsniai, taip pat nebuvo gauta pasiūlymų. Galime juos visus priimti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*)

A. SYSAS (LSDPF). Galime.

PIRMININKĖ. Galime. Dėkoju. 28 straipsnis, 147 straipsnio pakeitimas. Taip pat nėra gauta pasiūlymų. Galime priimti? (*Balsai salėje*) Galim.

Siūlymas papildyti nauju straipsniu ir dėl 168 straipsnio 3 dalies yra R. J. Dagio pasiūlymas. Ar yra 29 Seimo nariai, kurie mano, kad reikia pateikti šitą pasiūlymą?

Yra 33 Seimo nariai, kurie remia R. J. Dagio pasiūlymą. Gerbiamas kolega, prašom pristatyti.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, čia labai panaši pataisa yra ir gerbiamojo T. Tomilino, kuris teikia, bet truputį kitokia redakcija, kalbame apie derybinių šalių apsaugą. Jeigu mes iš tikrųjų pasisakome už kolektyvinius susitarimus, kad jų bazė būtų plėtojama, ir norime tikrai daniško varianto, kuriame viskas paremta kolektyviniais susitarimais, tai turbūt labai svarbu kolektyvinius santykius reguliuoti įgalinant abi puses normaliai derėtis. Jeigu dabar mes nepriimame tokios pataisos, tai iš principo susiduriame su tokia situacija, kai viena derybinė pusė turi nelygias teises. Vienoje pusėje stovi darbdavys su savo komanda, kitoje pusėje stovi darbuotojai, jiems atstovaujanti taryba ar profsąjungos ir jie derasi tarpusavyje. Aišku, derybos yra interesai, įvairiausi dalykai, emocijos ir t. t.

Jeigu dabartinis kodeksas įsigalios nuo liepos 1 dienos, padarys tokią situaciją, kad darbdavys derybų metu gali iš anos pusės komandos pašalinti visus – atleisti iš darbo darbdavio valia, normalią apsaugą turi tikrai lyderis – profsąjungos pirmininkas arba tarybos pirmininkas, visus kitus gali eliminuoti derybų metu. Tai kur čia tos lygiateisės sąlygos? Todėl ir manau, kad abi derybinės pusės turi būti vienodai įgalintos derėtis, nebijodamos prarasti darbo vietos dėl kokios nors pateiktos nepatinkančios darbdaviui nuomonės arba pozicijos. Todėl siūlau pritarti pataisai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto nuomonė.

A. SYSAS (LSDPF). Komitetas svarstė ne tik R. J. Dagio, noriu įspėti kolegas, yra kita pataisa, kurią pateikė T. Tomilinas su kolegomis. Ir viena, ir kita bando spręsti didesnę darbuotojų atstovų gynimą ekstra atvejais, čia ne visais atvejais, o ekstra – atleidimo, kol vyksta darbo ginčas, kad nebūtų nutraukiama darbo sutartis. Komitetas balsuodamas nepritarė Rimanto siūlymui, o šiuo atveju pritarė T. Tomilino siūlymui, kur yra apibrėžtas žmonių sąrašas. Dėl jo taikymo galbūt bus atskira kalba, bet kol kas komitetas teigiamai apsisprendė dėl kolegos pasiūlymo.

PIRMININKĖ. Nuomonė už, nuomonė prieš dėl R. J. Dagio pasiūlymo. Nuomonė už – P. Urbšys.

P. URBŠYS (LVŽSF). Gerbiamieji Seimo nariai, iš tikrųjų mes nauju Darbo kodeksu liberalizuojame darbo santykius. Kadangi buvo pažeisti dirbančiųjų interesai, Darbo kodekso įsigaliojimas buvo sustabdytas. Buvo grąžinta į Trišalę tarybą, buvo svarstomi 28 straipsniai, dėl 25 straipsnių pasiektas susitarimas. Bet dėl kelių straipsnių, tarp jų ir dėl šito, sutarimo nebuvo galima pasiekti, nes darbdaviai nenorėjo užtikrinti pakankamos apsaugos profsąjungos atstovams ginčų metu.

Jeigu mes norime būti nuoseklūs ir laikytis to principo, kad vis dėlto silpnesnioji pusė yra dirbantieji, ir jeigu mes liberalizavome darbdavių santykius, tai mes turime išsaugoti saugiklį tam, kad galėtume apsaugoti profsajungos atstovus. Šitas siūlomas variantas skiriasi nuo po to svarstomo, kadangi nėra ribojamas skaičius. Jeigu mes turėtume tokią situaciją, kad profsajungoms priklausytų 80 % žmonių, aš tada suprasčiau, kad tada reiktų įtraukti tam tikrus apribojimus, bet mes dabar turime tik 8 %. Esmė yra ta, kad žmonės bijo atstovauti savo teisėms, ir tie, kurie ryžtasi eiti į profsajungas ir tą dalyką daryti, praktiškai prilygsta pilietiniam žygdarbiui. Jeigu mes vis dėlto norime daryti tai, ką kalbame, likime prie tos nuostatos, kurią siūlo R. J. Dagys, ypač aš kviečiu Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos narius, kurie rinkimuose vadovavosi kaip tik socialinio teisingumo principais. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Nuomonė prieš – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, aš visiškai pritariu ir gerbiu R. J. Dagio ir gerbiu P. Urbšio nuomonei, kad reikia skatinti kolektyvinius susitarimus ir reikia apginti darbuotojus, kurie yra silpnesnioji pusė, tačiau susitarimams reikia vieno labai svarbaus elemento. Susitarimams reikia pasitikėjimo. Jeigu šiandien mes balsuosime už gerbiamojo R. J. Dagio pataisas, to pasitikėjimo iš darbdavių pusės nebus. Aš noriu tik atkreipti jūsų dėmesį, kad dėl mano pataisų paskutiniu laikotarpiu vyko derybos, Seimo ir komiteto spaudimo dėka, ačiū visiems komiteto nariams, derybos vyko iš naujo ir darbdaviai galų gale nusileido, ir tos pataisos, kurios bus iš karto po to svarstomos, tai yra mano ir kolegų pasiūlymas, jos yra kompromisinės ir su tomis pataisomis sutiko darbdavių pusė. Taip, Trišalė taryba nesirinko, buvo vienokių ar kitokių priežasčių, ne tik darbdavių pusėje, tai jau buvo paskutiniai Seimo įsikišimo pagrindai padaryti pakeitimus, akordai. Aš manau, kad mes galime išeiti faktiškai kompromiso būdu sukurtu Darbo kodeksu ir nelaužyti iečių paskutiniu laikotarpiu. Aš siūlau nepritarti gerbiamojo R. J. Dagio pasiūlymui ir pritarti mano po to einančiam pasiūlymui, kuris yra kompromisinis.

PIRMININKĖ. Dėkojame už jūsų nuomos. Balsuojame dėl R. J. Dagio pasiūlymo pakeisti 168 straipsnio 3 dalį.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ir taip, ir taip.

PIRMININKĖ. Balsavo 119 Seimo narių: už – 28, prieš – 47, susilaikė 44. R. J. Dagio pasiūlymui nepritarta.

Dėl to paties straipsnio yra gautas T. Tomilino, R. Karbauskio, A. Palionio, V. Bako pateiktas pasiūlymas dėl 68 straipsnio, pakeisti 3 ir 5 dalimis. Kuris iš kolegų? Visų pirma, ar turime palaukti 29 Seimo narius? Rankų daug, bet jau paspaudėme sistemos mygtuką ir jūs savo apsisprendimu... Pamatysime, kiek yra Seimo narių, pritariantių, remiančių Seimo narių pasiūlymą, ir leisime tada jiems pateikti, jeigu surinksime 29.

Taip, 86 Seimo nariai mano, kad pateikti reikia. T. Tomilinas pristato pasiūlymą.

T. TOMILINAS (*LVŽSF*). Gerbiamieji kolegos, aš norėčiau paaiškinti pasiūlymo esmę, kuo jis skiriasi nuo gerbiamojo R. J. Dagio pasiūlymo. Skirtumas yra tik toks, kad darbuotojų apsauga galios tik tam tikram ribotam skaičiui darbo ginčo dalyvių, darbuotojų atstovavimą įgyvendinančių asmenų skaičius bus ribojamas. Siekiant išvengti tam tikrų galimų piktnaudžiavimų, kadangi nėra profesinių sąjungų valdymo organų skaičiaus, jis nėra ribojamas, mums, man atrodo, logiškas darbdavių sutikimas taikyti šio kodekso 170 straipsnio 1 dalies nuostatą. Ji galioja šiaip dėl darbo tarybų narių skaičiaus ir atsižvelgia į vidutinį darbdavio darbuotojų skaičių. Tai yra toks logiškas kompromisas. Be to, darbdaviai dar paprašė, kad per dešimt dienų nuo Darbo kodekso įsigaliojimo dienos darbdavio lygmeniu veikiančios profesinės sąjungos raštu pateiktų valdymo organų narių, kuriems bus taikomos garantijos, sąrašą darbdaviui. Toks tam tikra prasme profsajungų nusileidimas ir darbdavių savo pozicijos gerokas sušvelninimas. Kompromisas yra netobulas, bet jis yra ir aš siūlau jį palaikyti. Jis tikrai yra darbuotojų naudai.

PIRMININKĖ. Komiteto pirmininkas. Prašau.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Komitetas svarstė. Tikrai noriu pabrėžti, kad Trišalė taryba dėl to sutarimo neturi. Ir dar svarbu, kad tikrai Seimas niekur nesikiša – jis priima įstatymus. Šiuo atveju komitetas nubalsavo už šitą pataisą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonės prieš nėra. Ar N. Puteikis nori kalbėti? Būtinai norite? Nuomonė už – N. Puteikis.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Aš noriu užginčyti T. Tomilino sakinį, kad netobulas kompromisas. Gaila, kad nepritarėme R. J. Dagio pataisai, bet šita T. Tomilino, R. Karbauskio, A. Palionio, V. Bako pataisa, nors yra silpnesnė apsauga nei R. J. Dagio, bet vis tiek yra gerokai progresyvesnė, nei buvo anksčiau. Anksčiau mes planavome apsaugoti tik tris profsajungų ir darbuotojų atstovus, čia tas ratas išplečiamas, o tai, kad darbdaviams profsajungos pateiks pavardes jų atstovų, tai tik suteiks aiškumo ir, manau, kaip tik sustiprins profsajungos pozicijas. Šiuo konkrečiu atveju aš agituoju visus balsuoti už šią pataisą, jinai tikrai naudinga darbuotojams.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonės prieš nėra. Gal bendru sutarimu priimame? (*Balsai salėje*) Balsuojame. Prašom balsuoti dėl Seimo narių T. Tomilino, R. Karbauskio, A. Palionio ir V. Bako pateikto pasiūlymo dėl 68 straipsnio 3 dalies.

Balsavo 113 Seimo narių: už – 92, prieš – 2, susilaikė 19. Darbo kodeksą papildysime nauju Seimo narių pateiktu pasiūlymu, papildysime 68 straipsnio 3 dalį, koreguosime taip, kaip buvo pateikta ir kaip Seimas apsisprendė balsuodamas.

Toliau. 29 straipsnis. Pasiūlymų dėl 29 straipsnio nebuvo gauta. Dėl 30 straipsnio nebuvo. Dėl 31 straipsnio nebuvo. Dėl 32 straipsnio nebuvo. Dėl 33 straipsnio nebuvo. Dėl 34 straipsnio nebuvo. Dėl 35 straipsnio nebuvo. Dėl 36 straipsnio nebuvo. Dėl 37 straipsnio nebuvo. Dėl 38 straipsnio nebuvo. Dėl 39 straipsnio nebuvo. Dėl 40 straipsnio nebuvo. Dėl 41 straipsnio nebuvo. Dėl 42 ir 43 straipsnių nebuvo. Ar galime visus mano išvardytus straipsnius priimti, nes dėl jų nebuvo gauta pasiūlymų? Galima. Dėkoju.

Seimo narys R. J. Dagys siūlo papildyti nauju straipsniu, 250 straipsnio 6, 7, 8 dalimi. Ar yra 29 Seimo nariai, suteikiantys galimybę ir remiantys R. J. Dagio pasiūlymą?

Tai jau konsoliduoto mūsų įstatymo, Darbo kodekso, paskutinieji pasiūlymai.

Taip, gerbiamasis R. J. Dagys sulaukė 48 Seimo narių pritarimo. Jie remia jūsų pasiūlymą. Prašome pateikti.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, jeigu mes kalbame apie derybinį procesą, tai kraštutinė derybinio proceso forma yra streikai, ir jie gana aiškiai apibrėžti. Jų teisė apibrėžta visoje Europos Sąjungos erdvėje. Mes esame ratifikavę ne vieną tarptautinę konvenciją. Šiame siūlyme nieko nėra naujo, tik tos būtinos sąlygos, kurios ir užtikrina prasmę streikuoti, nes šiuo metu, jeigu nepriimsime šitų pataisų, galios norma, kad jūs penkias dienas galite streikuoti, po to – viso gero, mes priimame naujus darbuotojus ir ką norime toliau, tą darome. Tai prasmės streikuoti nėra, vadinasi, mes išbraukiame galimybę ginti savo žmonių teises, ginti žmonėms savo teises streikuojant.

Ką mes dabar siūlome padaryti? Kadangi lokautą mes įteisinome, tada turime įteisinti ir kitas normas, t. y. kad nebūtų įmonės veikla nutraukta derybų laikotarpiu, nes tada vėlgi kokia prasmė toliau streikuoti, kad nebūtų trukdoma visiems paskirtiems darbuotojams ateiti į darbo vietas, kad streiko metu darbdaviui būtų draudžiama į streikuotojų vietas priimti naujus darbuotojus. Kalbu apie tą laikotarpį, kada lokautas neveikia, t. y. normalios (...) normos, nieko daugiau nesiūlome ir jos visoje Europos Sąjungos erdvėje egzistuoja. Negi mes būsimė išskirtiniai ir mūsų skundus turės nagrinėti tarptautinės organizacijos? Nieko daugiau mes čia neprifantazavome, todėl siūlau palaikyti.

PIRMININKĖ. Gerbiamasis komiteto pirmininke, komiteto nuomonė.

A. SYSAS (LSDPF). Komitetas svarstė dar kitą pataisą, kurią pateikė grupė Seimo narių. Šį kartą R. J. Dagio pataisai nebuvo pritarta vienu balsu, o pritarta kitai pataisai.

PIRMININKĖ. Nuomonė už – P. Urbšys.

P. URBŠYS (LVŽSF). Aš vis dėlto dar neprarandu vilties, kad šioje salėje dar gali būti dauguma, kuri vienaip ar kitaip užtikrintų dirbančiųjų teises, kai jie nusprendžia gintis teisme, ir apribotų darbuotojo, darbdavio piktnaudžiavimą. Jeigu jūs manote, kad to nereikia, kiekvienas sau, kodėl galima trukdyti priimti bet kokią vienašališką sprendimą, trukdyti visiems paskirtiems (...) ateiti į darbą? Kodėl galima trukdyti dirbantiems ginti save? Kodėl mes norime vis dėlto įteisinti darbdavio tam tikrą savivalę tų dirbančiųjų, kurie gina savo teises, atžvilgiu? Jūs galite užsidėti

skafandrą ir įsivaizduoti, kad su tuo skafandru nugyvensite visą likusį gyvenimą. Kadencija baigsis, jūs išeisite į gatvę ir pažiūrėsite žmonėms į akis, jūs darykite taip, kad galėtumėte tiesiai žiūrėti žmogui į akis, neišduokite jų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonės prieš nėra, bet mes visi apsispręsimė ir balsuodami išreikšime savo poziciją, ar pritariame minėtam pasiūlymui.

Balsavo 119 Seimo narių: už – 83, prieš – 1, susilaikė 35. Pasiūlymui Seimas pritarė. Mes papildysime Darbo kodekso 250 straipsnį 6, 7 ir 8 dalimis, dėl to ir apsisprendėme balsuodami. Daugiau pasiūlymų nebuvo gauta.

A. SYSAS (LSDPF). Buvo kitas pasiūlymas, bet kadangi nubalsavome už šitą, tai dėl kito nebalsuojame.

PIRMININKĖ. Taip, dėl kito, savaime suprantama, jau nebalsuojame. Priėmimo stadija, keturi – už, keturi – prieš. Ačiū komiteto pirmininkui. A. Armonaitė – nuomonė už.

A. ARMONAITĖ (LSF). Aš manau, kad ir darbuotojams, ir darbdaviams reikia aiškumo. Tos pačios nuomonės mes laikėmės prieš pusę metų, kai diskutavome, ar reikia šitą Darbo kodeksą atidėti, tos nuomonės laikausi ir dabar. Vis dėlto tai, kad birželio mėnesį mes diskutuojame, vis dar diskutuojame dėl nuostatų, kurios turi įsigaliooti liepos mėnesį, tiesą sakant, yra skandalinga, nes yra labai nedaug laiko pasiruošti įgyvendinti tas nuostatas. Tai, kad Seimas turėjo pusę metų tvarkyti Darbo kodeksą ir nuolatos net ir paskutinėmis akimirkomis dairėsi į Trišalę tarybą, irgi rodo tam tikrą ryžto stoką. Bet vis dėlto, nepaisant tų aplinkybių, visiems reikia aiškumo, dėl šios priežasties aš kviečiu balsuoti už ir palaikysime Darbo kodeksą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. A. Kubilius – nuomonė prieš.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, aš irgi agituojau už aiškumą ir raginu balsuoti prieš, nes, mano įsitikinimu, aiškesnė situacija buvo praeitų metų pabaigoje, kai nebuvo sugalvota dėl populistinių motyvų kažką ir dėl kažko taisyti. Kas čia ką pataisė ir kur pataisė, man atrodo, net patys autoriai nežino. Kaip sako ponas T. Tomilinas, vienintelis geras rezultatas yra tai, kad čia sustiprėjo dialogas. Jeigu norime stiprinti dialogą, tai geriau iš viso nieko nepriimti, tegul toliau diskutuoja. Iš esmės kalbant, aš turiu pasakyti, kad tikiu vieno iš tikrai žymių politikos lyderių žodžiais, man keista, kad apie tai buvo mažai kalbėta. R. Reiganas kažkada yra pasakęs labai aiškiai: „Geriausia socialinės paramos programa yra darbas.“ Darbą, darbo vietas kuria investuotojai. Aš niekada negirdėjau jokių kalbų apie tai, kiek tai leis sukurti daugiau darbo vietų.

Man iš tikrųjų tenka stebėtis ir su pavydu klausytis diskusijų, kad ir per visai neseniai vykusius Prancūzijos prezidento rinkimus, kai naujasis prezidentas, anksčiau buvęs kairiųjų Vyriausybės nariu, E. Makronas labai aiškiai pasakė, kad iš tiesų turime žiūrėti į ateitį, turime matyti, kas laukia viso pasaulio. Išeiname iš XX amžiaus, XXI amžius bus daug labiau individualistinis amžius, bus mažiau kolektyvinių sutarimų. Deja, apie tai visiškai nebuvo kalbama. Aš keliu sau labai retorinį klausimą: ar mes, Lietuva, būsimė kartu su tais, kurie pirmieji siekia pasirengti naujiems ekonomikos dėsniams, ar būsimė paskutiniai, kuriuos gyvenimas privers atsisakyti jau praėjusios ekonominės filosofijos? Todėl aš raginu iš tikrųjų šiame neaiškume siekti aiškumo ir balsuoti prieš, nes man atrodo, kad visi svarstymai per šitą laikotarpį jokio papildomo aiškumo nepridėjo.

PIRMININKĖ. A. Butkevičius – nuomonė už. Atsiprašau, kol jūs pasiruošite kalbėti, dėl vedimo tvarkos – gerbiamoji A. Maldeikienė.

A. MALDEIKIENĖ (MSNG). Aš tiesiog norėčiau pasakyti, kad būtų vis dėlto gražu, kad mes savo ideologinių pozicijų nepainiotume su elementariu ekonomikos vadovėliu. Ponas R. Reiganas šiaip nei labai žymus ekonomistas. Antra vertus, iš tikrųjų niekas niekada neįrodė, kad merkantilistinė idėja, kad viską kūrė investuotojai, turi kokį nors pamatą. A. Smitas dar 1776 metais „Tautų turte“ ją paneigė. Tai neįrodoma *abra kadabara*, tai yra jūsų politinės pažiūros ir nepainiokite jų su mokslu.

PIRMININKĖ. Dėkoju už jūsų pastabas. Atsiprašau, kad sutrukdėme nuomonės už išsakymą. Dabar suteikiu žodį A. Butkevičiui.

A. BUTKEVIČIUS (LSDPF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Tikrai apie mokslą nekalbėsiu, bet pavyzdžių turime labai daug. Netgi tai, jeigu prisiminsime tuometinio kanclerio G. Šrioderio programą, kuri buvo įgyvendinta Vokietijoje 2005 metais, tai aiškiai matysime, kokias davė pasek-

mes arba kokie buvo pasiekti rezultatai tiek pritraukiant vietos investicijas, tiek užsienio, tiek sukuriant darbo vietą ir kokia įtaka buvo bendrojo vidaus produkto augimui. Bet ne apie tai. Vis dėlto reikia įvertinti tai, kad socialinį modelį sudaro 40 įstatymų, o Darbo kodeksas tik vienas iš įstatymų iš šio socialinio modelio. Reikia suprasti, reikia keisti mąstymą, kad socialinis modelis tai yra struktūrinė reforma, mielieji. Aš manau, tokia struktūrinė reforma, kuri dar Lietuvoje po nepriklausomybės atkūrimo nebuvo įgyvendinama.

Mielieji, aš turiu pripažinti, kad gaila, kad dar 2015 metais vasario mėnesį, kai buvo pateiktas Darbo kodekso projektas Seimui, o dabar yra jau 2017 metų birželis... Kur mes šiandien esame? Tikrai aš manau, vargu ar galime atsakyti į šį klausimą. Bet aš noriu pabrėžti, kad kitos šalys, įvertinus geopolitinę situaciją, įvertinus vykstančius globalizacijos procesus, įvertinus tarp valstybių žiaurią konkurenciją, kuri dabar vyksta tarp valstybių dėl investicijų pritraukimo, dėl darbo vietų kūrimo, dėl darbo užmokesčio didinimo, ji yra stipri... Ir tikrai mes šitoje srityje labai stipriai atsiliekame. Noriu pasakyti, kad jau dabar reforma yra pavėluota ir mes apsigauiname galvodami, kad liepos 1 dieną startuosime ir kas nors iš esmės pasikeis, mes tapsime lyg ir modernesni. Manau, kad tai parodys laikas, ar mes klydome, ar ne.

PIRMININKĖ. Ačiū. Z. Jedinskis turi kitą nuomonę, nuomone prieš.

Z. JEDINSKIJ (LLRA-KŠSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamieji kolegos, mane labai rimtai kankina vienas klausimas, į kurį negaunu ir iki šiol negavau nė vieno rimtais argumentais paremto atsakymo – kodėl Vakarų Europoje darbdaviai sugeba mokėti kelis kartus didesnę atlyginimą negu darbdaviai Lietuvoje? Tokį klausimą aš uždaviau Verslininkų konfederacijos pirmininkui, kuris svečiavosi Ekonomikos komiteto posėdyje. Jo atsakymas buvo toks, kad Vakarų Europoje gaminamas produktas su didesne pridėtinė verte. Tada aš pateikiau jam keletą pavyzdžių, kad ir Lietuvoje yra įmonių, kuriose kuriamas konkurencingas produktas su didele pridėtinė verte ir kuriose dirbantys inžinieriai, aukštos kvalifikacijos specialistai gauna mažesnę atlyginimą, negu paprastas darbuotojas, pavyzdžiui, Anglijoje, stovintis prie konvejerio. Tada kitas pirmininko atsakymas buvo toks, kad – prašau atkreipti dėmesį! – Vakarų Europa yra *brendas*, o Lietuva yra skurdo šalis. Toks sakymas netenkinio ir kitų komisijos narių. Pavyzdžiui, gerbiamasis V. Poderys replikavo ir pasakė, kad čia ne atsakymas. Tada Verslininkų konfederacijos pirmininkas atsakė, kad į šitą klausimą nėra gero atsakymo.

Gerbiamieji, prieš priimant sprendimą liberalizuoti darbo santykius, reikėtų bent sau atsakyti į klausimą, į du klausimus. Pirmas, kodėl Vakarų Europoje darbdaviai sugeba mokėti kelis kartus didesnę atlyginimą? Ir antras, kodėl, mokėdami didesnius atlyginimus, jie sugeba konkuruoti rinkoje?

Tada kyla klausimas, kam reikia liberalizuoti Darbo kodeksą? Lieka vienintelis atsakymas, kad čia tik dėl mūsų darbdavių godumo. Ir antras momentas, ką minėjo ir buvęs premjeras A. Butkevičius...

PIRMININKĖ. Laikas.

Z. JEDINSKIJ (LLRA-KŠSF). ...dėl to, kad Lietuva sulauks ekonominių sankcijų iš Europos. Vadinasi, dėl kažkokių ekonominių sankcijų mes aukojame mūsų darbuotojų garantijas.

PIRMININKĖ. Ačiū.

Z. JEDINSKIJ (LLRA-KŠSF). Mes pasisakome prieš tokią politiką mūsų darbuotojų atžvilgiu.

PIRMININKĖ. Dėkoju už jūsų nuomonę. R. J. Dagys – nuomonė už.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, man atrodo, mes vėl pametame esmę, dėl ko diskutuojame. Mes diskutuojame dėl pataisų, kurios gerina prieš tai priimtą, mano galva, prastą Darbo kodeksą. Jų nepriėmė, mes tiesiog paliksime galioti tas senąsias nuostatas. Aišku, situacija, į kurią buvo pastatytos profsąjungos, buvo nelygiavertė, nes jos turėjo pasirinkimą: arba įsigalios prastas Darbo kodeksas, arba tada priimti darbdavio siūlymus, kai kuriuos kompromisus. Tai nebuvo derybos nuo nulio lapo. Todėl apeliacija į trišalį susitarimą čia visiškai netinka. Bet kai kurie dalykai iš tikrųjų yra padaryti, aišku, ne visi. Prieš priimdami tas nuostatas turime suprasti, kad darbas, ne bet koks darbas, yra vertybė ir krikščioniškosios vertybės susijusios su oriu darbu, ne su bet koku darbu apskritai. Mes ta linkme judame ar ne? Taip, iš tikrųjų ne viską mes čia padarėme. Gaila, kad palikome neterminuotas darbo sutartis, dabar bus plėtojama praktika ir mūsų jaunimas nuo to nukentės, iki galo nesutvarkėme licencijavimo įmonių ir t. t., bet mes sutvarkėme

visus neįgaliųjų reikalus, mes įdėjome apsaugas streiko metu, mes įteisinome geresnę darbo laiko apskaitą ir visa kita. Tuos dalykus, iš principo beveik 70 % Prezidentės anksčiau teiktų pataisų mes priėmėme. Tai tikrai ne viskas. Gaila, kad mes nusikratėme nuo savęs atsakomybę... menamą tokią *fiks* derybomis su Trišalėmis tarybomis, nes čia mūsų buvo pareiga viską sutvarkyti, bet palikti galioti senas nuostatas, mano galva, būtų neteisinga ir iš tos bėdos...

PIRMININKĖ. Dėkoju.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Aš siūlau balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkojame. N. Puteikis – nuomonė prieš.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Taip, šitas Darbo kodekso variantas, kuris dabar yra mūsų darbotvarkėje, yra žymiai geresnis už tą, kuris buvo priimtas praeitame Seime. Jį praeitą kartą labai sugadino trijų frakcijų – Socialdemokratų, Darbo ir Liberalų sąjūdžio atstovai, atnešdami į priėmimo stadiją pataisas, kurios nebuvo suderintos Trišalėje taryboje. Dabartinė dauguma tas jų klaidas pataiso, aš dėl to labai džiaugiuosi ir dėkoju, ypač Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkui A. Sysui ir jo pavaduotojui T. Tomilinui, T. Tomilinui ypač už tai, kad spaudžia darbdavius dėl algos vidurkio didinimo.

Bet vis dėlto, kolegos, aš negaliu balsuoti už tas pataisas šiandien už dėl vienos priežasties: jūs palikote darbdaviams pernelyg didelę galimybę sudaryti pernelyg didelį skaičių terminuotų sutarčių ten, kur darbo pobūdis yra neterminuotas. Todėl aš negaliu balsuoti už ir dėl to labai apgailestauju.

PIRMININKĖ. Nuomonė už – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, aš pradėsiu nuo to, kad norėčiau atkreipti dėmesį ypač čia viršuje esančių profesinių sąjungų atstovų į tai, ką pasakė vienas iš konservatorių ideologų ponas A. Kubilius. Aš tiesiog noriu atkreipti jūsų dėmesį. Jis pasakė praktiškai pažodžiui taip, kad jūs, profsąjungos, esate praeitis, jūs nekuriate darbo vietų ir mes turime eiti į priekį be jūsų. Aš tiesiog atkreipiu dėmesį. Ne visi konservatoriai taip galvoja, ne visi konservatoriai taip balsuoja. Labai ačiū ponui R. J. Dagui už tikrai reikšmingą indėlį į Darbo kodekso tobulinimą.

Aš manau, kad mes, balsuodami už šį Darbo kodeksą, suteikiame milžinišką pasitikėjimo kreditą darbdaviams. Aš pabrėžiu, kad ne visiems darbdaviams, nes tikrai tarp jų didžioji dauguma yra darbštūs, sąžiningi, inovatyvūs žmonės, tačiau tarp jų yra ir godžių išnaudotojų, kurie iš dalies yra kalti dėl didžiulės emigracijos. Mes, suteikdami jiems pasitikėjimo kreditą, kalbame ne apie visą verslą, o apie verslo organizacijų narius, tarp kurių, aš tikiuosi, bent jau 99 % yra būtent tie sąžiningi, darbštūs, inovatyvūs žmonės, būtent verslo organizacijų nariai. Būtent tų žmonių pastangų dėka, vieni sako, kad tai yra apie 30 % lietuviško verslo, tai šiaip yra didžiulė jėga, būtent jų pastangos gali padėti pakeisti socialinę ekonominę situaciją Lietuvoje. Šiandien mes savo sprendimais ir savo žodžio laikymusi davėme signalą verslui, kad mumis galima pasitikėti. Dabar laikas verslui parodyti, kad jie gali prisidėti prie Lietuvos problemų sprendimo.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Ir balsuojame apsisprendami...

L. BALSYS (MSNG). Nebalsuojame.

PIRMININKĖ. Atsiprašau, L. Balsį būčiau praleidusi. Nuomonė prieš.

L. BALSYS (MSNG). Ačiū, kad nepamiršote manęs, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, naudodamasis ta puikia proga, kad esu nepamirštas, noriu pasisakyti prieš. Užsirašiau. Kai prieš pusę metų buvo atidėtas pusei metų šio kodekso priėmimas, atrodė, kad iš tikrųjų čia atėjo nauji profesionalai, nepartiniai, pasieks tą susitarimą ir tikrai turėsime gerą dokumentą, bus ištaisytos klaidos, pasiekta santarvė. Deja, šiandien aš turiu apgailestaudamas konstatuoti, kad kodeksas priimamas toks ir šitaip. Kai sakau toks, tai turiu tą faktą, kad vis dėlto nepavyko man įsitikinti ir būti įtikintam, kad darbuotojai nelielia silpnėsiają pusę. Man atrodo, darbuotojai ir toliau išlieka silpnoji pusė, darbdavių galių proporcija yra per didelė. O kai sakau šitaip, tai turiu omeny, kad priimamos neparengtos, neišdiskutuotos pataisos. Salėje priėmimo metu tiesiogiai mes čia diskutuojame, daugeliu svarbių klausimų, pažymima, net nebuvo rasta Trišalės tarybos sutarimo, vadinasi, vėl viskas salėje. Tuo labiau be visuomenės sutarimo ir pritarimo. Kai mes pažiūrime, kas užsirašė ir kaip kalba prieš ir už, matome, kad labai įvairių frakcijų žmonės, mes, kolegos, užsirašėme ir vienoje pusėje, ir kitoje. Vadinasi, nėra net ir politinio sutarimo. Jeigu nėra

pritarimo visuomenėje, jeigu nėra politinio sutarimo, vadinasi, šitas kodeksas neveiks taip pat, kaip neveikė ir senasis, kurį čia visi taip kritikavo ir dėl jo atseit reikėjo naujojo. Negaliu balsuoti už, nes tai yra neparengtas, neparuoštas, pusę metų nuėjo veltui ir niekas nepasikeitė. Raginu susilaikyti.

PIRMININKĖ. Ačiū už jūsų nuomonę. O dabar atsakomybę prisiimsime mes priimdami šią įstatymo projektą, Darbo kodeksą. Manau, kad priimdami apsispręsimе balsuodami.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 123 Seimo nariai: už – 84, prieš – 10, susilaikė 29. Darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo projektas papildant 168, 250 straipsniu ir atitinkamais straipsniais priimtas. (*Gongas*)

Gerbiameji kolegos, aš norėčiau jūsų labai paprašyti. Yra penki lydimieji įstatymų projektai. Jeigu mes priimsime dabar lydimuosius, o po to apsikeisime replikomis, po balsavimo, tai iš tikrųjų būtų protinga ir mes laiku pabaigsime... (*Balsai salėje*) A. Norkienė.

A. NORKIENĖ (LVŽSF). Prašau įskaityti mano balsą už.

PIRMININKĖ. Jūsų balsas už. A. Vinkus.

A. VINKUS (LSDPF). Prašau įskaityti mano balsą už.

PIRMININKĖ. Jūsų balsas, A. Vinkaus balsas, dėl protokolo už. Sutarėme, kad po visų, ar ne? Ačiū, kolegos, ačiū už supratimą. Priimsime ir jūs galėsite išsakyti savo nuomonės. Galiu skelbti kitą įstatymo projektą? (*Balsai salėje*) Gerbiamasis K. Glaveckas.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiameji kolegos, neblogai, kad mes priėmėme tą kodeksą, bet iš tikro tai mes nieko nepažiūrėjome į priekį. Reikėjo priimti dabar ne tik Darbo kodeksą, bet ir nedarbo kodeksą, nes, kaip žinote, per artimiausius 15–20 metų iš tikro didžioji dalis, pavyzdžiui, Europos Sąjungoje bus prarasta dėl robotizacijos, dėl kitų dalykų, iš principo keisis visi (...). Aš manau, kad šitiems santykiams mes visiškai nesame pasiruošę ir mūsų laukia didžiuliai iššūkiai. Taigi mes daug ką turėsime dar padaryti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Žinoma, kai aš pasitikėjau Kęstučiu, kad jis pasakys tikriausiai balsavęs vienaip ar kitaip, dabar turiu suteikti žodį Remigijui, bet tikrai labai prašau sutarti, kad mes dirbtume toliau.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Išties aš labai trumpą repliką, pastabą, aišku, ir Vyriausybės vadovui, premjerui, ir kabinetui. Aš norėčiau, kad premjeras atkreiptų... Kaip sakoma krikščioniškai, atsuka vieną žandą, mes atsukame kitą žandą. Kaip kryptingai ir teisingai mes laikomės duoto žodžio ir prieš ketverius metus, ir prieš trejus, ir netgi, kai „Tvarka ir teisingumas“ pasakė, kad ir kokia būtų partija, mes palaikysime protingus, teisingus sprendimus.

Man įstrigo čia vienas balsavimas. Aš per dvi kadencijas pirmą kartą mačiau, kad P. Urbšys taip džiaugtųsi iš laimės, kaip mažas vaikas, gavęs čiulpinuką, kai *praėjo* jo pataisa ir iš tikrųjų įkirta tokiai nuostatai, kurią, aš nežinau, kaip įgyvendins. Ar jūs įsivaizduojate, kaip reikės premjerui ir visiems kitiems įgyvendinti šią nuostatą? Tai mane labiausiai šokiruojantis dalykas. Jeigu mes visi kartu sutarėme, kad turi eiti bendras projektas su bendromis pozicijomis ir nuomonėmis, jūs labai, sakyčiau, neciniškai pasidžiaugėte šituo projektėliu, kai kitas projektas buvo daug siauresnis, daug aiškesnis.

PIRMININKĖ. Gerbiameji kolegos, aš pasinaudosiu 106 straipsnio 4 dalimi: „Ar suteikti žodį replikai, sprendžia posėdžio pirmininkas.“ Būsiu bloga. Suteiksiu žodį tada, kai mes priimsime lydimuosius įstatymų projektus. Labai prašau nepykti.

13.32 val.

Darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. XII-2603 2 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-586(3) (priėmimas)

Skelbiu Darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. XII-2603 2 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-586(3). Gerbiamasis komiteto pirmininkas A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiama pirmininke, gerbiami kolegos, siūlyčiau pastraipsniui priimti. Buvo Teisės departamento pora pastabų. Vienai pritarėme, vienai nepritarėme.

PIRMININKĖ. 1 straipsnis. Galime priimti? Galima.

A. SYSAS (LSDPF). Dėl 1 straipsnio kaip tik buvo Teisės departamento pastaba.

PIRMININKĖ. Dėl 2 straipsnio.

A. SYSAS (LSDPF). Tai 1 straipsnis. Taisome 2 straipsnį.

PIRMININKĖ. Taip. Prašau, Teisės departamento pasiūlymas.

A. SYSAS (LSDPF). Tai susiję su laikinojo įdarbinimo įmonėmis. Mes priėmėme sprendimą Darbo kodekse, kad Vyriausybei pavedame vis dėlto kriterijus tvarkyti metus laiko, iki kitų metų liepos 1 dienos. Kadangi kodekse tokia nuostata, reikėjo ir įsigaliojimą keisti.

PIRMININKĖ. Galime pritarti komiteto nuomonei? Galime. Galime priimti 1 straipsnį? Galime. Dėl 2 straipsnio taip pat buvo Teisės departamento pasiūlymas.

A. SYSAS (LSDPF). Mes jam pritarėme, nes tai teisingos pastabos.

PIRMININKĖ. Galime pritarti? Galime. Galime priimti 2 straipsnį? Galime.

Dėl viso įstatymo projekto keturi – už, keturi – prieš. T. Tomilinas. Prieš nėra. Gal galime balsuoti?

Balsuojame dėl Darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo projekto Nr. XIII-586(3).

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 109 Seimo nariai: už – 78, prieš – 4, susilaikė 27. Įstatymas (projektas Nr. XIII-586(3)) priimtas. (*Gongas*)

13.34 val.

Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 pakeitimo įstatymo Nr. XII-2508 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-139 6 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-588(2) (priėmimas)

1-4c klausimas – Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 pakeitimo įstatymo Nr. XII-2508 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-139 6 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-588(2). Pasiūlymų nebuvo gauta. Ar galime pastraipsniui? 1 straipsnis. Galime priimti? Galime. 2 straipsnis. Galime priimti? Taip pat galime.

Kviečiu balsuoti dėl viso įstatymo projekto. Nuomonių, mačiau, nebuvo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 109 Seimo nariai: už – 76, prieš – 1, susilaikė 32. Įstatymas (projektas Nr. XIII-588(2)) priimtas. (*Gongas*)

13.35 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 12, 13, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 29, 31, 32, 35, 36, 37, 39, 40, 41, 42, 46, 48, 56, 57, 58, 60 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 39¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIII-589(2) (priėmimas)

1-4d klausimas – Užimtumo įstatymo tam tikrų straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 39¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIII-589(2).

Pastraipsniui. Dėl 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 straipsnių pasiūlymų nebuvo gauta. Ar galime priimti bendru sutarimu? Galime.

Dėl 21 straipsnio yra gautas Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas, kuriam komitetas pritarė. Ar galime pritarti komiteto nuomonei? Galime. Visą 21 straipsnį priimti galime? Galime. 22 straipsnis. Pasiūlymų nebuvo gauta. 23, 24 ir 25 straipsniai. Pasiūlymų nebuvo gauta.

Dėl viso įstatymo projekto keturi – už, keturi – prieš. Už – A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDF*). Gerbiami kolegos, aš tik labai trumpai pasakysiu, kad šitas įstatymas skirtas pritaikyti naujas aktyvias užimtumo priemones. Atsiranda neformalusis švietimas, savišvieta ne tik bedarbiams naudotis užimtumo paslaugomis, bet ir ieškantiems darbo. Tie bedarbiai, kurie laiku nenuvyks, nepasižymės Darbo biržoje, išlieka ieškančiųjų darbo sąrašė, t. y. visos pataisos nukreiptos, kad tie žmonės, kurie ieško darbo, galėtų likti veikimo zonoje, juos galėtų stebėti Darbo birža ir jiems padėti. Todėl kviečiu balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė prieš – R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Nesu labai kategoriškai prieš. Kai kurių pataisų iš tikrųjų reikia, čia nereikėtų ginčytis, bet iš esmės mes dabar priimame įstatymą ir buvo puiki proga pataisyti tuos neveikiančius dalykus, kurie, mano galva, jau dabar bado akis ir papuola į viešąją spaudą. Metai milijonai priemonėms, tokioms programoms kaip „Atrask save“ ir panašiai, kurios iš viso nieko bendro, mano galva, su užimtumu neturi. Tai yra laisvalaikio praleidimo forma. Kaip stebime, ten lošiama kortomis ir kiti dalykai.

Programos, kurios kainuoja tūkstantį eurų penkioms dienoms. Išmetami didžiuliai milijonai, apie 40 mln. eurų tokiai programai, ir niekas nežadama joje koreguoti. Į komiteto paklausimą, pamėginimą išsiaiškinti, kas ten yra daroma, iki šiol jokio atsakymo nesame gavę. Pinigai eina pro šalį ir tikrai ne tiems tikslams, kuriems reikia. Mes toliau plečiame tuos neformalius dalykus ir minkštąsias programas. Aš manau, kad yra per didelis įsipareigojimas, ir tikrai jos neduoda jokios naudos.

Krizės sąlygomis kaip tik jos visiškai nepasiteisino. Iš principo mes atsisakėme daugelio minkštųjų programų, tai yra pinigų švaistymo pro šalį, ir atidavėme pinigus renovacijai ir kitiems tuo metu būtiniams dalykams gelbėti mūsų ekonomiką. Niekas nuo to nenukentėjo. Įdarbiniimo, užimtumo klausimai nesisprendė. Pati ekonomika išsprendė savo klausimus.

Plėtra šitoje srityje man kelia daugiausia abejonių, o aktyvias priemones, kad darbdaviai galėtų konkrečiai įdarbinti, mes turėtume kaip tik ir stiprinti. Bet kai viską sumetame į vieną katilą, tada toms aktyvioms priemonėms kaip tik pinigų ir trūksta. Dėl tos priežasties aš ir siūlyčiau susilaikyti balsuojant dėl šito įstatymo.

PIRMININKĖ. J. Razma – nuomonė už.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, įstatymų vykdymas čia turbūt yra kitas dalykas. Tos dabar kolegos minėtos neefektyvios programos, kaip matyti, yra pagal šiuo metu galiojantį įstatymą, o šiame įstatyme, man atrodo, kad Neformaliojo suaugusiųjų švietimo programos trišalių sutarčių pagrindu turėtų šiek tiek labiau užtikrinti, kad tikrai būtų veiksmingos. Man atrodo, gal ir Socialinių reikalų ir darbo komitetui reikėtų labiau tas programas kontroliuoti jų pradžioje, dalyvauti tame procese, o ne paskui aimanuoti, kai jos taip neefektyviai įgyvendinamos. Bet projekte, kuris čia teikiamas balsuoti, aš tikrai kokių nors užprogramuotų negerovių nežvelgiu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė prieš – J. Varžgalys.

J. VARŽGALYS (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, įsiklausykite į R. J. Dagį, jis visišką teisybę pasakė, kas dabar dedasi darbo biržose ir kiek ten dešimčių tūkstančių eina jaunimo užimtumui, o ten paprasčiausia ateina, praleidžia laiką, atvežamas karštas maistas, vaisvandeniai, vaisiai, papietauja, pašneka ir išeina. Biržose specialiai su jaunimu įdarbinti vadybininkai, jie irgi gauna faktiškai tik atlyginimą. Tad prie šito klausimo, prie darbo biržų klausimo, reikia labai greitai sugrįžti ir pažiūrėti, kas ten dedasi.

PIRMININKĖ. Dėkoju. R. Šarknickas turi kitą nuomonę, nuomonė už.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Taip, aš pasisakau už A. Syso paaiškinimą, aišku, jeigu kam nors neaišku, vis dėlto ir psichologiškai bedarbiui yra labai gerai būti įveiklinam – šitas procesas reikalingas, ypač kai mūsų valstybėje yra ir nemažai savižudybių tendencijų, tai yra geras instrumentas taip apsaugoti žmogų, kviečiu pasisakyti už. Dėl Neformaliojo ugdymo švietimo programos, tai susiję su suaugusiais žmonėmis, visada ją galima stiprinti ir tobulinti. Vis dėlto duoti atsigerti vandens žmogui – irgi viena iš išraiškos formų, gerai yra jaustis reikalingam.

PIRMININKĖ. T. Tomilinas – nuomonė už.

T. TOMILINAS (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, aš siūlau balsuoti už. Tikrai žinau apie šitas problemas, kurias minėjo gerbiamas kolega J. Varžgalys, mes tikrai pradėjome jas spręsti parlamenti-

nės kontrolės metodais, galbūt dar ne viskas padaryta, bet tikrai nesužlugdykime balsavimo dėl labai svarbaus įstatymo, kuris eina kartu su Darbo kodeksu. Tikrai girdžiu, ką jūs sakote, tikrai yra problemų Darbo biržos sistemoje, bet tai nereiškia, kad mes turime nejudėti į priekį.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonių prieš išsakyti daugiau niekas nenori. Prašom balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 103 Seimo nariai: už – 78, prieš nėra, susilaikė 25. Įstatymas (projektas Nr. XIII-589(2)) priimtas. (*Gongas*)

13.43 val.

Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 pakeitimo įstatymo Nr. XII-2471 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-590(2) (priėmimas)

Kitas lydimasis įstatymo projektas – Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 pakeitimo įstatymo Nr. XII-2471 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-590(2). Dėl minėto įstatymo projekto priėmimo stadijoje pasiūlymų nebuvo gauta. Ar galime priimti pastraipsniui? (*Balsai salėje*) Galime.

1 straipsnis. Galime priimti? (*Balsai salėje: „Galim!“*) Galim. 2 straipsnis. Galime priimti? Galim. 3 straipsnis. Galime priimti? (*Balsai salėje*) Galime.

Dėl viso įstatymo projekto nuomonė už – A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Siūlau balsuoti.

PIRMININKĖ. Siūlome balsuoti. Kviečiu balsuojant apsispręsti dėl minėto įstatymo projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 98 Seimo nariai: už – 76, prieš nėra, susilaikė 22. Įstatymas (projektas Nr. XIII-590(2)) priimtas. (*Gongas*)

Replika po balsavimo – R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Atsiprašau, aš dėl prieš tai buvusio įstatymo, aš suklydau balsuodamas, susilaikiau, ne už.

PIRMININKĖ. Dėl prieš tai buvusio įstatymo jūs susilaikėte, gerbiamoji R. Šalaševičiūtė prašė pasakyti, kad ji dėl įstatymo projekto Nr. XIII-586 ir dėl įstatymo projekto Nr. XIII-588 balsavo už, jai tuo metu neveikė balsavimo sistema.

13.45 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 ir 38 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XII-2502 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-591(3) (priėmimas)

Skelbiu paskutinį Darbo kodekso lydimąjį įstatymo projektą – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 ir 38 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XII-2502 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIII-591. Dėl minėto įstatymo projekto priėmimo stadijoje pasiūlymų nebuvo gauta. Vienas straipsnis. Ar galime priimti šį vieną straipsnį?

Nuomonė už – J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, kadangi Seimas jau ankstesnėse stadijose atmetė S. Skvernelio Vyriausybės užmačias apmokestinti bedarbio pašalpas ir dabar priėmimui teikiame projekte to nebėra, tikrai galima už jį balsuoti, nes jame liko tik formalūs patikslinimai.

PIRMININKĖ. Dėkoju J. Razmai. Nuomonės prieš nėra. Tikrai patikslinu, kad tai buvusiosios Vyriausybės pasiūlymas, bet jau gal nesvarbu kokios, svarbu, kad Seimas šiuo atveju siūlo neapmokestinti to, ko nereikia apmokestinti, o jūs savo balsavimu apsispręskite priimdami šį įstatymo projektą.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 97 Seimo nariai: už – 93, prieš nėra, susilaikė 4. Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo projektas Nr. XIII P-591(3) priimtas. (*Gongas*)

Kolegos, dėkoju už jūsų labai šaunų darbą ir supratimą, o dabar replikos po balsavimo dėl Darbo kodekso ir lydimųjų įstatymų. Pirmajai žodį suteikiu A. Armonaitei.

A. ARMONAITĖ (*LSF*). Dėkoju. Išties šis pusmetis, kai mes svarstėme viešojoje erdvėje Darbo kodeksą, ėjo tokioje socialinio dialogo šviesoje, dažnai į Trišalę tarybą dairydavomės, ypač valdantieji, kartais galbūt teisingai darėme, kartais galbūt reikėjo daugiau ryžto.

Aš noriu atkreipti dėmesį į vieną dalyką, jeigu mes iš tikrųjų norime sustiprinti socialinį dialogą, mums reikėtų išplėsti jį. Trišalė taryba, ko gero, neapima socialinio dialogo, neatlieka misijos. Socialinio dialogo misiją atliktų Ekonominių ir socialinių reikalų taryba, kurią galėtų sudaryti darbuotojai, darbdaviai, nevyriausybininkai.

Aš tikrai linkiu ir premjerui, ir socialinės apsaugos ir darbo ministrui ištraukti iš stalčiaus pasiūlymą ir įkurti normalią konsultacinę tarybą, veikiančią visuomeniniais pagrindais, kuri svarstyti ne tik su darbo santykiais susijusius dalykus, bet galbūt ir su daugybe kitų mūsų gyvenimo sričių susijusius dalykus. Laukiame to, padėsime kuo galėsime.

PIRMININKĖ. Dėkoju. R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, šiandien šiek tiek padirbėjome, pataisėme tą, ką turėjome... kai ką pataisėme, ne viską, ką mes buvome išpareigoję, tenka apgailestauti ir aš tikiuosi, kad bus paskutinį kartą tokia Trišalės tarybos pseudopraktika, kai partneriai pastatomi į nelygias padėtis, reikia žmonėms... grėsmė priimti blogą kodeksą, kad jis įsigaliotų, ir jūs turite susitarti su darbdaviais, kurie tartis nenori, nes juos tas kodeksas, anas variantas tenkina, čia joks trišalis dialogas. Joks EKOSOK'as mūsų neišgelbės, nes EKOSOK'as iš principo skirtas ne tiems dalykams. Tai noriu nuliūdinti gerbiamą kolegę. Bet norėjau atkreipti dėmesį į mūsų pačių filosofiją. Štai aš išgirdau šiandien iš gerbiamojo, tikrai gerbiamo kolegos Kęstučio, kad pasikeis darbo santykiai, kad bus santykiai tarp kompiuterių, robotų ir žmonių. Taip nebus, darbo santykiai yra skirti žmonėms – ir darbdavys, ir darbuotojai yra žmonės. Tai jie visą laiką ir liks darbo santykiais, ir jų santykius mes turėsime reguliuoti. Robotai čia neatneš kokių nors didesnių pakeitimų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. N. Puteikis, replika po balsavimo.

N. PUTEIKIS (*LVŽSF*). Noriu pasveikinti valstiečius vykdant rinkimų pažadus. Lietuvos politinėje padangėje tai nauji dalykai. Alkoholio paketas priimtas, Darbo kodeksas pataisytas iš esmės, išskyrus terminuotas sutartis, bet vis tiek jis yra daug kartų geresnis, negu buvo prieš tai. Dabar noriu tiesiog sau pačiam, valstiečiams ir visiems Seimo nariams priminti – nedideli atlyginimai ir didžiulė turtinė nelygybė, prašome valstiečių pereiti prie trečio bloko, prie trečio pažadų bloko rinkėjams – turtinės nelygybės mažinimo ir pirmiausia per mokesčius.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Replika po balsavimo – P. Urbšys.

P. URBŠYS (*LVŽSF*). Kad R. Žemaitaitis yra elementarus chamas, man tai aišku, bet tai, kad tas, kas pirmininkauja posėdžiui, toleruoja tai, net nesugeba pastabos pasakyti, kad taip negalime asmeniškai įžeidinėti, tai man kelia nuostabą.

PIRMININKĖ. Ačiū, kad jūs, gerbiamasis kolega, tai pasakė viešai, manau, kad į tai bus sureaguota.

J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Aš šiek tiek linksmiau pabaigoje, nes įtampos nuslūgo. Kaip girdėjome, Seimo vicepirmininkė pasakė, kad paskutinį iš mūsų priimtų Gyventojų pajamų mokesčio pataisų projektą pateikė kažkokia kita Vyriausybė. Projektas buvo pateiktas su būtent mano minėtu bedarbių pašalpų apmokestinimu šių metų balandžio 24 dieną. Aš kviečiu Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą išsiaiškinti, kokia čia Vyriausybė tuo metu buvo perrėmusi valdžią, jeigu, kaip teigia Seimo vicepirmininkė, tai buvo ne S. Skvernelio Vyriausybė? Vicepirmininkė aiškiai žino, kas tuo metu buvo įvykdęs perversmą.

PIRMININKĖ. Ačiū už jūsų linksmą nuotaiką ir pakoregavimą mano žinių, jų pataisymą. Iš tikrųjų galbūt ne visus projektus galime pastebėti, atkreipti dėmesį. Buvau įsitikinusi, kad tai bu-

vusios Vyriausybės. Buvau įsitikinusi. (*Balsai salėje*) Ir tikrai nereikės specialiosios tyrimo komisijos, gerbiamasis Jurgi. Juokaukime linksmai ir toliau. Gerbiamasis D. Kepenis.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Per paskutinį balsavimą balsavau už.

PIRMININKĖ. Tai dėl protokolo – D. Kepenis per paskutinį balsavimą, balsuojant už Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo projektą, balsavo už. (*Balsai salėje*) T. Tomilinas, replika po balsavimo.

T. TOMILINAS (*LVŽSF*). Aš tik norėjau padėkoti visiems. Mes visi nuėjome ilgą kelią, dauguma mūsų balsavo, kaip ir alkoholio atveju, tikrai balsavo ne vien valdančioji dauguma, o ir kiti Seimo nariai, kurie aktyviai prisidėjo prie svarstymo. Aš labai kviečiu gerbti tas socialines institucijas, kurias mes turime, taip pat ir Trišalę tarybą, nemenkinti jos. Jau pasipylęs pasiūlymas ją iš karto keisti į Socialinių reikalų tarybą įrodo, kad Trišalė įgauna svorį, galbūt dar ne tokį, kokio mes norėtume, bet judame teisinga linkme ir bent jau kol kas keisti nieko nereikia. Siūlau profsąjungoms imtis aktyvios iniciatyvos kolektyvinių sutarčių srityje ir netikėti kai kurių dešiniųjų kalbomis, kad jūs esate praeitis.

PIRMININKĖ. Ačiū. Visos replikos išsakytos. Mūsų darbo laiko yra dar 15 minučių. Ar galime svarstyti rezervinius klausimus? (*Balsai salėje*)

13.54 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. gegužės 19 d. nutarimo Nr. XI-1397 „Dėl Lietuvos mokslų akademijos statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIP-4755(2) (svarstymas ir priėmimas)

Triukšmas salėje, bet manau, kad galime vieną rezervinį, pirmą rezervinį klausimą – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. gegužės 19 d. nutarimo Nr. XI-1397 „Dėl Lietuvos mokslų akademijos statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą Nr. XIIP-4755(2). Svarstymas. E. Jovaiša, Švietimo ir mokslo komitetas.

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Gerbiamieji kolegos, jau yra žinoma problema, pateikimas jau yra buvęs. Čia yra trys momentai: pirma, Mokslų akademijai suteikiamos didesnės ekspertinės galios mokslo ir studijų strategijos klausimais; antra, yra apibrėžiama, kas yra tie nariai akademikai; trečia yra tai, kad Seimas neturėtų tvirtinti visuotinai susirinkime išrinkto Mokslų akademijos prezidento. Yra gauti Teisės departamento pasiūlymai. Kai kam iš dalies yra pritarta, pavyzdžiui, dėl akademikų yra padarytas toks trumpas apibrėžimas. Toliau dėl biudžetinių įstaigų... Yra aišku, kad Mokslų akademija turi savo rinkimų sistemą, o komitete šitas klausimas buvo apsvarstytas, pritarta projektui. Balsavo už – 6, prieš nebuvo, susilaikė 1.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ačiū. Norinčių... Nuomonė už, nuomonė prieš. Nuomonė už – J. Olekas. Norinčių dalyvauti diskusijoje nebuvo.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, iš tikrųjų noriu pakviesti pritarti pateiktam projektui. Manau, kad tai sustiprins Mokslų akademiją, ir turėsime tikrai labai rimtą ekspertinę instituciją, į kurią galėsime tam tikrais momentais kreiptis ir gauti atsakymą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Galime bendru sutarimu pritarti po svarstymo? (*Balsai salėje*) Galime.

Rezervinis antras klausimas. Jūs esate kaip tik tribūnoje. Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Valstybės istorinės atminties komisijos sudarymo“ projektas Nr. XIIP-582(2). Pateikimas. E. Jovaiša.

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Ačiū. Gerbiamoji pirmininke, prašyčiau šitą klausimą nukelti kitam posėdžiui.

PIRMININKĖ. Prašytumėte nukelti kitam posėdžiui. Bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Bendru sutarimu. (*Balsai salėje*)

Seimo Pirmininkas pritaria, kad dėl r-1 klausimo, Seimo nutarimo projekto Nr. XIIP-4755, kuriam po svarstymo ką tik pritarta, galime taikyti ypatingą skubą? (*Balsai salėje*) Seimo nutarimas, ne įstatymas. Galime bendru sutarimu pritarti ypatingai skubai? (*Balsai salėje*) Galime. Priėmimas.

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Gerbiamieji kolegos, ką tik papasakojau...

PIRMININKĖ. Vienas straipsnis.

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). ...visą istoriją, kurią žinote, nebedrįstu jūsų daugiau trukdyti ir labai tikiuosi jūsų palaikymo.

PIRMININKĖ. Ačiū. Priėmimas. Nuomonė už, nuomonė prieš. Nėra. Vienas straipsnis. Jį galime priimti? Galime. Ir balsuojame apsisprendami dėl Seimo nutarimo (projektas Nr. XIIP-4755(2). Seimo nutarimas.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 65: už – 64, prieš nėra, susilaikė 1. Minėtas Seimo nutarimas (projektas Nr. XIIP-4755) priimtas. (*Gongas*)

Skelbiu labai gražios šios dienos rytinio posėdžio pabaigą. Registruojamės. Dėkoju, kad labai aktyviai dirbome, priėmėme puikius įstatymų projektus: Darbo kodeksą, lydimeuosius, šį Seimo nutarimą. Susirinksime 15 valandą į plenarinį posėdį tęsti mūsų šiandienos darbo. Tuoj užsiregistruosime.

Užsiregistravo 59 Seimo nariai. Rytinis posėdis baigtas. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 72 STENOGRAMA

2017 m. birželio 6 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja I. DEGUTIENĖ

PIRMININKĖ (I. DEGUTIENĖ, TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, pradedame 2017 m. birželio 6 d. vakarinį plenarinį posėdį. (*Gongas*)

Registruojamės.

Užsiregistravo 66 Seimo nariai.

15.03 val.

Lietuvos banko 2016 metų ataskaita

Gerbiamieji kolegos, popietinės darbotvarkės pirmasis klausimas – Lietuvos banko 2016 metų ataskaita. Pranešėjas – V. Vasiliauskas, Lietuvos banko valdybos pirmininkas.

V. VASILIAUSKAS. Prieš pradėdamas pirmiausia norėčiau padėkoti už galimybę pristatyti ataskaitą, nes atėjau į Seimo tribūną su metine ataskaita turbūt po penkerių metų, nors pagal įstatymą tai numatyta daryti bent jau vieną kartą per metus. Dėkui už tai.

Iš tikrųjų pabandysiu apžvelgti 2016 metus, taip pat paliesti einamųjų metų aktualijas. Parodysiu šiek tiek skaidrių, o paskui, be abejo, mielai atsakysiu į visus klausimus.

Pirmiausia norėčiau pradėti nuo ekonominės analizės ir prognozių.

Ekonomikos augimas spartėja ir mūsų prognozės dėl vidutinio laikotarpio perspektyvų Lietuvoje yra apdairiai optimistinės. Jeigu mes palygintume 2014 metų III ketvirtį su 2016 metų III ketvirčiu, pamatytume, kad turėjome šokių tokių ekonomikos sulėtėjimą, bendrojo vidaus produkto augimas buvo sulėtėjęs maždaug iki 2 % nuo iki tol buvusių beveik 4 %. Iš principo lėmė du veiksniai – tai Rusijos ekonomikos sulėtėjimas ir Europos Sąjungos paramos sumažėjimas.

Kalbant apie tolesnę ekonominę perspektyvą, šie veiksniai po truputį švelnėja. Kaip žinome, ekonominė situacija Rusijoje irgi šiek tiek keičiasi, įvyko persiorientavimas transporto įmonių, kurios daugiausia dirbo su Rusijos rinka. Kalbant apie Europos Sąjungos piniginių lėšų panaudojimą, naujoji finansinė perspektyva, kurios panaudojimas prasidės artimiausiu laiku, taip pat leidžia daryti išvadą, kad ekonomikos augimo tempas nelėtės. Mūsų prognozė kitiems metams yra beveik 3 %. Birželio 19 dieną mes atnaujinsime savo ekonomikos prognozes ir ten galime tikėtis šiek tiek didesnių skaičių.

Kalbant apie infliaciją. Infliacijos prognozė šioms ir 2018 metams taip pat yra didėjanti, t. y. praėję treji metai, o ypač 2016 metai, pasižymėjo mažos infliacijos aplinka, t. y. 2016 metus mes baigėme maždaug su 1 % neviršijančia infliacija. Be abejo, atskiros prekės, atskiros paslaugos, kainų pokyčiai buvo skirtingi. Bet aš kalbu būtent apie infliacijos vidurkį. Šiais metais galime tikėtis didesnio infliacijos tempo ir pagrindinis veiksnys bus naftos kainos ir maisto produktų kainos. Jų brangimą arba kainų didėjimą mes prognozuojame.

2018 metais infliacija turėtų šiek tiek nukristi iki maždaug 2,2 %. Vėlgi kaip ir dėl bendrojo vidaus produkto, taip ir dėl infliacijos birželio 19 dieną mes atnaujinsime prognozes.

Keletas žodžių apie kredito rinką. 2016 metais kredito rinką, paskolų portfelis augo, ir jis augo visuose sektoriuose. Tai yra tiek nefinansų įmonių kreditas didėjo, tiek namų ūkių kreditas didėjo visose srityse. Taip pat ir vartojimo kredito augimas buvo matomas. Tas padidėjimas buvo šiek daugiau nei 8 %.

Atkreipčiau dėmesį į skaidrę, kur pateikiamas darbo užmokesčio ir įmonių veiklos rezultatų suliginimas. Darbo užmokestis per paskutinius trejus metus vidutiniškai augo šiek tiek daugiau negu 6 %. Paskutiniaisiais – 2016 metais buvo 8 % augimas. O darbo našumas augo šiek tiek daugiau

negu 1 %. Jeigu tokia tendencija išsilaikys ilgesnį laikotarpį, gali iškilti klausimų dėl įmonių konkurencingumo.

Pagrindinė priežastis, kodėl ateityje gali kilti klausimų dėl konkurencingumo. Tai susiję su tokiais veiksniais kaip darbo jėgos pasiūla, tai būtent emigracija, naujų darbuotojų atėjimas į darbo rinką. Vėlgi tai yra taip pat susiję su kitų sričių struktūrinėmis reformomis, iš jų ir su mokymo reforma, kad darbo jėga turėtų atitinkamą kvalifikaciją.

Toliau, be jokios abejonės, pinigų politika.

Be abejo, mes tai laikome bene svarbiausia funkcija. Pinigų politikoje mes dalyvaujame kaip euro sistemos dalis, t. y. kaip Europos centrinio banko sistemos dalis. Paskutiniai metai, neišskiriant ir 2016 metų, paskutiniai keleri metai yra susiję su skatinamąja pinigų politika, tai būtent nuo pat 2013 metų Europos centrinis bankas taikė neordinarines pinigų politikos priemones, pradėdamas nuo ateities pinigų politikos gairių, baigdamas turto įsigijimo programa, kuri šiandien tęsiama, kuri šiandien numatyta, kad truks iki šių metų pabaigos, o jeigu reikės, ir daugiau. Skatinamoji pinigų politika susidėjo iš daugelio priemonių, kurias jūs matote skaidrėje. Akivaizdu, tos pinigų politikos pasekmė yra euro sistemos balanso išaugimas. Planuojama, kad programos pabaigoje Europos centrinio banko balansas bus maždaug 2,2 trilijono eurų. Taip pat kitos priemonės, susijusios su ekonomikos augimo skatinimu, be abejo, visų pirma su palūkanų normomis.

Kaip matyti iš skaidrės, tos priemonės ir veikia per tam tikrus kanalus, kuriuos čia bandžiau pateikti. Pirmas kanalas yra signalizavimas. Jį pasitelkiant yra bandoma suformuoti ilgalaikius lūkesčius dėl palūkanų normos ir dėl pasitikėjimo apskritai euro zonos ūkio perspektyvomis. Pagrindinis programos tikslas, be abejo, yra ilgalaikės palūkanos normos, bandymas jas sumažinti, jas numušti, ir tas veikia. Trumpalaikės palūkanų normos yra mažinamos per indėlių palūkanų normos mažinimą, ji, kaip žinome, šiandien yra neigiama, tai yra 0,4 %. Taigi tiek ilgas galas, tiek trumpas galas yra spaudžiamas ir tokiu būdu bandoma skatinti ekonomiką.

Kita priemonė yra ilgalaikės paskolos bankiniam sektoriui, ketverių metų programa, kuri taip pat yra įgyvendinama. Tikslas yra, kad bankai, gaudami pigių pinigų, pigių kreditų, galėtų skatinti ekonomiką. Taigi mes, kaip euro sistemos dalis, taip pat prisidedame prie skatinamosios pinigų politikos. Mes, be abejo, pagal savo kapitalo raktą perkame taip pat vertybinius popierius ir planuojame, kad metus pabaigsime įsigiję vertybinių popierių už maždaug 10 mlrd. eurų. 2016 metų pabaigoje mes buvome įsigiję maždaug už 6,3 mlrd. eurų.

Koks dabar tas skatinamosios pinigų politikos poveikis? Skaidrėje matote poveikį bendrajam vidaus produktui, tai akumuliatyvus, arba suminis, rezultatas euro zonos bendrojo vidaus produkto yra šiek tiek daugiau negu 2 % per ketverius metus. Jeigu kalbėtume apie Lietuvą, tai, mūsų skaičiavimais, yra šiek tiek daugiau negu 1 %. Kalbant apie infliaciją, skaičiai yra labai panašūs, t. y. euro zona beveik 2 % per 2015–2019 metus, Lietuvai tai yra maždaug 1,7 %.

Viena iš svarbesnių veiklos sričių yra finansinio turto valdymas arba investavimas, kaip mes sakome. Iš tikrųjų praėję metai taip pat buvo gana sėkmingi. Grąža iš finansinio turto buvo maždaug 2,6 %. Per trejus metus vidutinė grąža buvo šiek tiek daugiau negu 5 % absoliučiais skaičiais, t. y. beveik 200 mln. eurų. Kol kas rezultatas yra iš tikrųjų teigiamas. Kaip bus ateityje, tikrai sunku pasakyti. Mes esame perėję prie trejų metų savo investavimo periodo nuo buvusių metų investavimo periodo. Mūsų rizikos biudžetas yra 100 mln. eurų, vadinasi, mes galime patirti nuostolių 100 mln. eurų. Jeigu palūkanos pradės kilti, tai būtų susiję su galimu vertybinių popierių vertės sumažėjimu, tai gali atnešti nuostolių. Turėdami omenyje, kad mes savo investicinį portfelį taip pat perorientuojame nuo visiškai saugių, bet nepelningų euro zonos vyriausybės vertybinių popierių į tokias rinkas, kaip sakykime, Kinijos portfelis, kaip Jungtinės Amerikos Valstijos – dalį portfelio, dalį dolerinio portfelio, mes apskritai nedraudžiame, tai neatmetama nuostolių galimybė ateityje.

Kalbant apie pelną, kurį mes uždirbome, o taip pat ir pasidalijome su valstybės biudžetu, tai 2016 metais pervesto pelno dalis yra maždaug 11,5 mln. eurų. Uždirbta buvo 27 mln. eurų. Be abejo, ruošdamiesi galimam palūkanų kėlimui, mes suformavome... ne suformavome, bet taip pat atidėjome dalį dėl rezervų. Atitinkamai atsirado šalia kitų rezervų tam, kad pasiruoštume, jei gu kas nors sujudėtų pasaulio rinkose.

Keletas žodžių apie banko funkcijas, taip pat ir naujas, kurias mes gavome 2016 metais. 2016 metais mes įgijome naują mandatą, t. y. tapome bendro europinio pertvarkymo mechanizmo pertvarkymo institucija. O pertvarkymo kolona yra viena iš bankų sąjungos dalių. Lietuvos bankas šalia priežiūros funkcijos yra įgijęs ir pertvarkymo funkciją. Tai susiję su dalyvavimu bendroje pertvarkymo mechanizmo veikloje. Tai reiškia, kad didžiausi bankai yra prižiūrimi bendraeuropiniu lygiu, jie galėtų, jeigu įvyktų kas nors, būti pertvarkyti taip pat bendraeuropiniu lygiu. Atitinkamai tai yra susiję su bankų įmokomis į Pertvarkymo fondą. Lietuvoje veikiantys bankai per 2016 metus į bendrą europinį Pertvarkymo fondą sumokėjo daugiau kaip 7 mln. eurų. Tas fondas yra tikslinis, jis bus mokamas nuolatos tam, kad užsitikrintume situaciją, jeigu įvyktų pertvarkymas, kad nereikėtų naudoti mokesčių mokėtojų pinigų.

Toliau, priežiūros funkcija. Makroprudencinė politika – dar vienas iš mūsų mandatų. Jis yra aktualus. Dėl ko čia yra ši skaidrė? Mandatas yra aktualus dėl to, kad 2016 metai, kaip matėte ankstesnėse skaidrėse, pasižymėjo kredito augimu, taip pat ir nekilnojamojo turto kainų augimu. Metų pradžią pradėjome su maždaug 3 % nekilnojamojo turto kainų augimu (čia kalbu apie būstą), o baigėme su šiek tiek didesniu negu 9 % būsto kainų augimu. Jeigu tokia tendencija tęsis ir šiais metais, ir dar kitais metais, tai, be jokios abejonės, reikės labai atidžiai žiūrėti į nekilnojamojo turto rinką ir galbūt pasinaudoti makroprudencinės politikos priemonėmis.

Be abejo, viena iš mūsų funkcijų yra priežiūros funkcija. 2016 metai iš tikrųjų pasižymėjo kreditų unijų sektoriaus reforma. Turėjome klausymus Biudžeto ir finansų komitete, kur išsamiai pristačiau, kaip vyksta reforma. Keli žodžiai iš Seimo tribūnos. Mano galva, kreditų unijų reforma vyksta taip, kaip ji buvo numatyta. Iš tikrųjų džiugina, kad kredito unijų kapitalas stiprėja, ir mes tikimės, kad į 2018 metus kredito unijų judėjimas ateis gerokai sustiprėjęs. Aš kalbu būtent apie tvarius pajus. Vien tikrai per šių metų pradžią tvarus kapitalas – tvarūs pajai padidėjo daugiau kaip dvigubai. Manychiau, kad pokyčiai kredito unijų rinkoje tikrai yra į gera.

Vartojimo kreditų rinka. Iš tikrųjų akivaizdžiai iš skaidrės matome, kad yra veiksmingas naujas Vartojimo kredito įstatymas. Kaip žinote, pakeitimai įsigaliojo praėjusių metų vasario 1 dieną. Akivaizdu, kad vartojimo kreditų apimtys sumažėjo. Čia labiausiai išskirčiau ne klasikinius, be abejo, vartojimo kreditus, bet vadinamuosius greituosius kreditus. Pradelstų vartojimo kreditų rodikliai taip pat, sakyčiau, yra gana ženkliai pagerėję.

Keletas žodžių apie bankų sektorių. Be jokios abejonės, ir 2016 metais mes išlikome bankinės rotacijos finansų sistemos valstybe. Be jokios abejonės, bankų skaičius... Bankai, kaip finansiniai tarpininkai, dominuoja. Kalbant apie bankų skaičių, tai jų skaičius išliko toks pat, t. y. veikia šeši bankai ir aštuoni užsienio bankų filialai. 80 % finansų sistemos turto priklauso būtent bankams.

Kalbant apie bankų sektoriaus pasikeitimą per 2016 metus, tai bankų turtas išaugo. Jis sudaro maždaug apie 70 % bendrojo vidaus produkto. Kalbant apie pelningumą, tai 2016 metus bankai baigė su maždaug 250 mln. eurų pelnu. Pagrindiniai šaltiniai tokio pelno yra grynujų palūkanų pajamos, kurios, palyginti su 2015 metais, padidėjo šiek tiek daugiau negu 9 %. Taip pat išaugo grynujų paslaugų ir komisinių pajamos maždaug 3,5 %. Pagrindinis pelno šaltinis yra sumažėję skolinimosi kaštai.

Kalbant apie kapitalo normatyvų vykdymą, tai vėlgi mes konstatuojame, kad 2016 metus bankų sektorius baigė su atsarga vykdomo kapitalo pakankamumo rodikliu. Be abejo, šiandien finansinio stabilumo apžvalgoje minėjau, kad vienas bankas streso atveju turėtų pagalvoti apie kapitalo stiprinimą. Kalbu būtent apie vieną iš mažesnių bankų.

Kalbant apie mokėjimų rinką ir grynuosius pinigus, tai, be abejo, 2016 metai buvo skirti pasikeitimams mokėjimų rinkoje ir kaip to pasekmė šių metų vasario 1 dieną įsigaliojo Mokėjimų įstatymo pakeitimai. Ten pagrindinis dalykas, kuris yra atsiradęs, tai yra vadinamasis mokėjimo krepšelis būtent pagrindinės sąskaitos turėtoji. Jis iš principo pakeitė kainodarą gyventojams. Pabrėžiu – gyventojams. Mūsų ilgalaikis tikslas kalbant apie mokėjimo paslaugas yra kaip įmanoma daugiau perkelti mokėjimo paslaugų į elektroninę erdvę. Iš grafiko mes matome, kad mokėjimų rinkoje būtent ne bankų sektorius, o elektroninių pinigų įstaigos ir mokėjimų įstaigos didina savo rinkos dalį ir per 2016 metus ta rinkos dalis padidėjo maždaug dvigubai.

Nacionalinė mokėjimų strategija taip pat buvo viešai pristatyta 2016 metais. Pagrindinis rodiklis, kurį mes norime pasiekti, yra 300 mokėjimų ne grynaisiais pinigais vienam gyventojui per metus. Šiandien mes turime situaciją, kad Lietuvoje yra tikrai maždaug 150 mokėjimų per metus vienam gyventojui, o Skandinavijos šalyse tas skaičius yra gerokai didesnis, pavyzdžiui, Švedijoje – 429, Suomijoje – 420, net ir Estijoje – 306. 300, mūsų galva, per Nacionalinės mokėjimų strategijos įgyvendinimo laikotarpį būtų tikrai neblogai.

Kalbant apie grynuosius. Pats modelis taip pat 2016 metais buvo pertvarkytas ir nuo metų vidurio startavo naujas modelis. Gal apie grynujų pinigų apyvartą. Praėjusių metų pabaigoje Lietuvos bankas buvo išleides grynujų eurų šiek tiek daugiau negu 2 mlrd. 700 mln. O litų taip pat cirkuliavo maždaug apie 142 mln., čia eurai. Taigi dar nesugrįžusių litų iš tikrųjų yra.

Keletas paskutinių skaidrių būtent apie Lietuvos banką kaip organizaciją, kaip struktūrą. Mes praėjusiais metais patvirtinome ketverių metų strategiją būtent 2017–2020 metams. Išskyrėme tokias penkias pagrindines kryptis, į kurias mes norėtume koncentruotis per ateinančius ketverius metus. Pirmiausia būtent kompetencijos kryptis. Centrinis bankas turbūt turi daugiausia ekonomistų tiek viešajame sektoriuje, tiek apskritai Lietuvoje, todėl mes manome, kad tikrai turėtume didinti savo kompetenciją ekonomikos, finansų klausimais. Čia ir Tyrimų centro įsteigimas, ir tarptautinių tyrėjų pritraukimas. Mes šitoje kryptyje tikrai matome savo nišą.

Kalbant apie kitą strateginę kryptį, ji yra būtent susijusi su konkurencija ir mokėjimų rinka. Mes manome ir darome praktinius veiksmus, kad iš tikrųjų finansinės paslaugos būtų inovatyvios ir daugiau norėtume konkurencijos iš nebankinio sektoriaus dalyvių. Todėl mes ir skatiname naujų žaidėjų atėjimą ir būtent ne tik bankų sektoriaus. Kaip pagrindinė kryptis čia būtų būtent vadinamieji momentiniai mokėjimai, kur mes matome mobiliojo ryšio operatorius kaip tokius galimus naujus žaidėjus.

Taip pat, be jokios abejonės, *FinTech* – tai būtų naujausių technologijų ir finansinių paslaugų derinys. Mes norėtume tapti patraukliausia jurisdikcija bent jau regione, kur galėtų koncentruotis būtent tos *fintechinės* įstaigos, vėliau teikiančios paslaugas ir kitai Europos Sąjungos erdvei.

Be jokios abejonės, finansinis turtas ir investavimas taip pat yra mūsų darbotvarkėje. Be jokios abejonės, grąža visą laiką mums rūpės.

Paskutinė kryptis yra efektyvumas. Mes sieksime būti tarp trijų efektyviausių centrinių bankų būtent Šiaurės Baltijos šalių regione. O tai reiškia, kad planuotume per ketverius metus operacines išlaidas sumažinti maždaug 20 %, kas savaime ves optimizavimo link. Dėkui.

PIRMININKĖ. Tai jau viskas? (*Balsai salėje*) Gerbiami kolegos, šiam klausimui buvo skirta 50 minučių. Pusę laiko – beveik 25 minutes valdybos pirmininkas teikė ataskaitą. Dabar kitas laikas yra skirtas klausimams. Pirmasis klausia M. Majauskas. Klausimui – minutė, atsakymui – dvi minutės.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkui, pirmininke. Gerbiamas valdybos pirmininke, aš norėjau paprašyti jūsų atkreipti dėmesį į grafikus, kurie buvo pateikti Biudžeto ir finansų komitetui ir šiandien čia, posėdžių salėje. Biudžeto ir finansų komitete buvo pateikta, kad įmonių pelnas auga greičiau nei darbo užmokestis, o čia, penktoje skaidrėje, atkreipiau dėmesį, rodoma atvirkštinė tendencija, kad darbuotojų atlyginimai auga greičiau negu įmonių pelnai. Jeigu galėtumėte, prašom patikslinti, ar čia nėra klaidos, ar čia yra galbūt naujesni duomenys?

Klausimas būtų dėl Vyriausybės siūlymo apriboti atsiskaitymus grynaisiais pinigais, Vyriausybė siūlo apriboti atsiskaitymus grynaisiais pinigais virš 3 tūkstančių. Kokio banko nuomonė, ar tai mažintų šešėlį? Ir ar dėl tų atsiskaitymų, kurie jau yra nelegalūs, dar papildomas draudimas nieko nepakeis?

V. VASILIAUSKAS. Dėkui už klausimą. Manau, mes visi turime suprasti, kad valstybė, kuri gyvena su 25 % šešeline ekonomika, turi imtis tikrai neordinarinių priemonių, kaip spręsti šitą klausimą. Todėl manau, kad ir tokia priemonė kaip atsiskaitymo grynaisiais ribojimas yra ta kryptimi, bet, be jokios abejonės, to nepakanka. Manau, šešėlio mažinimas turėtų būti susijęs su gerokai kardinalesnėmis priemonėmis, visų pirma su tam tikrų sričių struktūrinėmis reformomis. Tai būtų atsakymas į būtinybę mažinti šešėlio apimtį. Jeigu mes išlaikysime tokį šešėlį, koks yra dabar, tai kalbėti apie kokį nors viešųjų finansų būklės pagerėjimą turbūt būtų naivu. Tai yra bėda, kuri metai iš metų tęsiasi.

PIRMININKĖ. Klausia A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas banko pirmininke, klausimas mano būtų toks paprastas. Skačiau jūsų apžvalgą apie Lietuvos nekilnojamojo turto sektorių, skaidres ir ten buvo paminėta, kad mažėja neveiksnių paskolų lygis, sparčiai mažėja jų skaičius, nekilnojamojo turto įmonės ir t. t. Bet žinant susietumą su Skandinavijos bankiniu sektoriumi, Švedijoje ir Norvegijoje nekilnojamojo turto rinkos įkaitimas auga. Kiek tai mums gali atsiliiepti ir ar nebus taip, kad pas juos, kaip sakoma, ta įtampa šioje rinkoje auga, bet kažkodėl maržos bankų paslaugų auga būtent Lietuvoje, bet ne Švedijoje ar Norvegijoje, ar kitose Skandinavijos šalyse?

V. VASILIAUSKAS. Dėkui už kelis klausimus viename. Pirmiausia pradėsiu nuo iššūkių, kuriuos mes, be jokios abejonės, matome nekilnojamojo turto rinkoje, taip pat ir finansinio stabilumo srityje.

Šiandien buvo pristatyta finansinio stabilumo apžvalga, na, tradicinė metinė apžvalga. Mes įžvelgiame du iššūkius, dvi rizikas, kurios gali paveikti mūsų finansų sistemą. Pirmas dalykas, situacija nekilnojamojo turto rinkose Skandinavijoje, visų pirma turiu omeny Norvegiją ir Švediją, kainos nuolat kyla nuo 2013 metų, bent jau Švedijoje. Tiesa, šiemet jų augimas šiek tiek pristojęs dėl pritaikytų (...) makroprudencinės politikos priemonių. Bet vis tiek kartu su kainų augimu ir namų ūkių išiskolinimu, kuris gerokai viršija 100 %, tai kelia tam tikrą rūpestį, kas būtų, jeigu koreguotųsi nekilnojamojo turto kainos ir tada atitinkamai Skandinavijos bankai, visų pirma savo namų rinkose koreguotų skolinimo politiką, o tada, be jokios abejonės, tai galėtų atsiliiepti ir Lietuvai.

Sakyčiau, esminis skirtumas nuo 2008 metų situacijos yra tas, kad čia veikiantys dukteriniai Skandinavijos bankai yra gerokai mažiau priklausomi nuo motinų, nes jeigu pažiūrėsime jų finansavimosi šaltinius, tai iki 20 % jie finansuojasi per paskolas iš motinų, kita finansavimosi dalis yra susijusi su vietine rinka, ir tai yra gerai, tai reiškia, kad užkrato kanalas, jeigu jis atsirastų, atitinkamai siaurėja. Tačiau kitas faktorius yra grynai namų rinkos faktorius, kaip aš ir minėjau pristatydamas, tai yra kredito augimas ir ypač nekilnojamojo turto kainų augimas. Metų pabaigoje, aš sakiau, būsto kainų augimas buvo maždaug 9 %, pradėjome nuo 3 %, baigėme 9,5 %, rodos. Paskolų išdavimo tempas taip pat maždaug apie 8 %. Visas nekilnojamojo turto, būsto sandorių išsigijimo skaičius maždaug 70 % yra finansuojamas būsto paskolomis. Aišku, kyla klausimų, kas gi bus?

Metų pradžios duomenys rodo, kad balandžio ir gegužės mėnesį būsto sandorių skaičius per kiekvieną mėnesį nukrito maždaug po 10 %: 10 % balandžio mėnesį, 10 % gegužės mėnesį. Klausimas, ar tai rodo sulėtėjimą, ar tai momentinis veiksnys? Mes planuojame Lietuvos banke rudenį pasidaryti nuotrauką ir tada žiūrėti, ar mums reikėtų aktyvuoti makroprudencinės politikos priemones, ar ne. Tada matuosime rinką.

Dabar dėl pelningumo maržų Skandinavijoje ir Lietuvoje. Pelningumo rodikliai yra daug maž panašūs. Jeigu mes lyginame Šiaurės Baltijos šalis su likusia Europa, taip, bankų graža, būtent nuosavybės graža, yra gerokai didesnė negu likusios Europos, bet likusią Europą skandina, vadinkime taip, Pietų šalys ir neefektyvus bankinis sektorius tose šalyse. Tradiciškai Baltijos Šiaurės šalių bankai veikia gerokai pelningiau.

PIRMININKĖ. Gerbiamas pranešėjau, trumpinkite atsakymą. (*Balsai salėje*) Dar kartą akcentuoju: klausimui – minutė, o jums, pirmininke, atsakyti yra galimybė per dvi minutes.

T. Langaitis. Prašau.

T. LANGAITIS (TS-LKDF). Dėkoju, pirmininke. Jeigu prasilenkimas tarp produktyvumo augimo, kuris šiuo metu 1 %, ir atlyginimų augimo, kuris yra 8 %, tęstųsi, tai kiek laiko mes taip galėtume gyventi? Kokia būtų to efekto?... Kokių priemonių reikėtų imtis ir kokių metų mums, kad užkardytume, tarkime, blogiausias galimas pasekmes? Toks būtų pirmas klausimas.

Antras klausimas būtų...

PIRMININKĖ. Negalima antro klausimo. Vienas klausimas!

T. LANGAITIS (TS-LKDF). Kokius...

PIRMININKĖ. Viskas. Yra daug žmonių, norinčių klausti. Gerbiami kolegos, visi lygūs esame. Po vieną klausimą, klausimui – minutė, atsakymui – dvi. Prašom atsakyti.

V. VASILIAUSKAS. Dėkui. Taip, konkurencingumas yra svarbus klausimas ir tendencijos yra tokios, kaip aš ir minėjau pristatydamas, atlyginimų augimas per paskutiniuosius trejus metus vidutiniškai buvo virš 6 %, darbo našumo augimas buvo šiek tiek didesnis negu 1 %. Tai kurį laiką, be jokios abejonės, kokius dvejus, trejus metus taip vystytis viskas gali. Paskui gali kilti klausimų dėl konkurencingumo, turint omeny, kad mes esame atvira ir eksportuojanti ekonomika. Eksportas yra vienas iš pagrindinių mūsų ekonomikos variklių.

Kokie galėtų būti receptai? Darbo jėgos kokybės gerinimas. Pirmiausia mes turime problemų dėl kvalifikuotos darbo jėgos, tai yra tiesiog jos trūkumas, paprasčiausiai darbo rankų trūksta. Kai kurie sprendimai galėtų būti gana greiti, kiti sprendimai reikalauja ilgesnio laikotarpio strategijos. Visų pirma aš kalbu apie mokslą ir apie mokslo sistemos reformą. Tai tiek būtų trumpai, atsakant į klausimą.

PIRMININKĖ. Klausia I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamasis banko pirmininke, kadangi A. Anušauskas iš dalies uždavė mano klausimą, kurį aš norėjau užduoti, tai aš jums užduosiu kitą klausimą dėl vartojimo kreditų rinkos. Kokios būtų jūsų išvalgos, nes įstatymas galioja jau ilgiau nei metus ir kokie būtų Lietuvos banko pastebėjimai, apibendrinimai dėl tų sprendimų, kurie buvo priimti: kas pasiteisino, ką galbūt reikėtų dar papildomai peržiūrėti, ar matote kylančią grėsmę iš šitos rinkos, ar matote grėsmių, kylančių iš tarpusavio skolinimo, sakykim, platformų rinkos ir kitų naujų instrumentų? Ačiū.

V. VASILIAUSKAS. Dėkui už klausimą. Aš manau, ką rodė ir skaidrė, kad situacija vartojimo kreditų rinkoje normalizuojasi. Aš manau, tas bendras darbas praėjusios kadencijos Seime tikrai padėjo, ir priimtas įstatymas, manau, tikrai sudėliojo viską į savo vietas. Tai geras pavyzdys, kaip reikia dirbti kartu.

Kitas dalykas, aš manau, reakcija buvo pavėluota. Jeigu pakeitimai būtų buvę padaryti anksčiau, pasitaisymas būtų įvykęs anksčiau.

Dabar kalbant apie kitus tarpininkus, platformas, tikrai mes nematome kokių nors grėsmių, galvojame, kad būtų tik sveikintina, kad alternatyvūs kanalai iš tikrųjų vystytųsi.

PIRMININKĖ. Klausia K. Glaveckas.

K. GLAVECKAS (*LSF*). Gerbiamasis pirmininke, labai džiugu, kad jūs savo kalboje paminėjote, kad jūs turite didžiausias ekonomistų pajėgas Lietuvoje. (*Triukšmas salėje*) Atsiprašau truputį, būkite geros! Jūs turite didžiausias ekonomistų pajėgas. Kyla toks klausimas, nes bankas vis tiek yra Lietuvoje, natūralu, kad bankas galėjo parengti ir mokesčių reformos metinius, galų gale kitus dalykus, alternatyvius biudžetus. Kadangi jūs turite iš tikrųjų ir ekonomistų, ir žmonių, kurie atlieka geriausiai tyrimus, bet mes viso to niekaip nesulaukiame, išskyrus tam tikrą kritiką iš kai kurių asmenų.

Klausimas būtų toks, jūs savo pranešime sakėte, kad per dvejus metus 2014–2015 metais bankas gavo 198 mln. pelno. Per tą laiką laisvo pelno likutis buvo 21 mln., t. y. tik apie 10 %, o Estijos ir Latvijos bankai pervedė po 25–30 % laisvo pelno likučio. Rezervo sudarymas. Jūs sakote, kad rezervai bus sudaryti, bet iš tikrųjų tas padalinys, kuris rūpinasi kapitalo investicijomis, labai smarkiai konservatyvus, o kitų bankų, Lenkijos ir priekinių šalių bankų, investoriai yra daug efektyvesni ir racionalesni. Lietuvai ir biudžetui tie pinigai iš tikrųjų labai reikalingi. Didelis skirtumas. Jeigu būtų 25, būtume gavę 50 mln., o dabar gavome tik 20. Ačiū.

V. VASILIAUSKAS. Dėkoju už klausimą. Aš tikrai nesutinku su tuo, kad bankų investicinis padalinys veikia neefektyviai. Mes veikiame atsargiai ir bandome uždirbti žemų palūkanų aplinkoje, kuri yra. Mes kaip tik diversifikuojame savo investicijas ir, kaip aš minėjau ir pristatyme, nuiname nuo euro obligacijų, einame į akcijas, einame į kitas valiutas, kurios, be abejo, susijusios su rizika, bet taip pat duoda ir didesnę grąžą.

Dėl taktikos klausimų, be jokios abejonės, čia gali būti įvairių pasvarstymų. Tai mes ir kalbėjome su Biudžeto ir finansų komiteto pirmininku, kad galbūt būtų tikslinga rudenį padaryti atskirus klausymus būtent Biudžeto ir finansų komitete dėl investavimo ir apskritai dėl užsienio atsargų. Kadangi euras tapo nacionaline valiuta, mums reikia rimtai galvoti, kad mūsų investicinis portfelis būtų labiau tikrosios užsienio atsargos, taip pat įvertinant ir įvairius geopolitinius aspektus.

PIRMININKĖ. Klausia V. Kamblevičius.

V. KAMBLEVIČIUS (*TTF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamasis valdybos pirmininke, ar galite pripažinti, kad buvo padaryta nepataisoma klaida, kad nebuvo sukurtas nacionalinis komercinis bankas? „Snoro“ patalpos iki šio laiko yra visos tuščios. Kaip rodo faktai, praėjusiais metais komerciniai bankai Lietuvoje uždirbo 252 mln. eurų pelno, t. y. 17 % daugiau nei užpernai, o įkainiai yra didžiausi Europoje. Būtų klausimas, ar turite noro ir ryžto sustabdyti Skandinavijos bankų savivalę?

V. VASILIAUSKAS. Dėkui už klausimą. Atsakysiu trumpai, kad neturiu noro, nes nematau, kad tai yra savivalė. Nematau jokios savivalės. Taip, mūsų rinka yra koncentruota. Be jokios abejonės, nauji žaidėjai būtų sveikintini, bet pažiūrėkime realybei į akis: mes turime, kalbame apie 3 mln. potencialių klientų kaip fizinių asmenų, apie Baltijos šalis kalbėdami, mes kalbame vėlgi apie skaičius, kurie yra gerokai mažesni nei 10 mln. Tad galvoti, kad čia ateis dideli nauji žaidėjai... Neturėkime iliuzijų. Dėl ko mes ir kalbame apie alternatyvius žaidėjus. Ne bankinio sektoriaus žaidėjus, kurie tam tikrose srityse gali sudaryti konkurenciją.

Dabar kalbant apie valstybinę banką, jeigu būtų toks būtent vykdomosios valdžios sprendimas, jokių problemų. Bet jis būtų prižiūrimas lygiai taip pat kaip ir bet kurie kiti komerciniai bankai. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Klausia G. Skaistė.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Čia dėl tų pačių valstybinių bankų. Neseniai buvo paskelbtos jūsų Pensijų sistemos pertvarkos gairės, Lietuvos banko pasiūlymas, taip pat ir kitų pasiūlymų apie pensijų sistemą, buvo išskirtas toks naujas pasiūlymas dėl Valstybinių pensijų fondo galimybės. Ar šis pasiūlymas gimė iš diskusijų su Vyriausybe, ar čia yra jūsų toks džiazas šiek tiek, ar sulaukiate atgarsio iš Vyriausybės?

V. VASILIAUSKAS. Dėkoju už klausimą. Jūs gerai pasakėte, tai buvo mūsų džiazas. Mes tiesiog bandomė reflektuoti į aktualiausius Lietuvos ekonominio gyvenimo klausimus ir manome, kad pensijų sistema yra vienas iš tų klausimų. Ir savo pozicija, savo analize ir pasiūlymų pateikimu mes pabandome sukelti diskusiją. Be jokios abejonės, vykdomoji valdžia yra ta valstybės dalis, kuri turėtų užsiimti šiais klausimais ir teikti siūlymus dėl sistemos pertvarkymo. Mes tikrai mielai dalyvausime visose diskusijose. Čia pagrindinis tikslas ir buvo iškelti problemas, kurias mes matome, mes tikrai nesame dievai, mes galime ir klysti. Aš nematau dėl to jokių problemų, bet kad prasidėtų diskusija ir mes pradėtume priimti tikrai strateginius, ilgalaikius sprendimus, nes įsivaizduojame, kad pensijų sistema yra ilgalaikis reiškinys ir ilgalaikis projektas, dėl kurio visoms politinėms partijoms reikia sutarti. Toks buvo ir mūsų tikslas. Pradėti diskusiją, kuri pasibaigtų labai aiškiu modeliu, dėl kurio susitartų visa politinė sistema.

PIRMININKĖ. Klausia S. Jakeliūnas.

S. JAKELIŪNAS (*LVŽSF*). Dėkui. Gerbiamasis pirmininke, šalia kitų ilgalaikių projektų dėkui jums už refleksijas į pensijų sistemą, ir jau antrą kartą jūs tą darote, modifikuojate savo poziciją, atliepiate pasaulines tendencijas ir tai, kas vyksta čia, Lietuvoje. Dar vienas ilgalaikis projektas ir ilgalaikė problema yra besiformuojanti, o gal jau susiformavusi – mūsų kai kurių ekonomikos sektorių ir visų biudžetų galima priklausomybė nuo Europos Sąjungos lėšų, paramos lėšų. Mes Europos reikalų komitete vis tradiciškai svarstome, kaip čia tie pinigai panaudojami, kokia rizika, kad nebus panaudotos tos lėšos, tačiau aš pasiūliau kreiptis į jus kaip į ekonominės kompetencijos centrą, Lietuvos banką, kad jūs visapusiškai padėtumėte įvertinti tų lėšų panaudojimo efektyvumą ir galimas struktūrines priklausomybes, įvertinant taip pat ir Portugalijos, Graikijos ir kitų šalių pavyzdžius. Ar jūs svarstytumėte galimybę atlikti tokį kompleksinį darbą ir padėti Vyriausybei ir Seimui efektyviau panaudoti tas lėšas ir matyti realią riziką, kurią tos lėšos galbūt kelia mums?

V. VASILIAUSKAS. Mes svarstytume galimybę prisidėti, pabrėžiu, prisidėti, nes tai, manau, pirmiausia yra vykdomosios valdžios darbas. Be abejo, mūsų ekspertai mielai dalyvautų tame darbe.

PIRMININKĖ. Klausia V. Poderys.

V. PODERYS (*LVŽSF*). Gerbiamasis pirmininke, mano klausimas susijęs su pensijų sistemos galima reforma, arba su jūsų raportu, kurį išleidote praeitą mėnesį. Iš to tyrimo matyti, kad per pas-

taruosius 10 metų pensijų fondų pajamingumas net neviršija BVP augimo, arba realiais skaičiais – mažiau kaip 2 %. Ar tai nereiškia, kad mūsų turto valdytojai blogai dirba, blogai investuoja, ar jų per dideli mokesčiai? Pagrindinis klausimas – ar būtų buvę geriau tiems visiems žmonėms, kurie pagal dabartinę sistemą, dalyvauti „Sodros“ sistemoje? Turint galvoje šitą prieaugį, Turto fonde tiesiog didesnę pensiją užsidirbtų. Kitaip sakant, ar apsimokėjo kaupti pinigus pensijų fonduose, kaip jie dirba dabar, kaip matyti iš jūsų raporto? Dėkui.

V. VASILIAUSKAS. Dėkui už klausimą. Visų pirma mums reikia turėtų omeny tai, kad pensijų reforma realiai startavo prieš gerą dešimtmetį. Mano galva, pakankamai trumpas laiko tarpas ir maža masė nesukuria efekto. Pirmas dalykas.

Antras dalykas, taip, mes žiūrėjome Lietuvos pensijų fondus, taip pat žiūrėjome apskritai Rytų ir Centrinės Europos. Tendencija yra tokia, kad vėlgi krizė gerokai pakoregavo rodiklius. Bet jūs visiškai teisus sakydamas, kad vidutiniškai grąža buvo mažesnė negu bendrasis vidaus produktas, bet ji buvo didesnė negu infliacija.

Atsakydamas į klausimą dėl komisinių, aš manau, komisiniai Lietuvoje yra vieni iš mažiausių, ir tai buvo padaryta jau prieš kelerius metus, tie apribojimai buvo padaryti, jeigu aš neklystu, praėjusios kadencijos Seime. Dėl komisinių aš nematyčiau problemų. Taip, kad veikla arba investavimas galėtų būti efektyvesnis, taip, aš sutinku, bet nereikėtų sukarti visų šunų ant pensijų fondų kaip tokių. Tą mes ir sakome: diskutuokime, sutarkime dėl sistemos, kelių pakopų ta sistema būtų, ar kaip dabar, ar galimi kokie nors kitokie variantai, bet sutarę laikykimės, nes laikas ir sukaupiamo turto masė, aš manau, yra esminiai momentai. Taip pat, ką mes pabrėžėme, kaupimas vien tik 2 %, mūsų nuomone, yra nepakankamas, mes galvojame, kad turėtų ir pats žmogus gerokai daugiau prisidėti, kad po 20–30 metų jis galėtų tikėtis didesnio rezultato.

PIRMININKĖ. Gerbiamasis pirmininke, ačiū už ataskaitos pristatymą ir atsakymus į klausimus. Laikas baigėsi. Tikrai dėkojame. Kas nespėjote paklausti, nespėjote ir taip vietoj pusvalandžio ataskaitai mes skyrėm 50 minučių.

15.53 val.

Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4804(2)ES (svarstymo tęsinys)

Popietinės darbotvarkės 2 klausimas – Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 pakeitimo įstatymo projektas. Svarstymo tęsinys. Kviečiu į tribūną V. Vingrienę, Aplinkos apsaugos komitetas. Ir dar noriu tiesiog kolegoms priminti, kodėl yra svarstymo tęsinys. Kas prisimenate, buvo kreiptasi į Etikos ir procedūrų komisiją ir buvo padaryta pertrauka. Mes aname posėdyje išgirdome Etikos ir procedūrų komisijos išvadas ir buvo korekcija tam tikrų straipsnių pagal Etikos ir procedūrų komisijos išvadas. Dabar mes svarstome toliau ir pradėdame nuo 3 straipsnio. Yra Seimo narių K. Bacvinkos, L. Balsio, G. Kindurio, P. Saudargo, A. Salamakino, N. Puteikio siūlymas dėl 3 straipsnio 2 dalies redakcijos. Kas pristatys?

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Kolegos, iš pataisos... Ar man dabar pristatyti?..

PIRMININKĖ. Kolege, jūs tik paskui pasakysite komiteto išvadą. Man reikia autoriaus, kas pristato?

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Linai, gal jūs pristatysite?

PIRMININKĖ. L. Balsys pristatys. Dėkui.

L. BALSYS (MSNG). Ačiū, kolegos. Aš nesu pirmas ir pagrindinis pataisos teikėjas, bet mintis ta, kad mes išplečiame, kad visi planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo proceso dalyviai dar iki leidimo turėtų teisę reikalauti, o atsakinga institucija nuspręsti, nes iki šiol buvo, kad atsakinga institucija tiesiog sprendžia. Čia yra to pasiūlymo esmė.

PIRMININKĖ. Dabar komiteto išvada.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Komiteto išvada buvo nepritarti, kadangi, atsižvelgus į Teisės departamento ir Specialiųjų tyrimų tarnybos išvadas, įstatymo projekte apskritai atsisakyta 3 straipsnio 2 dalies ir išbrauktos visos nuostatos, tarp jų ir 50 %, kada atsakinga institucija nusprendžia vertinti 50 % nuo didžiausių ribinių dydžių. Lygiai tas pats sprendimas ir dėl kitos pataisos, kurią mes...

PIRMININKĖ. Dar apsispręskime dėl šitos. Kokios yra Seimo narių nuomonės, kadangi komitetas nepritarė? Nematau norinčių kalbėti. Gal galime bendru sutarimu pritarti komitetui? (*Balsai salėje*) Balsuojame. Jeigu reikalaujate, balsuojame. Kas pritariate komiteto išvadai nepritarti siūlymui, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 100 Seimo narių: už – 85, prieš – 3, susilaikė 12. Mes pritariame komiteto siūlymui, bet nepritariame Seimo narių siūlymui.

Dabar yra Seimo narių V. Vingrienės, S. Gentvilo, K. Mažeikos iš esmės tas pats turinys. Mums balsuoti nereikia, tuo labiau kad komitetas irgi nepritarė, tai mes ir nesvarstome.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Aš tik norėjau dar pasakyti, kad šitos pataisos mes norėtume atsisakyti ir ateityje pateiksime pasiūlymą. (*Balsai salėje*) Tada nebalsuojame.

PIRMININKĖ. Prašom. P. Urbšys – dėl vedimo tvarkos.

P. URBŠYS (LVŽSF). Aš labai atsiprašau, jūs galite nurodyti straipsnį, nes dabar mes...

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). 3 straipsnis.

P. URBŠYS (LVŽSF). Prašau?

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). 3 straipsnis.

PIRMININKĖ. Aš sakiau.

P. URBŠYS (LVŽSF). 3 straipsnis?

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Taip.

PIRMININKĖ. Sakiau, 3 straipsnio 2 dalis. Ir balsavome taip, kaip prašė komitetas, – nepritarti. Toliau gerbiamoji Virginija pasakė, kad jie savo siūlymą atsiima.

Toliau dėl 5 straipsnio 1 dalies 5 punkto K. Bacvinkos, L. Balsio, G. Kindurio, P. Saudargo, A. Salamakino, N. Puteikio siūlymas. Linai, pristatysite? Gerbiamas Linai Balsy!

L. BALSYS (MSNG). Taip, aš girdžiu. Sekundėlę. Patikslinkite, nes kompiuteris lėtai dirba.

PIRMININKĖ. 5 straipsnio 1 dalies 5 punktas. Čia yra apie atitinkamą aukštąjį išsilavinimą.

L. BALSYS (MSNG). Čia yra grupės Seimo narių siūlymas tiesiog pagerinti kvalifikaciją PAV'ą atliekančių asmenų arba įstaigų, įmonių, fizinių asmenų, kad jie turėtų aukštąjį ir magistro išsilavinimą. Tai yra esmė, kad tas PAV'as būtų kokybiškesnis.

PIRMININKĖ. Komitetas.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Komitetas siūlo nepritarti šitam siūlymui, nes manome, kad siūlymas iš esmės nepakeičia įstatymo projekte siūlomos nuostatos, todėl netikslinga į jį atsižvelgti, juo labiau kad 5 straipsnio 1 dalies 4 punkto nuostatoje yra nurodyti reikiamos kvalifikacijos, patirtis, reikalavimai poveikio aplinkai vertinimą vykdantiems asmenims. Manoma, kad šita nuostata yra perteklinė ir siūlome nepritarti.

PIRMININKĖ. Galime bendru sutarimu nepritarti? (*Balsai salėje*) Nepritarta Seimo narių teikimui.

Dabar projekto 6 straipsnio 2 dalis. Seimo narys L. Balsys siūlo, bet iš karto reikia 10. Yra palaikančių Seimo narių, nes jau po komiteto užregistruotas siūlymas. (*Balsai salėje*) Gerbiamas Linai, prašau pristatyti.

L. BALSYS (MSNG). Labai ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, čia yra, sakyčiau, labai geras siūlymas, kuris praskaidrintų ir išgrynintų poveikio aplinkai vertinimo procedūrų atlikimą. Dabar, kaip žinome, kas moka pinigus, tas ir muziką užsako. Tai yra jeigu koks nors paukštyno investuotojas nori statyti paukštyną šalia gyvenvietės, jis užsakys poveikio aplinkai vertinimą privačiai firmai, kuri tai atlieka. Aš dar nemačiau vertinimo, kuris būtų nepalankus tam, kuris sumokėjo pinigus.

Mano siūlymas yra įsteigti savotišką fondą, į kurį visi, norintys investuoti, mokėtų tam tikrą įnašą, o tas fondas atskiros konkurso tvarka, konkurencija grįsta tvarka surastų įmones, kurios atliktų tai tiesiogiai nekontaktuojamos su šiuo investuotoju, tiesiogiai iš jo negaudamos pinigų, gaudamos pinigus iš to fondo. Savotiškai kaip automobilio techninė apžiūra, kai nuvažiuojame į „Regitrą“, visi mokame mokesčius, važiuojame į „Regitrą“, o ne kiekvienas susirandame asmeninę techninės apžiūros inspektorių, kuris mums ją atlieka.

Čia buvo argumentų, kad prieštarauja direktyvai, tačiau direktyvai neprieštarauja, nes direktyva imperatyviai nenurodo, kaip reikia organizuoti. Direktyva tik sako, kad turi būti įgyven-

dintas principas „teršėjas moka“ ir kad tai turi atlikti kompetentingi ekspertai. Šis principas nepažeidžia visos direktyvos ideologijos, ir aš manau, kad jį būtų galima įgyvendinti. Aišku, po to reiktų tam tikrų Vyriausybės teisės aktų, kurie leistų šį mechanizmą greičiau pradėti.

PIRMININKĖ. Komitetas.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Komitetas siūlo nepritarti šiam siūlymui, kadangi dar 2012 metų nutarimu Nr. 807 buvo pasiūlyta nepritarti steigti Vyriausybės įgaliotos institucijos Poveikio aplinkai vertinimo fondo specialiąją sąskaitą, per kurią atsakingoji institucija vykdytų apmokėjamą už PAV'o programas. Kolega Linas minėjo, jog direktyvoje taip pat aiškiai įtvirtinta, kad už poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą rengiančių ekspertų kompetenciją atsako užsakovas, o ne atsakingoji institucija. Taip pat pagal specialųjį fondą reiktų vykdyti viešuosius pirkimus norint užsakyti ekspertus ir tai užtęstų poveikio aplinkai vertinimo procedūras.

Dar vienas svarus argumentas yra tas, kad priėmus šį pasiūlymą nepakaktų šitos pataisos, reiktų iš esmės keisti visą Poveikio aplinkai vertinimo įstatymą ir kitus įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus, todėl užsitęstų procedūrų priėmimas.

Kita vertus, netgi, vertinant poveikį aplinkai, specialiojo fondo užsakyti ekspertai vis tiek turėtų kontaktuoti su verslo subjektais dėl tam tikrų specifinių aspektų.

Komitetas siūlo nepritarti šiam siūlymui.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, ar galime bendru sutarimu nepritarti? Reikalauja balsuoti. Kas pritaria L. Balsio siūlymui, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš, t. y. kaip komitetas.

Balsavo 101 Seimo narys: už – 18, prieš – 52, susilaikė 31. Taigi pataisai nepritarta.

Toliau Seimo narių V. Vingrienės, S. Gentvilo ir K. Mažeikos siūlymas dėl 7 straipsnio 6 dalies. Komitetas pritarė iš dalies. Ar autoriai su tuo sutinka? Tada nereikės diskutuoti.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Taip, iš dalies sutinka. Kolegos pritaria, taip?

PIRMININKĖ. Tada bendru sutarimu ir mes pritariame. Dabar dėl 6 straipsnio 5 dalies 5 punkto irgi yra Seimo narių siūlymų. Prašau. L. Balsys.

L. BALSYS (MSNG). Dėkui. Mes čia kalbame apie saugomų teritorijų institucijas, aš taip suprantu. Dėl įgyvendinimo poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms, ir mes siūlome pridėti – ir vietovėms, kurias planuojama ūkinė veikla gali paveikti. Tai originaliai yra kalbama apie Europos ekologijos zonos „Natura 2000“ teritorijas, tačiau yra ir kitų teritorijų, kurios nepapuoia į „Natura 2000“ sąrašą, bet jas ne mažiau, o gal net ir labiau reikia saugoti. Todėl ir dėl vietovių, kurias planuojama ūkinė veikla gali paveikti, siūlome įrašyti šią frazę.

PIRMININKĖ. Komitetas.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Komitetas siūlo nepritarti šiam siūlymui, kadangi išplėtus reikalavimą taikyti vietovėms, kurioms netaikoma „Natura 2000“ reikalavimai, pagal pasiūlymą įstatymo projekte tada susidarytų pertekliniai reikalavimai ir vertintų visas gyvenamąsias vietas, rekreacines, ne vien tik saugomas teritorijas. Tikrai padidėtų ir administracinė našta, ir nepakaktų kompetencijos vertinti šią poveikį, todėl mes siūlome nepritarti.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, ar galime bendru sutarimu nepritarti siūlymui? Siūlymui nepritarta, pritaria komitetui.

7 straipsnio 6 dalis.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Tam mes jau pritarėme anksčiau. Čia išskaidyta į dvi dalis, buvo ankstesnis siūlymas dėl 6 straipsnio.

PIRMININKĖ. Čia 7 straipsnis.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Taip, bet buvo išskaidyta į dalis.

PIRMININKĖ. Suprantu, komitetas pritarė iš dalies.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Iš dalies komitetas pritarė ir mes sutinkame.

PIRMININKĖ. Toliau 7 straipsnio 8 dalis. Vėl grupės Seimo narių siūlymas. Pristato L. Balsys.

L. BALSYS (MSNG). Ačiū. Gerbiami kolegos, tai yra punktas, kuris susijęs su pilietinės visuomenės ir savivaldos teisėmis. Tai labai svarbu, jeigu mes manome, kad esame demokratiška valstybė. Tai siūlymas, kad suinteresuota visuomenė per 20 darbo dienų nuo atrankos išvados paskelbimo dienos galėtų Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka teikti atsakingai institucijai pasiūlymus persvarstyti atrankos išvadą.

Atkreipiu dėmesį, kad mes kalbame tik apie atrankos išvados... apie atrankos stadiją, t. y. kai investuotojai dar nėra padarę jokių didelių investicijų, negalima sakyti, kad tai susiję su jų teisėtais lūkesčiais ir panašiai. Bet tai labai svarbu, nes bendruomenės, ypač tos, kurioms labai dažnai būna aktualus ūkinių projektų poveikis jų sveikatai, gyvenamajai aplinkai, turėtų galimybę per 20 darbo dienų persvarstyti, pareikalauti persvarstyti. Šito nepadarę mes tiesiog apribojame demokratines piliečių teises.

PIRMININKĖ. Komiteto nuomonė.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Komiteto nuomonė nepritarti, kadangi poveikio aplinkai vertinimo procedūros metu derinama su visomis suinteresuotomis institucijomis ir sulaukiama jų pasiūlymų ir pastabų. Juo labiau Teisingumo ministerija pateikė pastabą, kad tos pačios institucijos pateiktos išvados negali būti persvarstytos tos pačios institucijos, o steigti papildomą instituciją persvarstyti būtų ir finansiškai netikslinga, todėl mes siūlome nepritarti.

PIRMININKĖ. Tai galime bendru sutarimu nepritarti? Galime. Nepritarta.

Dabar 8 straipsnio 4 dalis. K. Bacvinka, L. Balsys, G. Kinduryš, P. Saudargas, A. Salamakinas, N. Puteikis. Linai, vėl jūs pristatote? Prašau.

L. BALSYS (MSNG). Ačiū. Kolegos, čia yra turbūt pati svarbiausia dalis ir jeigu kam nors, na, valstiečių daugumai nepatinka, kad ką nors siūlo L. Balsys, tai nebalsuokite, bet ir kiti kolegos siūlo tą patį, ir komitetas teiks panašų siūlymą. Siūlau įsiklausyti į esmę, jeigu net ir nepritarisite L. Balsio siūlymui.

Čia mes kalbame apie savivaldybių vadinamąją veto teisę, kai savivaldybė, taryba gali demokratiškai nuspręsti ir, pavyzdžiui, pati apsispręsti, ar nori savo teritorijoje kiaulių ar paukštynų, teršiančių aplinką, kompleksų, ar nenori, ar galbūt nori plėtoti ekologinę žemdirbystę arba turizmą. Jeigu šitai mano ar panašioms pataisoms nepritarisite, tiesiog iš savivaldos bus atimta galimybė patiems apsispręsti, kaip jie nori plėtoti savo gyvenamą kraštą ir kokią savo žemę jie nori matyti.

Svarstymo komitete metu vadinamieji investuotojai iš forumo, kitaip tariant, kiaulininkų ir paukštininkų atstovai sakė: kas čia dedasi, taigi jie nesupranta, mes gi čia kuriame investicijas. Mano giliu įsitikinimu, Lietuvoje savivalda turi būti sustiprinta, stiprinama ir jokia būdu savivaldos teisės negali būti atimtos.

Gerbiami valstiečiai, jūs atstovaujate (bent jau žodžiais) regionams, tai jūs turėtumėte suprasti, kad jeigu bus stiprūs regionai, bus stipri ir Lietuva. Jeigu šiuo atveju teisę dabar atimsite (bent jau šiuo, nors čia gal atrodo nelabai svarbus klausimas, bet jis labai svarbus) apsispręsti, kokių investicijų nori tos teritorijos žmonės, tada jūs išsižadėsite ir pažeisite iš esmės turbūt savo priesaikas ir savo rinkimų programą. Čia yra siūloma palikti savivaldos veto teisę, nepatvirtinti PAV'o programos, t. y. sustabdyti tą projektą, kurio vietos žmonės nenori, nepaisant to, kaip to norėtų kokie nors kiaulių ar paukščių fermų statytojai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Komiteto nuomonė.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Komitetas siūlo nepritarti šiam siūlymui, nes savivaldai, kaip vykdančiajai institucijai, taip pat yra suteikta galimybė būti PAV'o vertinimo subjektu. Savivalda turi gana daug svertų sustabdyti neigiamą poveikį aplinkai turinčias veiklas. Atsakinga institucija – Aplinkos apsaugos agentūra taip pat negali priimti teigiamo sprendimo tada, kai savivaldybė pateikia neigiamas išvadas arba pateikia išvadas, kad tam tikra veikla prieštarauja aplinkosauginiams reikalavimams.

Be to, atsižvelgiant į kitų šalių praktiką, savivalda taip pat dalyvauja vertinant poveikį aplinkai, tačiau tikrai nestabdo proceso, nes procesas yra sustabdomas neišduodant tam tikrų leidimų, o savivaldybės tarybai suteikus teisę savo nuožiūra pasirinkti, kokios veiklos atveju stabdyti planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procesą, kai įstatymais ar kitais teisės aktais veikla yra nedraudžiama, būtų nesilaikymas ir Konstitucinio Teismo doktrinos. Konstitucinis Teismas 2008 metų savo nutarime yra pareiškęs, kad nustatyti esmines ūkinės veiklos sąlygas, draudimus ar ribojimus, darančius esminį poveikį ūkinei veiklai, taip pat sankcijas už teisės pažeidimus pagal Konstituciją galima tikrai įstatymu.

Taip pat savivaldybės tarybai suteikdami absoliučią teisę, nepriklausomai nuo planuojamos ūkinės veiklos proceso aplinkai, visuomenės sveikatai, uždrausti ūkinę veiklą savivaldybės teritorijoje ir tokiu būdu suvaržyti ūkinės veiklos laisvę, iniciatyvą, kurias garantuoja Lietuvos Respublika Konstitucija, mes tada stabdytume ir tam tikrus verslo procesus. Juo labiau kad, priėmus tokį sprendimą pačioje poveikio aplinkai vertinimo proceso pradžioje, galbūt nežinoma, ar proceso metu bus sumažintas neigiamas poveikis aplinkai dėl tam tikrų technologinių sprendimų. Jeigu užkirsime kelią, iš tikrųjų tada stabdysime ir investicijas, ir naujų darbo vietų kūrimą, ir galiausiai bendrą neigiamą poveikį turėtume ir valstybės biudžetui dėl surenkamų lėšų ir didėjančios emigracijos. Komitetas siūlo nepritarti šitam siūlymui.

PIRMININKĖ. Taigi pataisų svarstymas. R. J. Dagys – už pataisą.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Argumentas, susijęs su Konstituciniu Teismu, gana silpnas, nes mes kaip tik ir siūlome reglamentuoti įstatymu, tai čia sutvarkysime. Mes sprendžiame klausimą, kiek mes pasitikime ir pasiekėme dviejų dalykų balansą: pirmiausia valdininkų galimybės priimti sprendimą ir žmonių galimybės dalyvauti priimant sprendimus; antras balansas – centrinės valdžios ir vietinės valdžios. Kraštiniai sprendimai, mano galva, visiškai nieko neduoda, tai yra blogai, todėl reikėtų ieškoti to balanso. Dabar siūloma veto teisė su trimis ketvirtadaliais tarybos narių, kas, mano galva, yra gana racionalu. Tai ne taip lengvai pasiekiamas supratimas. Iš tikrųjų tris ketvirtadalius, kaip žinote, Seime surinkti būna be galo sudėtinga. Tai yra padidinta norma. Dabar kolegos replikuoja, kad ne trys ketvirtadaliai, bet iš principo ne paprastas balsavimas.

Kitas dalykas. Mes turime suprasti, kad tikrai žmonių pasitikėjimo valstybe, kai už juos viskas sprendžiama, nedidiname. Taip, sudėtingas kelias žmonėms išaiškinti dėl investicijų ir visa kita, bet be šito pasitikėjimas valstybe neišauga. Ypač dabartiniu laikotarpiu, kai dėl pasitikėjimo mes prarandame daug žmonių, išvažiuojančių į kitas valstybes, kur, jų manymu, yra saugiau, gražiau viskas atrodo ir žmonės labiau gerbiami. Man atrodo, kad ta siūloma pataisa yra gana subalansuota ir tarp tų dviejų svertų atsistoja maždaug arčiau vidurio. O taip pasitikėti vien tik specialistais, kurių kompetencijos aš tikrai neneigiu, tai yra ne visada geras būdas vadybine prasme, nes neišaiškinti dalykai apskritai sukelia tikrai priešišumą. Reikia įtikinėti, reikia žmonėms aiškinti, kodėl ta investicija yra gera, jeigu stringa. Tokia mūsų ir vietinės valdžios, ir centrinės valdžios duona.

PIRMININKĖ. Laikas! J. Razma – prieš pataisą.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, čia Rimantas, agituodamas už pataisą, lyg ir paminėjo, kad reikia trijų ketvirtadalių tarybos sprendimui priimti, bet šita pataisa, kurią dabar svarstome, tik paprastos tarybos narių balsų daugumos reikalauja. Aišku, būtų puiku, jeigu mes užtikrintume, kad savivaldybės tarybos nariai taip idealistiškai atstovautų tik bendruomenės interesams. Tada aš gal nieko prieš irgi būčiau už tokią pataisą balsuoti.

Deja, matome, kad dažnai praktikoje būna visiškai kitaip. Neretai į savivaldybės tarybų valdančiąsias daugumas pakliūna vietos verslui atstovaujantys tarybos nariai. Sakykim, stovi kokia nors vietos verslininko degalinė. Tada, ar bus tarybos balsavimas, kad būtų įsileista dėl konkurencijos kokia kita degalinė? Balsuos, kad PAV'as neigiamas, ir viskas. Aš manau, kad mums reikia šitą klausimą gal taip kompromisiškai spręsti 11 straipsnio 2 dalyje, kuriai yra kolegų S. Gentvilo, G. Burokienės ir kitų siūlymas bent jau trimis ketvirtadaliais balsų tą veto teisę palikti. Aš manau, būtų tam tikras kompromisas, kai jau gali tikėtis, kad nebus savivaldybės tokios daugumos, atstovaujančios tiems vietos verslininkų interesams, ir bus objektyviau sprendžiama. Čia aš siūlau nepritarti.

PIRMININKĖ. Balsuojame. Kas pritariate L. Balsio ir visos grupės Seimo narių siūlymui, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 101 Seimo narys: už – 32, prieš – 34, susilaikė 35. Taigi pataisai nepritarta.

Lygiai tokia pati nuomonė, kaip ir pataisos autorių, yra Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto. Iš esmės... Kaip? (*Balsai salėje*) Tokia, kaip L. Balsio pataisa.

V. VINGRIENĖ (*LVŽSF*). Taip.

PIRMININKĖ. Atsiprašau, grupės narių. Jeigu norite, galite pristatyti, bet mes dėl to jau balsavome. Kas pristato iš komiteto? Prašau. P. Urbšys. Tuoj įjungsiu.

P. URBŠYS (LVŽSF). Gerbiami Seimo nariai, iš tikrųjų šita pataisa, kuri buvo apsvaistinta komitete, aiškiau apibrėžia būtent veto teisės panaudojimą savivaldybėje. Jeigu mes dabar nepritarime šitai siūlomai pataisai, savivaldybės praranda veto teisę ir iš savivaldybių mes padarome vykdomuosius komitetus. Jeigu mes kalbėsime apie savivaldybės veto teises, per 11 metų savivaldybės vetavo apie 31 projektą. Iš jų du trečdaliai sudaro kiaulių, vištų auginimas, smėlio žvyro karjero eksploatavimas, farmacijos atliekų naikinimas, biokuro katilinės.

Man atrodo, kad jeigu mes kalbame apie tai, kad turime suteikti savivaldos bendruomenėms teisę išreikšti savo nuomonę dėl tokių objektų, kurie gali kelti rezonansą būtent dėl visuomeninio poveikio ir sveikatos poveikio, mes tą teisę turime išsaugoti. Kur kalbama apie tai, kad Europos direktyvos atseit įtvirtina kitas nuostatas, tai nėra tiesa. Direktyvoje nėra įtvirtinta jokio draudimo nacionalinėje teisėje nustatyti papildomas teises savivaldybei sprendžiant dėl taršos veiklos vykdymo jos teritorijoje. Aš kviečiu visus Seimo narius, kurie balsavo už tai, kad išliktų vidaus sandoriai savivaldybėse, tai tie Seimo nariai turi nuosekliai laikytis savo pozicijos tam, kad būtų apsaugota savivaldos teisė dėl ūkinės veiklos leidimo ar neleidimo, todėl kviečiu Seimo narius palaikyti siūlomą komiteto pataisą.

PIRMININKĖ. Komitetas.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Komitetas siūlo nepritari dėl argumentų, kurie buvo išvardinti dėl ankstesnio pasiūlymo.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, iš esmės Seimas jau balsavo dėl K. Bacvinkos, L. Balsio, G. Kindurio, P. Saudargo, A. Salamakino, N. Puteikio siūlymo ir mes jam nepritarėme. Tikrai keli Seimo nariai pritarė.

Dabar, kai skaitau turinį, tai žodis į žodį yra toks kaip Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto... (*Balsai salėje*) Palaukite, leiskite pabaigti kalbėti. Dabar man komiteto patarėja sako, kad Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto siūlymas yra lygiai toks pat kaip Seimo narių. Tai dėl ko mes antrą kartą balsuosime? (*Balsai salėje*)

Prašau. P. Urbšys.

P. URBŠYS (LVŽSF). Dėl vedimo tvarkos. Yra taip, kad komitete yra įrašyta „kartu pateikia motyvuotą savivaldybės tarybos sprendimą“. Aš manau, čia esminis skirtumas nuo ankstesnio siūlymo. Seimo nariai, kurie norėjo pritari tai nuostatai išsaugoti veto teisę, prie manęs prieidavo ir klausdavo, ar dabar, ar ne reikia išreikšti savo valią? Aš vis dėlto laukiau, kada bus svarstomas tas siūlymas, todėl kviečiu balsuoti už jį. (*Šurmūlys salėje*)

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Motyvuotas buvo.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, jei norite, balsuokite, aš pažiūrėsiu, ar jūsų nuomonės keičiasi, ar lieka tokios pačios. Bet aš dar kartą perskaičiau, gerbiamas Povilai, jūs klaidinate Seimą, žodis į žodį yra tas pats.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Motyvuotas yra dėl ankstesnio. (*Šurmūlys salėje*)

PIRMININKĖ. Norite, prašom balsuoti. Kas palaikote Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto siūlymą, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote. Aš tada pažiūrėsiu, koks prieš tai buvo balsavimas. (*Šurmūlys salėje*)

Gerbiami kolegos, balsavo 105: už – 60, prieš – 24, susilaikė 21. Aš dabar stabdau svarstymą kaip pirmininkė, nes dėl tos pačios nuostatos balsuojama vienaip, kitą kartą balsuojama kitaip. Ir dar kartą kreipiuosi į Etikos ir procedūrų komisiją išsiaiškinti, kuris balsavimas buvo teisingas. Svarstymas nutrauktas.

Prašau, R. Morkūnaitė-Mikulėnienė.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (TS-LKDF). Aš tik norėčiau atkreipti kolegų dėmesį ir išreikšti nusistebėjimą. Jeigu Seimo narių grupė iš įvairių frakcijų teikia pasiūlymą, tada yra atmetama, kai P. Urbšys pateikė kaip žaliųjų iniciatyvą, tada yra priimama. Tai šiame Seime mes jau matome nebe pirmą kartą – tos pačios iniciatyvos skirtingai traktuojamos priklausomai nuo to, kas pateikia vieną ar kitą pasiūlymą.

PIRMININKĖ. L. Balsys.

L. BALSYS (MSNG). Ačiū, kolegos. Valstiečiai, aš tikrai neįsivaizdžiau, kad nebalsavote dėl mano pasiūlymo, balsavote dėl Povilo. Bet, gerbiamoji pirmininke, tai nėra visai identiški pasiūlymai ir balsavimas nebuvo dėl visai identišku. Povilo, komiteto siūlymuose yra numatyti atvejai,

išskyrus, kai tie projektai yra valstybinės reikšmės, o mano siūlyme to aspekto nebuvo. Taigi mes iš esmės balsavome dėl truputėlį kito siūlymo ir čia nėra jokio pamato Etikos ir procedūrų komisijai nieko tyrinėti.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, vadinasi, aš nemoku skaityti, todėl aš ir kreipiuosi į Etikos ir procedūrų komisiją, kad ji išaiškintų, ar turinys toks pats, ar jis skiriasi. Nebėra dėl ko ginčytis.

Aš, kaip pirmininkė, prisiimu atsakomybę, vadinasi, aš neteisingai perskaičiau.

Gerbiamas T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Aš tik noriu patvirtinti, kad sąmoningai balsavau už komiteto pasiūlymą, noriu, kad tai girdėtų ir Etikos ir procedūrų komisijos narė. Aš taip pasirinkau, aš labiau pasitikiu komitetu, labai sunku įsigilinti į kiekvieną niuansą Seimo narių pasiūlymų. Jeigu komitetas siūlo alternatyvų balsavimą, aš tai dariau sąmoningai, todėl aš noriu, kad į tai atkreiptų dėmesį Etikos ir procedūrų komisija.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Mes suklaidinti buvome.

PIRMININKĖ. Prašau, jūs irgi dėl vedimo tvarkos. Prašau.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Taip, buvome suklaidinti ir aš, pirmininke, su jūsų nuomone sutinku.

PIRMININKĖ. Ačiū. Pertrauka iki kito posėdžio. *(Balsai salėje)*

Gerbiami kolegos, tai lydimojo 2-2b projekto mes dabar nesvarstome. *(Triukšmas salėje)* Dėmesio!

16.26 val.

Koncesijų įstatymo Nr. I-1510 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-203(2)ES (svarstymas)

Darbotvarkės 2-3a, 2-3b, 2-3c, 2-3d, 2-3e klausimai. Pirmasis – Koncesijų įstatymo Nr. I-1510 pakeitimo įstatymo projektas. Svarstymas. Kviečiu A. Skardžių, Ekonomikos komiteto narį.

A. SKARDŽIUS (LSDPF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiami kolegos, norėčiau pristatyti Ekonomikos komiteto, kaip pagrindinio komiteto, išvadą. Jinai būtų tokia: pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadai bendru sutarimu. Kadangi buvo viena Teisės departamento pastaba sąvoką „įmonė“ pakeisti „juridiniu asmeniu“, sąvoką „juridinis asmuo“, komitetas pritarė. Taip pat pritarė ir visiems lydimiesiems bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju pranešėjui. Kviečiu R. Budbergytę, Audito komiteto narę. *(Balsai salėje)* Išvada dėl Koncesijų įstatymo. Ruošiasi G. Kindurys – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas.

Ateikite, gerbiama Rasa, mes jums duosime.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Taip, oi, kortelė... Labai atsiprašau. Audito komitetas, kaip papildomas komitetas, svarstė Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo pakeitimo įstatymo projektą ir pritarė (čia nežinau, sumakalavote)... *(Balsai salėje)* Taip. Pabaigoj? Pritarė Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaboms, kurios buvo pateiktos, taip pat pritarė ir kitoms Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaboms, atsižvelgta į Audito komiteto posėdžio pastabas. Ne? Geras.

PIRMININKĖ. Tai Audito komitetas pritarė, kaip supratau.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Taip.

PIRMININKĖ. Ačiū.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Čia labai daug tų pastabų ir visoms pritarė.

PIRMININKĖ. Gera. Pritarė bendru sutarimu Koncesijų įstatymo projektui. Dėkoju. Toliau G. Kindurys – Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvada.

G. KINDURYS (LVŽSF). Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas vasario 22 dieną priėmė tokį sprendimą: iš esmės pritarti įstatymo projektui Nr. XIIIIP-203 ir siūlyti pagrindiniam komitetui įstatymo projektą tobulinti atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas, Seimo nario K. Pūko pasiūlymus, Specialiųjų tyrimų tarnybos pastabas, kurioms komitetas pritarė, ir Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pasiūlymus. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskusijoje nėra norinčių kalbėti. Po svarstymo vienas – už, vienas – prieš. *(Balsai salėje)* Sako, kad dar yra pasiūlymų, ir davė man medžiagos.

Gerbiamieji kolegos, tada kviečiu A. Skardžių į tribūną. Yra Seimo nario K. Pūko siūlymas dėl 16 straipsnio. *(Balsai salėje)* Kaip? *(Balsai salėje)* Prašau, nes gerbiamojo K. Pūko nėra, tai gal jūs pristatykite ir jo siūlymą. Komitetas nepritarė.

A. SKARDŽIUS (*LSDPF*). Dėl 16 straipsnio buvo teikti gerbiamojo Seimo nario K. Pūko pasiūlymai, kuriems komitetas nepritarė. Ir viskas.

PIRMININKĖ. Ar galime bendru sutarimu nepritarti K. Pūko siūlymui?

A. SKARDŽIUS (*LSDPF*). Galime.

PIRMININKĖ. Dabar gražinkite man, aš turiu pažiūrėti. Nepritarta šitam siūlymui.

A. SKARDŽIUS (*LSDPF*). Taip.

PIRMININKĖ. Toliau.

A. SKARDŽIUS (*LSDPF*). Kaip minėjau, pirmininke, buvo Teisės departamento, kuriam pritarėme.

PIRMININKĖ. Atsiprašau. Toliau yra dar vienas K. Pūko siūlymas, kuris yra identiškas. Jo nebereikia svarstyti.

Toliau – dar vienas K. Pūko siūlymas dėl 43 straipsnio. Irgi nepritarė. Toliau – siūlymas išbraukti, 46 straipsnis, išbraukti 43 straipsnio 1 dalį. Komitetas nepritarė. Ar galime bendru sutarimu nepritarti?

A. SKARDŽIUS (*LSDPF*). Galime.

PIRMININKĖ. Nepritarta. O dabar, kolega, tada pasakykite, ar komiteto atsižvelgta tik į Teisės departamento siūlymus. Taip?

A. SKARDŽIUS (*LSDPF*). Taip, Teisės departamento aš jau pristačiau, gerbiamoji pirmininke, tai buvo tiesiog redakcinio pobūdžio – sąvoką „įmonė“ pakeisti į formuluotę „juridinis asmuo“, kuriai komitetas pritarė.

PIRMININKĖ. Ačiū jums. O dabar vienas – už, vienas – prieš po svarstymo. V. Sinkevičius – už.

V. SINKEVIČIUS (*LVŽSF*). Aš kviečiu kolegas palaikyti įstatymą. Norėjau padėkoti ir Audito komitetui, ir Ekonomikos komitetui už puikiai atliktą darbą Seime, nes iš Ūkio ministerijos gavome įstatymą su daugiau nei 200 pastabų. (*Balsas salėje*) Taip, Ingrida. Tai iš tiesų džiaugiuosi, kad pavyko pataisyti. Tai direktyvinis įstatymas, perkeliama Europos teisė, ir džiaugiuosi, kad Seimas šiuo atveju parodė gana aukštą standartą ir įstatymą pataisė taip, kad dėl jo nebūtų gėda. Dėkoju ir kviečiu jį palaikyti.

PIRMININKĖ. Gerbiamieji kolegos, nėra norinčių kalbėti prieš. Gal galime bendru sutarimu pritarti po svarstymo? (*Balsai salėje*) Prašom balsuoti, jeigu yra reikalavimas. Kas po svarstymo pritariate Koncesijų įstatymo pakeitimo įstatymo projektui, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 96 Seimo nariai: už – 94, prieš nėra, susilaikė 2. Po svarstymo pritarta.

16.35 val.

Civilinio proceso kodekso 1, 80 straipsnių ir XXI¹ skyriaus pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-204(2), Administracinių nusižengimų kodekso 184 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-205(2), Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 16 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-610(2), Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 15² straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-611(2) (*svarstymas*)

Lydimasis įstatymas – Civilinio proceso kodekso 1, 80 straipsnių ir XXI¹ skyriaus pakeitimo įstatymo projektas, svarstymas. Pranešėjas – S. Šedbaras, Teisės ir teisėtvarkos komitetas.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, Civilinio proceso kodekso pataisos yra lydinčiosios. Jeigu posėdžio pirmininkė leistų, aš kartu pristatyčiau ir Administracinių nusižengimų kodeksą.

PIRMININKĖ. Gerai.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Komitetas svarstė šiuos du lydimuosius įstatymų projektus, juos svarstė gegužės 31 dieną. Civilinio proceso kodekso pataisos susijusios su procedūriniais dalykais įgyvendinant Koncesijų įstatymą, kai kurie dalykai prilyginami viešųjų pirkimų procedūroms, taip pat atitinkama atsakomybė Administracinių nusižengimų kodekse. Komitetas abu projektus svarstė ir, įvertinęs taip pat ir trijų komitetų pasiūlymus, pritaręs arba visiškai, arba iš dalies, už balsavus 8, niekam nebalsavus prieš ir niekam nesusilaikius, abiem šiems projektams pritarė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu A. Skardžių, Ekonomikos komitetas. Gal jūs irgi tada pateikite išvadas dėl tų lydimųjų projektų, nes jūsų komitetas irgi visus apsvarstė, t. y. ir Civilinio proceso kodekso, ir Administracinių nusižengimų kodekso, ir Vietos savivaldos įstatymo, ir Investicijų įstatymo pakeitimo įstatymų projektus.

A. SKARDŽIUS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Komiteto sprendimas dėl projekto Nr. XIIIIP-204 ir kitų lydimųjų tas pats – pritarti iniciatorių pateiktiems įstatymų projektams ir pasiūlyti Seimo paskirtiems pagrindiniams komitetams juos tobulinti pagal pastabas ir pasiūlymus, kuriuos pateikė Ekonomikos komitetas. Balsavimo rezultatai – bendru sutarimu ir dėl šito, ir dėl kitų projektų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. R. Budbergytė. Irgi prašyčiau Audito komiteto išvadų dėl visų lydimųjų.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Vėl kortelės neatsinešiau. Audito komitetas, kaip papildomas komitetas, apsvarstė pateiktus įstatymų projektus, bendru sutarimu priėmė sprendimą pritarti pasiūlytiems projektams ir prašyti pagrindinio komiteto atsižvelgti į tam tikras pateiktas Audito komiteto pastabas dėl Investicijų įstatymo, taip pat, kadangi buvo pritarta Audito komiteto pateiktiems siūlymams, kad komitetas, pritardamas pagrindinio komiteto patobulintam projektui, atsižvelgtų į pateiktas pastabas. Bendras sutarimas dėl pateiktų projektų buvo Audito komiteto pateiktas.

PIRMININKĖ. Dėkui. Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą prašau pateikti geriamąjį G. Kindurį irgi dėl visų lydimųjų projektų.

G. KINDURYS (LVŽSF). Dėl Civilinio proceso kodekso komiteto sprendimas – iš esmės pritarti įstatymo projektui ir siūlyti pagrindiniam komitetui įstatymo projektą tobulinti pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas. Dėl Administracinių nusižengimų kodekso – pritarti įstatymo projektui Nr. XIIIIP-205 bendru sutarimu. Dėl Vietos savivaldos įstatymo pakeitimo įstatymo projekto – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui Nr. XIIIIP-610(2) ir komiteto išvados. Ir dėl Investicijų įstatymo pakeitimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvada yra pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui Nr. XIIIIP-611(2) ir komiteto išvados.

PIRMININKĖ. Dėkoju pranešėjui. Diskusijoje irgi nėra norinčių kalbėti.

Gal galime po svarstymo visiems lydimiesiems projektams pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Po svarstymo pritarta projektams Nr. XIIIIP-203, Nr. XIIIIP-204, Nr. XIIIIP-205, Nr. XIIIIP-610 ir Nr. XIIIIP-611.

16.40 val.

Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 16¹, 18, 19, 20, 21, 25, 31, 32, 33, 34, 37 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 37¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-724, Įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo Nr. IX-575 4, 23, 23¹ ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-725, Finansinių ataskaitų audito įstatymo Nr. VIII-1227 69 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-726, Civilinio kodekso 2.87 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-727 (pateikimas)

Popietinės darbotvarkės 2-4a, 2-4b, 2-4c ir 2-4d klausimai – Akcinių bendrovių įstatymo 16¹, 18, 19, 20, 21, 25, 31, 32, 33, 34, 37 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 37¹ straipsniu įstatymo projektas. Į tribūną kviečiu V. Sinkevičių. Pateikimas. Gal jūs visą paketą ir pateikite.

V. SINKEVIČIUS (LVŽSF). Kažkas kortelę paliko. Sveiki, kolegos. Iš tiesų įstatymų projektai yra teikiami atsižvelgiant į Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos rekomendacijas Lietuvai, taip pat Pasaulio banko tyrimo „Doing Business“ rodiklių rezultatus. Trys pagrindiniai dalykai, kas yra numatoma, tai būtų sudaryti galimybę akcininkams, nepriklausomai nuo jų turimų akcijų skaičiaus bendrovėje, susipažinti su visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkės informacija (čia ir norėčiau pabrėžti – kad informacija), stiprinti stebėtojų tarybos vaidmenį bendrovėje, numatyti, kad ji tvirtina bendrovės veiklos strategiją ir prižiūri jos įgyvendinimą. Taip pat, kad gali būti reikalaujama stebėtojų tarybos pritarimo prieš priimant sprendimus dėl svarbiausių bendrovės sudaromų sandorių.

Trečias dalykas – įtvirtinti susijusių šalių sandorių institutą, nustatyti tam tikrus sandorius, kurie su susijusiomis šalimis sudaro akcinę bendrovę, priežiūros ir viešinimo reikalavimus. Tai buvo vieni iš pagrindinių dalykų, dėl kurių iš tiesų įsipareigojome, kai EBPO prezidento vizitas buvo Lietuvoje, būtent kalbant apie mūsų akcinių bendrovių valdymą.

Dėl lydimųjų norėčiau paminėti, kad kartu su Akcinių bendrovių įstatymo projektu teikiamas Įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo projektas. Jame nustatoma, kad į metinius pranešimus būtų įtraukta informacija apie per praėjusius finansinius metus sudarytus reikšmingus sandorius su susijusiomis šalimis, valdymo priežiūros organo nariams, per praėjusius finansinius metus išmokėtus vidutinius atlyginimus. Manau, kad šios informacijos periodinis viešinimas iš tiesų sudarys sąlygas didėti akcinių bendrovių valdymo skaidrumui, organų narių atskaitingumui.

Taip pat kartu teikiamas Finansinių ataskaitų audito įstatymo pakeitimo įstatymo projektas ir siūloma papildyti Audito komiteto funkcijas – nustatyti, kad Audito komitetas taip pat turi pareigą vertinti akcinių bendrovių sandorius su susijusiomis šalimis, kaip nustatyta Akcinių bendrovių įstatyme. Civiliniame kodekse siūlomi juridinės technikos pakeitimai, susiję su Akcinių bendrovių įstatymo pakeitimais.

Iš tiesų tai yra rekomendacija Lietuvai, kaip galėtų būti efektyviau valdomos įmonės, ir tikimasi, kad tie pakeitimai, susiję su akcininko teisėmis į informacijos išplėtimą, leis pagerinti būtent smulkiųjų investuotojų padėtį bendrovėse, sudarys jiems sąlygas efektyviau dalyvauti, balsuoti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose, turint daugiau informacijos. Pakeitimai, susiję su stebėtojų tarybos vaidmens stiprinimu, bendrovės valdymo priežiūra, atliekančių organų nepriklausomumo stiprinimu, sudarys sąlygas būtent efektyvesnei bendrovių valdymo priežiūrai, o pakeitimai, susiję su informacijos apie akcinių bendrovių, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, organų narių gaunamą atlygį atskleidimu, užtikrins skaidresnį bendrovių valdymą.

Iš tiesų siūlau pritarti įstatymų projektams po pateikimo. Mačiau Seimo Teisės departamento pastabas, manau, kad tokių labai didelių pastabų nėra ir iš tiesų galima įstatymą koreguoti būtent svarstant komitetuose ir svarstant Seime. Tai būtų labai geras signalas EBPO, nes patys to vizito metu viceprezidentui įsipareigojome jau per šią sesiją prieiti prie šio įstatymo. Dėkoju.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori klausti septyni Seimo nariai. Pirmasis – V. Rinkevičius.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Jūs minėjote Teisės departamento pastabas, sutikite, jų nemažai yra. Aš manau, sugebėsite į visas... Bet reikės daryti nemažai pakeitimų. Dabar aš pritarčiau, jeigu tai liestų tik listinguojamas bendroves. Tai būtų logiška, kad visi akcininkai matytų ir geriau žinotų apie situaciją bendrovėje ir kaip investuoti pinigai, kaip juda, kaip jie naudojami. Bet dabar dėl visu bendrovių, ir nedidelių, kur 10 ar 20 akcininkų, aš manau, kad tai perteklinis reikalavimas. Apskritai Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos reikalavimai, mes dažnai dabar įstatymuose juos minime, kad būtent EBPO, EBPO reikalavimai... Gal reikėtų juos susisteminti ir kaip nors pateikti, o dabar stichiškai juos svarstom – tai vieną, tai kitą, tai trečią. Ar negalima būtų tai susisteminti ir bendrai apsvarstyti?

V. SINKEVIČIUS (LVŽSF). Dėl kolegų pastabų dėl EBPO, kad taip stichiškai išeina. Tiesiog EBPO yra 24 komitetai ir kiekvienas komitetas... Vis dėlto laikas nuo laiko mes gauname ataskaitas ir reaguojame. Tai buvo mūsų valstybės sprendimas turbūt kokiais 1995 metais, tie, kas seniau yra Seimo nariai, neleis sumeluoti, stoti į EBPO, mes ir stojome į tą vadinamąjį elito klubą dėl to, kad jie siūlo gerąsias rekomendacijas, gerąsias praktikas, kurias mes turėtume priimti.

Replikuodamas dėl mažesnių akcinių bendrovių, noriu pažymėti, kad vis dėlto labai svarbus dalykas, kad informacijos teikimas nebūtų absoliuti teisė, kad tai nėra privaloma ir, nurodant objektyvias priežastis, informacijos kai kuriais atvejais būtų galima ir neteikti.

PIRMININKĖ. Klausia V. Poderys.

V. PODERYS (LVŽSF). Iš esmės palaikau įstatymo projektą. Iš tikrųjų tai didina skaidrumą, bet šita problema dėl to, kad turėdamas vieną akciją gali prieiti prie komercinių paslapčių, mūsų ir Seimo, ir mūsų valstybės gyvenime yra klausimas su barzda. Prieš 20 ir prieš 10 metų prie to vis grįždavome, nes klausimas tikrai vertas dėmesio. Jeigu aš esu konkurentas ir nusiperku vieną įmonės akciją, pagal šitą projektą aš galiu prieiti prie komercinių paslapčių, jeigu pasirašau ne-

platinimo pasižadėjimą. Bet aš esu konkurentas, aš niekam neplatinsiu, bet aš žinosiu. Mano pirmas klausimas, ar tikrai EBPO to reikalauja, ar yra kitų šalių praktika? Ar mes komitete negalėtume atidžiau ir delikačiau pažiūrėti į šį klausimą? Dėkoju.

V. SINKEVIČIUS (LVŽSF). Dėkoju. Iš tiesų labai geras klausimas ir tai buvo mano vienas iš pagrindinių... dėl šio reikalavimo. Iš tiesų tai yra būtent EBPO reikalavimas, bet tam ir numatome, kad akcinių bendrovių susirinkimo darbotvarkės klausimo aktuali informacija nebūtų absoliuti. Nurodžius, kad yra pagrįstų įtarimų, kad, pavyzdžiui, gauta informacija apie komercinę, gamybinių paslaptį ir kitus konfidencialius duomenis būtų atskleidžiama konkurentams ar būtų panaudota prieš įmonę, yra galimybė vis dėlto neatskleisti tos informacijos. Aš labai džiaugsiuosi komiteto išitraukimu ir vis dėlto šio įstatymo tobulinimu.

PIRMININKĖ. Klausia A. Armonaitė.

A. ARMONAITĖ (LSF). Dėkoju. Aš irgi palaikysiu šį įstatymo projektą. Tiesiog noriu pasitikslinti, kai aš darbavausi Vilniaus miesto taryboje, pradėjome nepriklausomų valdymų sistemos diegimą Vilniaus miesto savivaldybės įmonėse. Kaip tik visa tai vyko pagal EBPO siūlomą valdysenos modelį. Iš to modelio aš supratau, kad apskritai EBPO pakankamai skeptiškai vertina stebėtojų tarybų egzistavimą, nes dažnu atveju tai užkerta kelią nepriklausomam valdymui. Tiesą sakant, tenka pripažinti, kad kai kur Vilniuje mums pavyko įdiegti nepriklausomas valdybas, o kai kur (būtent stebėtojų tarybų dėka) valdymas nebuvo depolitizuotas. Mano klausimas yra toks: ar tikrai EBPO rekomenduoja stiprinti stebėtojų tarybą ir kaip čia apskritai Vyriausybė galvoja depolitizuoti įmones? Beje, kryptis gera, palaikau.

V. SINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Bet iš tiesų rekomendacija yra būtent stiprinti stebėtojų tarybos kompetenciją. Šiuo metu tai ir yra didžiausia problema. Ir nustatyti, kad stebėtojų taryba svarsto ir tvirtina bendrovės veiklos strategiją, t. y. būtų daug didesnė jų atsakomybė. Šiuo metu, deja, jie jokios atsakomybės neprisiima, bet turi labai didelę įtaką sprendimų priėmimui. Šiuo atveju kaip tik yra atvirkštinis, kad suteikiant jiems didesnes kompetencijas kartu padidėja ir jų atsakomybė.

PIRMININKĖ. S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas Virginijau, leiskite pareikšti jums komplimentą.

V. SINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū.

S. GENTVILAS (LSF). Man atrodo, jūs turite didelę ateitį rengdamas tokius įstatymų projektus. Kita vertus, norėčiau paklausti, ką, jūsų nuomone, veikia Ūkio ministerija, kuri faktiškai yra įpareigota šituos dalykus daryti? Ką mes matome šiandien? Atskiras Seimo narys teikia pasiūlymus dėl EBPO rekomendacijų įgyvendinimo. Aš klausiu retorinio klausimo, į kurį gal jūs padėsite man atsakyti. Ar mes 2018 metų liepos mėnesį įstosime į EBPO, jeigu ministerijos, kurios turėtų atlikti jūsų teikiamo projekto darbą, šito nedaro ir jūs imatės asmeninės iniciatyvos, ar pas mus veikia koks nors priežiūros organas dėl įstojimo į EBPO? Aš mielai balsuosiu už šį projektą, bet man kyla natūralus nerimas, kiek dar nėra atidirbama? Dėkui.

V. SINKEVIČIUS (LVŽSF). Iš tiesų šio įstatymo projekto tikrai nebūtų be Ūkio ministerijos. Tai tikrai jų specialistų padedami kartu su Ekonomikos komiteto specialistais šį įstatymo projektą sukūrėme. Čia nėra, kad aš čia esu vienintelis. Bet yra bet. Iš tiesų Seime (ir aš kviečiu kitus kolegas) mes turime priežiūros institutą, tai yra būtent Stojimo į EBPO grupę, ir aš labai džiaugiuosi tais Seimo nariais, kurie yra aktyvūs. Galiu pasakyti, kad parlamentinė kontrolė tos sukurtos mano iniciatyva grupės buvo efektyvi, ir mes ministerijose iš tiesų matome šiojį tokį judesį. Jeigu anksčiau buvo, kad Užsienio reikalų ministerija buvo palikta vienintelė, kuriai reikia stojimo į EBPO, tai dabar mes turime dar ir parlamentinę kontrolę.

Aš kviečiu kolegas prisijungti. Mes prieš kiekvieną sesiją prašome, kad ateitų iš atsakingos ministerijos viceministras arba ministras ir pristatytų Lietuvos poziciją, lygiai taip pat ir *status quo* įvairiais klausimais. Tačiau šiuo atveju, kalbant apie Ūkio ministeriją, aš norėčiau vis dėlto pakalbėti ir apie Seimą. Mes turime klausimų, kurie taip pat įstrigo ir Seime. Lygiai tas pats miškų klausimas, deja, Seime yra užstrigęs ir norėčiau paraginti kolegas, kad su šiuo klausimu judėtume į priekį, nes lygiai taip pat atvykus viceprezidentui mes buvome išipareigoję. Dėl įstojimo 2018 metais, tai aš tikrai tikiuosi ir dėsiu visas pastangas, kad tai įvyktų 2018 metais.

PIRMININKĖ. Klausia N. Puteikis.

N. PUTEIKIS (*LVŽSF*). Norėjau pasitikslinti, ar net ir vieną akciją turintis akcininkas taip pat turės tokias pat teises? Ačiū.

V. SINKEVIČIUS (*LVŽSF*). Taip, taip pat, bet labai svarbu pabrėžti, kad tai nėra teisių išplėtimas. Tai yra teisė į informaciją, t. y. kad tu gali prašyti akcininkų susirinkime gauti tą pačią informaciją, kokią gauna ir didesnis akcininkas, bet tu jokiais būdais neturi daugiau teisių užtraukti rankinį vienam ar kitam sprendimui ir panašiai. Tiesiog išplečiama tavo teisė. Šiaip ar taip, gale dienos akcininkų susirinkime yra balsuojama ir keista, kai, turėdamas mažiau akcijų, tu vis tiek balsuoji vienaip ar kitaip, bet turi mažiau informacijos. Labai svarbu, kad ta informacija būtų visiems teikiama po lygiai.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis klausia V. Kamblevičius.

V. KAMBLEVIČIUS (*TTF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, man čia truputį neaišku. Siūloma nustatyti išimtį, Civilinio kodekso 2.87 straipsnio 6 dalyje įvirtintos taisyklės, leidžiančios akcinės bendrovės, kurios akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, organo nariui apie sudaromą sandorį su akcine bendrove, kurios organo narys jis yra, informuoti tik šios akcinės bendrovės interneto svetainėje. O jei ta bendrovė neturi svetainės ar neturi interneto ryšio, kaip tada?

V. SINKEVIČIUS (*LVŽSF*). Ne, tai yra tiesiog galimybė. Vis dėlto, šiaip ar taip, visa informacija yra teikiama akcininkų susirinkime, bet jeigu nedalyvauji, tai čia yra paliekama galimybė, kad galima būtų teikti tą informaciją ir interneto puslapyje. Tai daryti ar ne, jau yra įmonės pasirinkimas. Tiesiog numatyta galimybė.

PIRMININKĖ. Dėkui, kolega. Jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar motyvai dėl visų pateiktų projektų. Kaip ir nėra norinčių kalbėti. Ar galime po pateikimo bendru sutarimu pritarti? Galime bendru sutarimu po pateikimo. (*Balsai salėje*) Kaip? Balsuojame? Prašau. Tada balsuojame. Kas už tai, kad po pateikimo pritartume projektams Nr. XIII-P-724, Nr. XIII-P-725, Nr. XIII-P-726 ir Nr. XIII-P-727, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 85 Seimo nariai: už – 82, prieš nėra, susilaikė 3. Po pateikimo pritarta.

Pagrindinis komitetas dėl projekto Nr. XIII-P-724 – Ekonomikos komitetas, numatomas svarstymas rudens sesijoje. Dėl projektų Nr. XIII-P-725 ir Nr. XIII-P-726 pagrindinis – Audito komitetas, papildomas – Ekonomikos komitetas, numatomas svarstymas irgi rudens sesijoje. Ir dėl projekto Nr. XIII-P-727 pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomas – Ekonomikos komitetas, numatomas svarstymas Seime rudenį.

16.56 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-P-757, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-P-758 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-5a, 2-5b klausimai – Sveikatos draudimo įstatymo 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-P-757 ir Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-P-758. Pateikimas. Kviečiu A. Širinskienę.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LVŽSF*). Norėčiau pristatyti Sveikatos draudimo įstatymo 21 straipsnio pakeitimo ir Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 25 straipsnio pakeitimo įstatymų projektus. Tai Sveikatos reikalų komiteto narių parengti projektai. Iš tiesų mes jais įgyvendiname ir gerbiamo posėdžio pirmininkės palinkėjimą, kurį ji išsakė išeidama dirbti į Teisės ir teisėtvarkos komitetą.

Šių įstatymų projektų tikslas yra panaikinti įstatymų nuostatas, pagal kurias PSDF įmokų administravimo išlaidos Socialinio draudimo fondui kompensuojamos iš PSDF biudžeto lėšų. Projektai yra teikiami, nes įpareigojimas PSDF biudžeto lėšomis mokėti privalomojo sveikatos draudimo įmokų administravimo mokestį „Sodrai“ prieštarauja viešojo administravimo principams, nes reikalavimas atlyginti už tiesioginių teisės aktais pavestų funkcijų vykdymą šalies mastu didina bendras viešojo administravimo institucijų išlaidas. PSDF ir „Sodros“ tarpinstitucinis abipusis bendradarbiavimas ir keitimasis informacija yra visų viešojo administravimo institucijų funkcija, būtina tinkamam valstybės valdymui pareiga. Ši pareiga turėtų būti vykdoma neatly-

gintinai. Priešingu atveju panašios praktikos, kaip apmokestinti duomenų teikimą valstybės institucijoms, galėtų imtis ir kitos institucijos, tarkime, institucijos, atsakingos už Gyventojų registro, Mokesčių mokėtojų registro valdymą. Tokio atlygintino duomenų teikimo tarp viešojo administravimo institucijų nėra nustatyta, nes jos yra ne pelno siekiančios organizacijos, o valstybės valdymo, t. y. biudžetinės, įstaigos.

Paminėtina, kad nepagrįstas PSDF biudžeto lėšų naudojimas atsiskaitant už „Sodros“ administravimo įstaigų vykdomas funkcijas pažeidžia draudžiamųjų PSD interesus. Pagal Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo 15 straipsnio 1 dalį PSDF biudžetą daugiausia sudaro draudėjų ir apdraustųjų įmokos. Šios PSDF biudžeto lėšos yra skiriamos atsiskaityti su gydymo įstaigomis už apdraustiesiems suteiktas asmens sveikatos priežiūros paslaugas, vaistus, medicinos pagalbos priemones. Surinktų PSD įmokų naudojimas administravimo išlaidoms apmokėti atitinkama suma mažina sveikatos priežiūrai skiriamą finansavimą, o tai reiškia, kad pacientams suteikiama mažiau paslaugų ir tokiu būdu blogėja jų ekonominis prieinamumas. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad „Sodrai“ 2014 metais vien už administravimą buvo sumokėta 3,8 mln., 2015 metais – 3,7 mln., o šiemet – iš esmės 4,6 mln. eurų. Šių lėšų grįžimas į PSDF biudžetą iš tiesų padėtų pagerinti mūsų pacientų gyvenimo kokybę.

PIRMININKĖ. Dėkoju, pirmininke, už pateiktus projektus. Nori paklausti septyni Seimo nariai. G. Skaistė – pirmoji.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Norėčiau paklausti jūsų nuomonės, ką galvojate apie begalybę Teisės departamentų pastabų? Iš principo man kelia nerimą, ką ir Teisės departamentas pasako, kad iš tikrųjų čia išskiriamas PSDF biudžetas, ir realiai visa tai daroma visų kitų socialinio draudimo įmokų sąskaita. Ten yra pensijų, ligos ir motinystės, nedarbo ir visos kitos. Kitame įstatyme, kuris irgi yra teikiamas, siūloma išbraukti Privalomojo sveikatos draudimo, bet paliekamas Užimtumo fondas, kuris realiai irgi atitinka visus jūsų argumentus, kuriuos dėstote savo aiškinamajame rašte. Iš principo ar nemanote, kad būtų šiek tiek diskriminacinis ir naudą gautų vieni vartotojai kitų sąskaita?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Aš iš tiesų nemanau, kad naudą gautų vieni vartotojai kitų sąskaita. Jeigu mes žiūrėtume į sveikatos sektoriuje veikiančias gydymo įstaigas, tai sveikatos sektoriuje veikiančių gydymo įstaigų personalas ir dabar neatlygintinai pildo įvairias formas, atlieka medicinos ekspertizes, kurios yra būtinos „Sodros“ lėšomis garantuojamas socialines išmokas administruoti. Už tai PSDF biudžetas iš „Sodros“ negauna išmokų. Kodėl turėtų būti vykdomas atvirkštinis mokėjimas?

PIRMININKĖ. A. Vinkus.

A. VINKUS (LSDPF). Gerbiama ponija Širinskiene, ar jūs galvojate teisingai, kad įmokų administravimas ir informacijos teikimas kitoms institucijoms iki šiol buvo taip sutvarkytas, kad reikėjo mokėti už tą turimą teikiamą informaciją? Šitas informacijos teikimas institucijoms yra viena iš valstybės institucijų funkcijų ir ji, kaip jūs sakėte, turi būti vykdoma iš jai skirtų lėšų, šiuo metu iš PSDF.

Kitas dalykas. Ar apskaičiuota, kiek teks tų lėšų ligonių paslaugoms, nes surinktų PSDF įmokų naudojimas administravimo išlaidoms apmokėti atitinkama lėšų suma mažina sveikatos priežiūrai skiriamą finansavimą? Tai reiškia, kad pacientams buvo suteikiama mažiau paslaugų ir taip blogėja jų prieinamumas. Todėl PSDF biudžeto lėšų skyrimas VSD fondui už įmokų surinkimą, pervedimą, informacijos suteikimą nepagrįstai pažeidžia visų asmenų, turinčių teisę gauti kokybiškas asmens sveikatos priežiūros paslaugas, teises ir teisėtus lūkesčius. Ačiū, kad laiku pateikėte šią įstatymo pataisą.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Iš tiesų, skaičiuojant dabartinėmis sumomis, mokėjimai siekia 3,6 mln. per metus. Matydami tendenciją augti, kitais metais mes galėtume kalbėti apie 4 mln. per metus. Ši tendencija, mokesčių tarp „Sodros“ ir PSDF, tam tikra prasme yra išimtinė tendencija, nes, tarkime, Gyventojų registrai, Mokesčių mokėtojų registrai tokie administravimo kaštai nėra padengiami.

PIRMININKĖ. Klausia R. Martinėlis.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Komiteto pirmininkė labai išsamiai pristatė klausimą, įvardino visus argumentus, iš tikrųjų atsakė į daug klausimų. Aš tik norėčiau paklausti, ar dar kur nors yra tokia praktika tarp valstybinių įmonių, kur viešajame sektoriuje vieni kitiems moka?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Iš tikrųjų tokia praktika man nėra žinoma. Kažkada buvo gana daug diskusijų dėl Registrų centro panašaus elgesio. Kaip jau minėjau, šiuo metu tiek Gyventojų registro, tiek Mokesčių mokėtojų registro mes neapmokame administravimo kaštų. Iš tiesų tie kaštai, kaip patys matote, tikrai yra labai dideli ir daro ženklų poveikį PSD biudžetui.

PIRMININKĖ. Klausia D. Kaminskas.

D. KAMINSKAS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Iš tikrųjų, gerbiama prelegente, jūs jau minėjote, kad Valstybinio socialinio draudimo fondui už duomenų pervedimą iš PSDF biudžeto lėšų šiemet skiriama net 4,6 mln. Lyginant su praeitais metais, net 700 tūkst. eurų daugiau. Atvirai pasakius, man protu nesuvokiamas dalykas, kas čia taip staigiai pabrango.

Apskritai būtų toks klausimas. Ar jūs žinote dar kitų viešojo administravimo įstaigų tokių tarpinstitucinių pervedimų, atsiskaitymų, kur dar tokie yra?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Kaip jau minėjau, ne, nežinau.

PIRMININKĖ. Klausia A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (TTF). Dėkoju. Gerbiama pranešėja, ar jūs žinote, kad Valstybės kontrolė vis dėlto įpareigojo, kad būtų kompensuojama privalomo... fondo valdyba?

Antras klausimėlis. Iš ko tada galėtų būti vykdoma ta veikla, teikiamas administravimas, kieno sąskaita – pensininkų, nėsčių moterų, kokių labiausiai pažeidžiamų grupių? Ačiū.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Jeigu mes kalbėtume apie kompensavimą, greičiausiai tada reikėtų klausti, ar taip pat sveikatos apsaugos sistema neturėtų gauti kompensavimo iš „Sodros“ dėl to, kad ji iš esmės neatlygintinai surenka arba užpildo tam tikrus dokumentus, kurie „Sodrai“ yra reikalingi, nes „Sodros“ lėšomis garantuojamos socialinės išmokos yra mokamos ir administruojamos remiantis tais dokumentais.

PIRMININKĖ. Klausia R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Aišku, noriu pasakyti, kad sveikinu komitetą už atkaklumą. Praėjusioje sesijoje tris kartus buvo teikiamas tas pats projektas ir Vyriausybė vieningai atmetė, ir visi salėje atmetė šitą projektą. Kodėl jūs manote, kad pensininkų interesai ir atėmimas iš jų pinigų, nes administravimas tada guls ant jų pečių, yra teisingesnis, negu šiuo atveju ligonių interesai? Abu fondai yra visiškai autonomiški. Jeigu vienas kitam daro paslaugą, už tai turėtų būti apmokama. Tai yra socialinio draudimo principai. Tai nėra valstybės kišenė. Tai yra draudėjų ir išmokas gaunančių nuosavybė. Kitaip administravimas bus padengtas pensininkų pinigais. Kodėl jūs manote, kad tai yra teisinga?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). O kodėl jūs manote, kad yra teisinga, kai moka kol kas tik vienas fondas, t. y. PSD „Sodrai“, bet nėra atvirkštinio mokėjimo už teikiamas paslaugas? Be abejo, mes rūpinamės Lietuvos pacientų interesais ir visi puikiai suprantame, kad tie minėti 4,6 mln. eurų per metus leistų įgyti kur kas daugiau vaistų ar medicinos pagalbos priemonių. Šiuo atveju tiesiog, manau, pacientų interesas tikrai turėtų būti išsaugotas.

Antra vertus, į ką atkreipė dėmesį ir gerbiamas Seimo narys D. Kaminskas, administravimo lėšų išaugimas per metus daugiau kaip puse milijono eurų vėlgi kelia tam tikrų klausimų, ar nėra naudojamosi tiesiog PSDF biudžetu kaip tam tikra priemone gauti papildomų lėšų.

PIRMININKĖ. Klausia S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama pranešėja, aš noriu pasitikslinti. Jūs minėjote 3,5 mln., o 4 mln. šiais metais šitų išlaidų. Jos kažkur nueina ir ar dabar jų netrūks, jeigu čia buvo skiriama administravimo išlaidoms? Ar jūs pildysite biudžetą, kad būtų kompensuota tai, ką jūs surenkate dabar per paslaugas? Ačiū.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Iš tikrųjų yra kalbama apie 4,6 mln. eurų. Mes įstatymo projekto įsigaliojimą numatome tikrai ne šį mėnesį ar artimiausiu laiku. Tai yra biudžetinis projektas. Be abejo, teks svarstyti „Sodros“ lėšų panaudojimo klausimą ir vertinti trūkumą.

PIRMININKĖ. Dėkoju, pirmininke. Jūs atsakėte į visus klausimus.

Dabar po pateikimo vienas – už, vienas – prieš. A. Matulo, norinčio kalbėti už, nematau, bet yra R. Martinėlis, norintis kalbėti už.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Siūlau pritarti įstatymo pakeitimo projektui po pateikimo, nes šiuo metu skiriamos biudžeto lėšos administravimo sąnaudoms padengti, kaip

numatyta funkcija administruojant kitas funkcijas, kaip valstybės, nukentėjusių asmenų pensijos, mokslininkų pensijos, žalos atlyginimas pareigūnams, tas pats turėtų būti ir su PSDF lėšomis. Jos neturėtų būti atitraukiamos iš tiesioginės paskirties – sveikatos paslaugų teikimo. Kadangi „Sodra“ yra ne pelno siekianti institucija, valstybės valdymo biudžetinė įstaiga, todėl neturėtų būti mokesčio už viešojo administravimo paslaugas. Siūlau palaikyti po pateikimo.

PIRMININKĖ. R. J. Dagys – prieš.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, turbūt vėl pradėsime diskusiją nuo pradžių, nuo bet kurios draudimo rūšies draudimo pagrindų. Pirmininkė sakė, kad ji nežino, kad kur nors yra kitokia atsiskaitymo forma, aš nežinau Europos valstybių, kur yra kitaip, nei yra pas mus. Tą pažymi ir Valstybės kontrolė, mes būsime naujiena. Tiek „Sodros“ draudimo sistema, tiek ligonių kasų draudimo sistema yra atskiri ir savarankiškai veikiantys subjektai. Pabrėžiu, savarankiškai, netgi autonomiškai. Tai santykiai tarp jų turi būti grįsti vienas kito sąnaudų padengimais, jeigu kur nors kokios sąnaudos nepadengiamos, jos tada turi būti atitinkamai įvertinamos, nes kitaip konkrečiai griūna ant tos sistemos išlaidų. Kuo kalti šiuo atveju pensininkai, kad „Sodra“ pati neturi, neadministruoja savo įmokų, ką jinai iš principo turėtų daryti... Ne „Sodra“, Sveikatos draudimo fondas. Užkrauna šitą naštą „Sodrai“ ir nori, kad tą didžiulę administracinę naštą (administravimas nėra kokia nors paslauga) privalėtų apmokėti pensininkai. Kodėl? Kokiu pagrindu?

Tai iš esmės yra dviejų draudimo sistemų supriešinimas, todėl niekada komitetas tam ir nepritarė. Arba tada yra sprendimo būdas, kad jeigu jau dengiama ta administravimo našta visur iš valstybės biudžeto, tuomet jūs būtumėte teisūs, bet šiuo atveju reikalauti, kad pensininkai apmokėtų sąskaitą, kad jūsų sveikatos draudimo paslaugos būtų administruojamos... kaštai būtų padengti iš jų kišenės, nematau jokio teisinio pagrindo ir principo, nes tą yra konstatavusi ir Valstybės kontrolė.

PIRMININKĖ. Balsuojame. Kas pritariate po pateikimo dviem įstatymų projektams, t. y. Sveikatos draudimo ir Valstybinio socialinio draudimo, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 88 Seimo nariai: už – 63, prieš – 3, susilaikė 22. Po pateikimo pritarta. Pagrindinis komitetas – Sveikatos reikalų komitetas, papildomas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, numatomas svarstymas birželio 29 dieną.

Replika po balsavimo – R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Pirmiausia noriu atkreipti dėmesį, kad yra skirtingi du dalykai: vienas – socialinio draudimo, kitas – sveikatos, tai turbūt pagrindiniai komitetai turėtų būti skirtingi, nes Socialinių reikalų ir darbo komitetas administruoja viena, Sveikatos reikalų komitetas prižiūri kita.

Kitas dalykas, ką aš siūlau, būtinai reikia paprašyti Vyriausybės išvados, nes čia yra socialinio draudimo ir kiti santykiai. Vyriausybės išvada būtina šiuo klausimu, visą laiką jinai būdavo teikiama, manau, kad mes turėtume tą išlaikyti.

PIRMININKĖ. Gerbiama A. Širinskienė – replika.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Nematau galimybės ir pagal Statutą, kaip galėtų būti kartu teikiami pagrindinis ir lydimasis projektai skirtingų komitetų? Tiesiog prašau, kadangi yra susiję su PSD fondu, tai palikti Sveikatos reikalų komitetui, o į Socialinių reikalų ir darbo komiteto nuomonę, tikrai ją gavę, mes atsižvelgsime ir ją vertinsime. (*Triukšmas salėje*)

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, prašom nesiginčyti ir nesisinervinti, nes čia nėra dėl ko nervintis. Pirma, šiandien mūsų Seniūnų sueiga buvo nusprendusi taip, kaip aš ir pasakiau, kad pagrindinis komitetas – Sveikatos reikalų komitetas, papildomas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas.

Gerbiamas Dage, jūs čia savo vardu reiškiate poziciją? (*Balsas salėje: „Įpareigotas komiteto pirmininko.“*) Atsiprašau, jūs galite frakcijos vardu, čia komitetas niekuo dėtas. (*Balsai salėje*) Gerai, frakcijos vardu. Tada mes ir balsuojame, tikrai suformuluokite, ko jūs norite, nes aš taip ir nesupratau.

Jūs dėl antro projekto norite, kad pagrindinis būtų Socialinių reikalų ir darbo komitetas? (*Balsas salėje: „Taip!“*) Taip ar ne?

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Manome, kad negalima išskirti šitų komitetų, nes sveikatos draudimas pagal Statutą yra kuruojamas Sveikatos reikalų komiteto, valstybinis socialinis draudimas tiesiogiai yra kuruojamas Socialinių reikalų ir darbo komiteto. Aš siūlyčiau išskirti. Jeigu jūs manote, kad išskirti negalima, tai tada siūlau pagrindinį daryti Socialinių reikalų ir darbo komitetą, kadangi jis visą laiką draudimo santykius kuruoja, ir surinkimą, ir kitus dalykus jis išmano, tuo tarpu Sveikatos reikalų komitetas paprastai į tuos dalykus nesikiša. (*Balsas salėje: „Teisingai sako.“*)

PIRMININKĖ. Ar galima?.. Aš irgi turiu kaip pirmininkė ir kaip Seimo narė savo nuomonę. Kadangi šitie du komitetai niekada gyvenime nesutars, kiekvienas gins savo fondo biudžetą, aš siūlau Biudžeto ir finansų komitetą kaip arbitrą šituo atveju. Dėl to, ką pristatė A. Širinskienė, labai panaši situacija buvo su Registrų centru ir su kitomis institucijomis. Iš tiesų dėl to, ką pristatė komiteto pirmininkė A. Širinskienė, jeigu šiandien norime pariteto pagrindais, tai būkime malonūs atsiskaityti, tada už nedarbingumo lapelius turi sumokėti gydymo įstaigoms „Sodra“, kuri po šiai dienai šito nedaro. Kadangi aš irgi turiu teisę siūlyti komitetą, tai siūlau Biudžeto ir finansų komitetą dėl abiejų projektų. (*Balsai salėje*)

Kadangi buvo siūlomas frakcijos vardu Socialinių reikalų ir darbo komitetas vietoj dabar esamo pagrindinio Sveikatos reikalų komiteto, tai mes privalome balsuoti. Tada ir balsuojame. Kas už Socialinių reikalų ir darbo komitetą, balsuojate už, kas už Sveikatos reikalų komitetą, balsuojate prieš. Alternatyvus balsavimas.

Pagal šį balsavimą už – 32, prieš – 52, yra Sveikatos reikalų komitetas.

Tačiau aš neatsiimu savo siūlymo, kad būtų Biudžeto ir finansų komitetas. Dabar alternatyviai vėl balsuojame. Kas už tai, kad būtų Sveikatos reikalų komitetas, kuris jau laimėjo balsavimą, balsuojate už, kas už Biudžeto ir finansų komitetą, balsuojate prieš.

Balsavo 86 Seimo nariai: už – 51, prieš – 35. Lieka Sveikatos reikalų komitetas kaip pagrindinis, kaip papildomas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Ir vis dėlto siūlau tada papildomą Biudžeto ir finansų komitetą. Ar pritariate? (*Balsas salėje: „Pritariam!“*) Pritariame. Numatomas svarstymas birželio 29 dieną.

R. J. Dagys prašo dar Vyriausybės išvados. Balsuojame. Ar bendru sutarimu tam pritariame? Pritariame bendru sutarimu, kad reikia Vyriausybės išvados ir dėl to kreipiamės. Dėkui.

17.19 val.

Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 34²³ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-P-382(2) (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-6 klausimas – Atliekų tvarkymo įstatymo 34²³ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto pateikimas. Kviečiu V. Vingrienę.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Gerbiami kolegos, šiuo metu galiojanti Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo redakcija numato, kad atliekų tvarkymo organizacijos licencijos galiojimas gali būti sustabdomas, jeigu licencijos turėtojo nariai ir pavedimo davėjai Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais teikia mažiau kaip 10 % elektronikos ir mažiau nei 25 % pakuočių rinkai. Toks teisinis reglamentavimas suponuoja, kad gamintojų ir importuotojų organizacijai nustatyti itin aukšti reikalavimai, arba barjerai, veiklos pradžiai, todėl yra ribojama galimybė gamintojams ir importuotojams steigti naują savo organizaciją. Tokiu būdu yra suvaržyta gamintojų ir importuotojų asociacijų laisvė ir konkurencija ir įteisintos monopolistinio dominavimo sąlygos, ką šiandien ir rodo vykstantys skandalai dėl pakuočių atliekų sutvarkymo, dėl pažymų klastojimo ir kitų problemų. Todėl Konkurencijos taryba laikosi pozicijos, kad procentinio dydžio nustatymas licencijai gauti reiškia veiklos pradžios apribojimus ir rinkoje galiojančių veikti subjektų skaičių. Šių ribojimų būtinumas ir proporcingumas nėra objektyviai pagrįstas. Tiek Lietuvos Respublikos Vyriausybė, tiek Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba laikosi vienos pozicijos, kad reikalavimas pakuočių gamintojų ir importuotojų organizacijai užimti 25 % rinkos dalį yra nepagrįstas veiklos pradžios ribojimas, kuris nėra niekaip objektyviai pateisinamas.

Įstatymo pakeitimu siūloma suvienodinti reikalavimus licencijuotoms organizacijoms, tiek veikiančioms elektronikos įrangos srityje, kurioms šiuo metu galioja 10 % rinkos dalies reikalavi-

mas, tiek ir pakuotėms, kurioms šiuo metu galioja numatytas reikalavimas 25 %, ir numatant penkerių metų pereinamąjį laikotarpį naujai organizacijai įsisteigti.

Priėmus šį įstatymo projektą susidarytų geresnės sąlygos gamintojams ir importuotojams kolektyviai organizuoti atliekų tvarkymą, skatintų gamintojų ir importuotojų organizacijas konkuruoti rinkoje, o ne dėl rinkos, kaip yra šiuo metu. Įstatymo projektu būtų užtikrinta Gamintojų ir importuotojų asociacijos teisė ir teisės kolektyviai organizuoti atliekų tvarkymą. Siūlomas pakeitimas gali būti nepalankus tik toms gamintojų ir importuotojų organizacijoms, kurios nenori konkuruoti rinkoje, todėl, gerbiamieji kolegos, įstatymo pakeitimo projektui kviečiu pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori paklausti šeši Seimo nariai. Pirmas – J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamoji pranešėja, jūs paminėjote, kad būta ir tam tikrų skandalų dėl pažeidimų...

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Taip.

J. RAZMA (TS-LKDF). ...šioje srityje. Bet tai kaip tik ar nerodo, kad tai yra tokia jautri sritis, kur kontrolė ne visada susitvarko, ji pavėluotai reaguoja? O jeigu pagal jūsų projektą dar daugiau atsirastų kontroliuojamų subjektų, ar čia, taip sakant, lazda neparodys ir antro galo, kad mes tuos netvarkos elementus dar sunkiau sugaudysime?

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Pirmiausia aš noriu pasakyti, kad gamintojų ir importuotojų organizacijos tai yra asociacijos, kurios organizuoja atliekų sutvarkymą, o tvarko atliekų tvarkytojai ir pagrindinė kontrolė turi būti nukreipta į tą galutinį atliekų tvarkytoją. Tai yra mūsų uždavinys, kad mes užtikrintume arba paskatintume atsakingas institucijas atsakingai kontroliuoti. O dėl galimybės įsisteigti naujai gamintojų ir importuotojų organizacijai, tai būtų sudarytos sąlygos taip pat joms tarpusavyje konkuruoti ir atliekų sutvarkymo kainos požiūriu.

PIRMININKĖ. Klausia S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamoji teikėja, norėčiau pažiūrėti į tai iš kitos pusės. Kaip liberalas, pasisakydamas už konkurenciją, aš manau, kad šitas įstatymo siūlymas iš esmės atvers Pandoros skrynią, ir prašau paneigti mano nuogastavimus. Šiuo metu yra registruotos trys pakuočių tvarkymo organizacijos, dvi iš jų užima...

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). 90 %.

S. GENTVILAS (LSF). ...98 % rinkos. Viena, likusi trečioji, dėl kurios įstatymas yra rengiamas, mano nuomone, užima tik 1 % ir jai siūloma suteikti pereinamąjį penkerių metų laikotarpį. Mano nuogastavimas yra toks, kad šita organizacija jau du kartus gavo licencijos panaikinimą ir du kartus ją atnaujino. Ar nebus taip, kad gavę penkerių metų pereinamąjį laikotarpį įmonės feniksai susikurs, susirinks pinigus, mokės atlyginimus administracijai, bet realiai atliekų nesutvarkys? Kas metus atnaujins, pasirašys sutartis, bet realiai atliekos nukeliaus į mišrių atliekų konteinerius, o įmonės, prisidengdamos konkurenciniu pranašumu, tiesiog sudegs. Man atrodytų, lyg logiška, kad norėdamas užsiimti rinkos dalį sukaupk 10 % ir įeik į rinką, o ne pradėk nuo nulio, penkerius metus falsifikuok veiklą ir po to dink iš veiklos. Dėkui.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Dėkoju už klausimą. Man labai keista girdėti liberalų tokius klausimus, kuriais tikrai siūlo riboti rinką ir galbūt netgi prieštarauti Konstitucijos nuostatomis, kurios draudžia monopolinį dominavimą šiandien. Vėlgi dar kartą pakartosiu dėl šiandien dominuojančių rinkoje dviejų įmonių, kurios iš tikrųjų dar pačios truputį galbūt ne visada kokybiškai sutvarko pakuotes, tačiau vėlgi, kiek teko kalbėti su pačiomis organizacijomis, organizacijos tikrai neprieštarauja turėti konkurenciją, nes konkurencija tai yra sveikas dalykas, kaip tik skatinantis pažangą. Galbūt konkurencijos nenorėtų viena iš tų organizacijų, kuri tikrai gyvena saugioje komforto zonoje, ir nenorėtų, kad būtų kokia nors nauja organizacija, kuri turbūt paspartintų judėti šiek tiek ir tvarkytis. Aš matau, kad mes... Mano galbūt yra idėja įgyvendinti austrišką modelį, kur taip pat nuo nulio įkuriama organizacijos, ir viena, tarkim, žalio taško organizacija tenai užima 80 % rinkos dalies, kitais 20 % dalinasi kitos keturios organizacijos ir ten užtikrinta taip pat kontrolė galutinio, t. y. atliekų tvarkytojo, ką mes turėtume kaip ir užtikrinti patys taip pat. Manau, kad šiuo keliu mes turime eiti, ir aš tikrai esu pasiruošusi eiti iki galo.

PIRMININKĖ. Klausia L. Balsys.

L. BALSYS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Gerbiamoji pranešėja, tai, ką jūs šiandien čia siūlote, nėra nieko naujo.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Tikiu.

L. BALSYS (MSNG). Galbūt tai jums yra nauja, bet praeitoje kadencijoje buvo labai daug diskutuojama Aplinkos apsaugos komitete apie tuos procentus, nes, matote, elektronikos atliekų verslas ir rinka...

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Čia mes apie pakuotes kalbame, ne apie elektroniką. Apie pakuočių atliekas.

L. BALSYS (MSNG). Jūs kalbate, na, pakuotės, tai vis tiek...

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Apie pakuočių atliekas, nes 25 % rinkos dalis dabar glūdi...

L. BALSYS (MSNG). Gerai, bet buvo per diskusijas ne kartą prieita prie tokios išvados, kad nebuvo tie 10 % įteisinti, motyvuojant tuo, kad tokiu būdu paliekama, ne tai, kad sustiprinama konkurencija, bet atsiranda daug landų korupciniams nesklandiams, neskaidriems veiksams. Nežinau, kas jus čia taip greitai apšvietė ir primokino, kad reikia būtent šitaip pateikti, bet ar neatrodo, kad norėdama daugiau konkurencijos iš tikrųjų sudarysite sąlygas didesnei korupcijai srityje, kuri ir taip yra gana neskaidri ir korumpuota?

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Aš tik norėjau pasakyti, kad kuo daugiau organizacijų, tuo kaip tik turbūt būtų didesnė konkurencija ir nebūtų korupcinių atvejų.

PIRMININKĖ. A. Salamakinas.

A. SALAMAKINAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamoji kolege, kalbėjo prieš mane gerbiamasis Linas, mano klausimas yra panašus. Mano abejonės sustiprina ir Teisės departamento išvados, kuriose sakoma: „Manome, kad siūlomas teisinis reguliavimas neatitinka projekto aiškinamajame rašte nurodytų tikslų bei teisėkūros aiškumo ir efektyvumo principų.“ Vadinasi, Teisės departamentas abejoja, ar jūs siekiate tų tikslų išbraukdami tą nuostatą, tuo labiau kad praeitą savaitę buvo Konstitucinio Teismo išvada, kad šis straipsnis neprieštarauja Konstitucijai. Ar jūs bandysite atsižvelgti į Teisės departamento išvadas?

Antras momentas. Aš iš karto prašau, kad būtų Vyriausybės išvada, jeigu bus pritarta šiam projektui.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Be jokios abejonės, Vyriausybės išvada turėtų būti ir aš tam pritariu. Bet, mano žiniomis, tiek Aplinkos ministerija palaiko būtent liberalizavimą šitos galimybės įeiti naujoms organizacijoms į rinką, taip pat siūloma net nuo nulio, kad nuo nulio procentų rinkos dalies galėtų įeiti organizacijos. Mes jau dabar turime pateiktą ankstesnės kadencijos Atliekų įstatymo pakeitimo projektą, tik yra keičiamas kitas straipsnis dėl licencijų gavimo. Šiuo metu dėl licencijų išlaikymo. O aš tikrai galbūt norėčiau pacituoti Konkurencijos tarybos išvadą, kuri kaip tik sako, kad ribojimas, numatant turėti ne mažiau kaip 25 % rinkos dalies, kaip tik prieštarauja konkurencijos sąlygoms ir prieštarauja Konstitucijos 46 straipsniui. Lygiai taip pat pasisakė ir STT. Tai mes galime paprašyti ir papildomų išvadų, bet sudaryti sąlygas konkurencinėms galimybėms.

PIRMININKĖ. A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (LSDPF). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Aš norėčiau paklausti gerbiamosios pranešėjos. Džiaugiuosi, kad kaip Aplinkos apsaugos komiteto atstovė imatės šio reglamentavimo, kuris yra labai svarbus.

Per daugelį metų susidarė situacija, kad susikūrė tam tikra, nesakyčiau, nusikalstama struktūra, bet ją švelniai įvardija kaip tam tikrą atliekų tvarkymo mafiją, kuri neturi įrangos, gauna licencijas, už pažymą susižeria šimtus, galbūt net milijonus eurų sau į kišenės visai nepagrįstai. Kontrolės mechanizmo, parlamentinės kontrolės nebuvimas... ir turbūt ne įstatymų keitimas yra pagrindinis mūsų uždavinys kontroliuoti, ko nedaro Aplinkos ministerija. Norėčiau sužinoti jūsų nuomonę dėl pakankamumo tos parlamentinės ir ministerijos kontrolės dėl dabar jau esančių tvarkų ir licencijų išdavimo ir atsiskaitymo už sutvarkytus kiekius. Ačiū.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Už kontrolę atsakingi regionų aplinkos apsaugos departamentai. Negaliu aš dabar atsakyti už juos. Be abejo, gal nepakankamai veikia kontrolės mechanizmas, jeigu vyksta tokie tikrai neskaidrūs dalykai. Bet mano tikslas, pateikiant šitą pataisą, tai ir yra sudaryti galimybę ateiti galbūt naujo plataus aplinkosauginio požiūrio organizacijoms, kurios tikrai yra suinteresuotos ne kokiais nors siekiais užsidribti iš atliekų tvarkymo, o kaip tik sutvarkyti jas. Aš

manau, mes turime atverti kelius, o ne riboti 25 %, ir kartu paskatinti jau dabar esančias organizacijas judėti į priekį ir tvarkytis kokybiškiau šitoje srityje.

PIRMININKĖ. V. Kamblevičius.

V. KAMBLEVIČIUS (*TTF*). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Kolege, jūs sakėte, kad nėra tvarkos. Aišku, iš tikrųjų tvarkant atliekas yra didžiausia korupcija Lietuvoje. Man belieka tik apgailestauti, kad nei Aplinkos ministerija, nei Aplinkos apsaugos komitetas nesusitvarko su šiais klausimais. Jeigu jūs nesusitvarkote su trimis, tai jeigu bus dešimt, ką darysite?

Antras dalykas, ką noriu pasakyti. Šitie žmonės, kurie dirba prie šiukšlių, atliekų, yra tokie gudrūs ir, matyt, jie inspiravo tą dalyką padaryti, nes jie žino, kad anksčiau ar vėliau bus tvarka, iš jų atims licenciją, jie susikurs dukterines įmones, kurios bus tos pačios. Jūs šito nematote?

V. VINGRIENĖ (*LVŽSF*). Visur mes galime išvelgti kokių nors blogų dalykų, bet pataisas darome tuo tikslu, kad būtų vykdoma sąžininga veikla. O dėl parlamentinės kontrolės, aš manau, kad Aplinkos apsaugos komitetas tikrai turėtų vykdyti griežtesnę parlamentinę kontrolę šitoje srityje. Mes esame pasiruošę tai daryti.

PIRMININKĖ. Dėkoju, kolege. Ačiū. Motyvai dėl viso. Vienas – už, vienas – prieš. Deja, gerbiamoji Virginija, aš jums negaliu duoti kalbėti dėl motyvų, nes jūs esate autorė. P. Saudargas – už.

P. SAUDARGAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Iš tiesų, matau, yra pagrįstų klausimų, kolegoms domisi, kas bus, jeigu? Kas bus, jeigu bus pristeigta daug organizacijų? Ir štai pirmas argumentas prieš būna, kad savivaldybės turės daug administracinių resursų skirti sutvarkyti visas sutartis. Prižiūrėtojai turės gaudyti ir žiūrėti, ar ten kas nors neskaidriai vyksta, ir t. t. Bet pažiūrėkime iš kitos pusės. Jeigu yra dvi organizacijos, o kas gali paneigti, kad jos susitars tarpusavyje ir mus, visus vartotojus, apgaus tokiu būdu? Kas gali paneigti, kad viena organizacija liks, įvedus tokį kriterijų, nes 25 % realiai reiškia, kad teoriškai gali egzistuoti trys organizacijos, ne keturios, bet trys organizacijos teoriškai, o praktiškai jų egzistuoja dvi.

Gerbiemieji kolegos, man atrodo, kad pataisa tikrai yra pateikta laiku. Tik aš dar paminėsiu, gerbiamoji Virginija gal neatkreipė dėmesio, kad iš tikrųjų yra įregistruotas ir platesnio pobūdžio Atliekų tvarkymo įstatymas, kurį mes komitete svarstome, nagrinėjame. Jis ateis į Seimą. Ten bus paliesta ir daugiau sričių, taip pat ir šitas klausimas dėl rinkos (...). Aš esu už laisvesnę rinką, už naujų veikėjų atėjimą į rinką, nes manau, kad vienintelis galutiniam vartotojui kainą lemiantis dalykas, kriterijus yra rinkos dalyvių skaičius. Nėra konkurencijos – yra monopolija. Auksinė taisyklė. Dėkui. Siūlau palaikyti.

PIRMININKĖ. S. Gentvilas – prieš.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiemieji kolegos, visų pirma kalbama apie sektorių, kuris yra ne pelno siekiantis. Tai yra visos viešosios įstaigos, tai nėra pelno siekiantis sektorius. Įmonės, kurios dalyvauja pakuotes tvarkant, yra sudarytos ir jų valdybos sudarytos iš pačių gamintojų, importuotojų. Taigi kalbėti apie konkurenciją, lyg kažkoks verslas čia būtų, nereikėtų. Todėl atsiranda tos proporcijos 25 %, kurios yra kaip ir toks barjeras, kurį reikėtų peržengti.

Šitas įstatymas yra sukurtas dėl vienos organizacijos, kuri daug metų nesugeba peržengti šitų sutarčių. Aplinkos apsaugos agentūra yra du kartus išdavusi licenciją, prieštaraujančią dabartiniam įstatymui, kai reikia turėti bent 10 %. Man pats įstatymo atsiradimas yra iš esmės mistiškas, nes yra viena organizacija, kuri nesugeba įgyvendinti, nesugeba pritraukti gamintojų, importuotojų ir dėl jos sukuriamas šitas įstatymas, kad būtų pereinamasis laikotarpis.

O pavojus yra milžiniškas, ką gerbiamasis L. Balsys ir sako – atsiras feniksinės organizacijos, kurios sudarys su gamintojais, importuotojais sutartis, kad bus sutvarkomos atliekos, nepasiekusios penkerių metų termino, jos sudegs, atliekos bus nesutvarkytos ir jos nuguls ant pačių tų organizacijų, kurios sąžiningai tvarkosi. Tai yra didelis pavojus išbalansuoti visą struktūrą.

Ir visiškai pabaigoje. Jeigu šiandien organizacija nesugeba pasiekti 10 %, tai jai yra duodamas vienerių metų terminas susitvarkyti. Po to termino dar duodamas įspėjimas, logiškas terminas ir tik po to atimama licencija.

Ateiti į rinką yra sudarytos sąlygos. Klausimas yra kitas, kodėl nėra pasiekama? Todėl, kad iš esmės nėra dėl ko konkuruoti. Yra dideli investiciniai kaštai, kuriuos reikia padengti, ir tai yra pagrindinis dalykas. O priėmus, leidus svarstyti, atsiras daug didesni pavojai negu galimybės.

PIRMININKĖ. Balsuojame. Kas pritariate po pateikimo, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 75 Seimo nariai: už – 36, prieš – 7, susilaikė 32. Po pateikimo nepritarta.

Dabar alternatyvus balsavimas. Kas už tai, kad duotume iniciatoriams tobulinti, balsuojate už, kas už tai, kad atmetume, balsuojate prieš.

Balsavo 69 Seimo nariai: už – 51, prieš – 18. Gražinta iniciatoriams tobulinti.

17.39 val.

Valstybei ir savivaldybėms priklausančių akcijų privatizavimo įstatymo Nr. VIII-480 19 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-716 (pateikimas)

Gerbiamieji kolegos, pagal darbotvarkę mes dar turime dešimt minučių. Yra likę du rezerviniai klausimai. Vienas iš jų – Valstybei ir savivaldybėms priklausančių akcijų privatizavimo įstatymo 19 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Pateikimas. Pranešėjas – A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (LSDPF). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Gerbiamieji kolegos, norėčiau pateikti Valstybei ir savivaldybėms priklausančių akcijų privatizavimo įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Esmė labai paprasta, nes bešeimininkės akcijos turi labai sudėtingą procedūrą, jos atitenka valstybei ir po to ilgai užtrunka, kol sutvarkomos. Todėl siūlome supaprastintą tvarką, kaip su jomis yra tvarkomasi. Štai tokia įstatymo esmė. Siūlyčiau pritarti po pateikimo ir svarstymo stadijoje bus galima patobulinti, jeigu kas nors turėsite siūlymų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju pranešėjui. Jūsų nori klausti J. Liesys.

J. LIESYS (LSF). Ačiū, primininke. Noriu labai trumpai paklausti. Sakykite, ar čia suaktyvės akcijų pardavimo rinka savivaldybėse, ar ne? Kas daugiau turėtų dalyvauti, jūsų nuomone, šitas akcijas superkant, kokios organizacijos arba veiklos?

A. SKARDŽIUS (LSDPF). Gerbiamasis kolega, čia kalbama apie bešeimininkes akcijas, kurios atitenka valstybei, ir tiesiog supaprastintu būdu, kad jos būtų privatizuojamos nustatytu akcijų privatizavimo būdu, o ne ieškoma kitų akcininkų, nesiūloma ir t. t. Iš pradžių pasiūloma akcininkams ir tada privatizuojama. Tai tiesiog toks trumpas, paprastas dalykas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Po pateikimo vienas – už, vienas – prieš. I. Šimonytė – už.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Aš gal trumpai norėčiau kolegą Seimo narius informuoti, kad šitas įstatymo projektas reikalingas tam, kad būtų panaikinta spraga ir būtų suderintas Valstybei ir savivaldybei priklausančių akcijų privatizavimo įstatymas su dviem įstatymais, kuriuos yra pateikusi Vyriausybė, – Akcinių bendrovių ir Centralizuoto turto valdymo, todėl siūlyčiau pritarti. Galbūt ten dėl redakcijos galima turėti pastabų, svarstymo metu pasiūlyti ir pakoreguoti, tačiau negali būti priimti kiti du įstatymai, kurie prieštarautų šitam įstatymui. Todėl tą spragą būtina pataisyti. Siūlyčiau pritarti, o toliau diskutuoti komitetuose.

PIRMININKĖ. J. Razma – prieš.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš neneigiu to būtinumo šį projektą prijungti prie kitų jau svarstomų, nes iš tikrųjų jo trūksta šiam paketui. Bet kadangi aš buvau prieš tame bendrame pakete esančią nuostatą parduoti išimtinai valstybės kontroliuojamų bendrovių akcijas kitiems akcininkams, o šitas projektas apie tą patį kalba, tai aš ir čia esu prieš.

PIRMININKĖ. Balsuojame. Kas pritariate pateiktam projektui, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 62 Seimo nariai: už – 55, prieš nėra, susilaikė 7. Po pateikimo pritarta.

Pagrindinis komitetas – Ekonomikos komitetas, papildomas – Audito komitetas. Numatomas svarstymas birželio 22 dieną.

Replika po balsavimo – G. Landsbergis.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Aš norėčiau pasidžiaugti ir suprasti, kad valdantieji iš tikrųjų yra ganėtinai lengvas posėdis, kai Tėvynės sąjunga pati ir už, ir prieš, ir tarpusavyje pasiginčija, tai belieka tik paklausti, kurį – ar J. Razmą, ar I. Šimonytę – palaikote ir taip apsispręsti, už ką balsuojate. (*Balsai salėje*)

17.43 val.

Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. XIII-198 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-711 (pateikimas)

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, paskutinis šios dienos darbotvarkės klausimas – Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Kviečiu A. Papirtienę. Pateikimas.

A. PAPIRTIENĖ (LVŽSF). Gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, šis įstatymo projektas susijęs su datos nukėlimu dar vieniems metams, kad būtų pratęstas dabartinis mokytojų, pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos galiojimas. Kadangi naujos tvarkos dar nėra, dėl jos dar nesusitarta.

2017 m. vasario 1 d. įsigaliojęs Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymas numato, kad iki 2017 m. rugpjūčio 31 d. mokytojams, pagalbos mokiniui specialistams, mokyklų vadovams, jų pavaduotojams ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjams įstatymas visa apimtimi netaikomas. Pedagoginiams darbuotojams iki 2017 m. rugpjūčio 31 d. taikomi išimtinai tik įstatymo 8 straipsnis ir 5 priedas. Netikslinga nuo 2017 m. rugsėjo 1 d. leisti minėtų pareigybių atžvilgiu įsigalioti įstatymui visa apimtimi ir netikslinga keisti dabartinę pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarką, dabartinę sistemą, kai visuotinai politiniu lygmeniu yra sutarta artimiausiu laiku dabartinę tarifinę valandinę darbo apmokėjimo tvarką keisti etatinio darbo apmokėjimu. Šiandien derybos dėl pedagoginių darbuotojų etatinio darbo apmokėjimo vyksta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijoje sudarytoje darbo grupėje. Taigi akivaizdu, kad iki nustatytos datos jokių rezultatų nebus pasiekta ir etatinė pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo sistema dar nebus sukurta.

Siūloma įstatyme numatytą šio įstatymo įsigaliojimo mokytojams, pagalbos mokiniui specialistams, mokyklų vadovams, jų pavaduotojams ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjams datą nukelti iki 2018 m. rugsėjo 1 d. Tuo siekiama leisti išsamiai ir atsakingai išdiskutuoti ir sukurti etatinę mokytojų darbo apmokėjimo sistemą, kad finansiškai nenukentėtų nė vienas mokytojas ir švietimo darbuotojas, kad nebūtų dirbtinai didinama socialinė įtampa.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūsų klausia keturi Seimo nariai. E. Pupinis. Prašau.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama pranešėja, jūs paminėjote, kad nėra susitarta. Ko gero, gal ir nebus susitarta, nes iš tikrųjų Švietimo, mokslo ir kultūros komitete esame gavę laiškus, kad tarimasis vyksta į vienus vartus, pagal ministeriją: taip, kaip mes pasitariame, o aš nusprendžiu. Ar nemanote, kad reikėtų kaip nors aktyviau dalyvauti ir komitetui šioje veikloje? Kaip sužinojome iš rašto, ta nuomonė eina viena kryptimi. Ar toks susitarimas gali apskritai įvykti?

A. PAPIRTIENĖ (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Visiškai pritariu, kad Švietimo, mokslo ir kultūros komitetui reikia dalyvauti aktyviau ir mes jau tą aktyviau pradėjome daryti. Manau, kad sieksime ir bus susitarta.

PIRMININKĖ. Klausia G. Vasiliauskas.

G. VASILIAUSKAS (LVŽSF). Gerbiama pranešėja, norėjau paklausti, ar šiuo klausimu buvo diskutuojama su profesinėmis sąjungomis ir kokia jų nuomonė šiuo klausimu – dėl šio įstatymo pakeitimo projekto?

A. PAPIRTIENĖ (LVŽSF). Ačiū. Su profesinėmis sąjungomis jau buvo diskutuojama, kai šita išimtis šiame biudžetinėlių darbo apmokėjimo įstatyme atsirado. Profesinės sąjungos matė daug pavojų, o tai tikrai pablogintų mokytojų darbo apmokėjimo sąlygas. Dabar su profesinėmis sąjungomis taip pat yra susitarta ir jos siekia, kad būtų kuo greičiau sutarta dėl etatinio darbo apmokėjimo modelio, todėl laikinai, kad nesukeltume sumaišties, reikalinga dar vieniems metams atidėti tą išimtį, dabar galiojančią darbo apmokėjimo tvarką mokytojams.

PIRMININKĖ. Klausia J. Narkevičius.

J. NARKEVIČ (LLRA-KŠSF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Be abejo, turbūt mes pripažįstame, kad tas sprendimas, Seimo nutarimas dėl vienodos finansavimo tvarkos, įtraukiant ir švietimo sistemą, matyt, buvo skubotas. Dabar mokyklos jau prisitaikė, jau organizavo vykdymą. Dabar jūs siūlote, kad jie grįžtų prie ankstesnės tvarkos, kaip aš suprantu? Tai vienas klausimas.

Antras. Akivaizdu, kad mūsų norai gana dažnai skiriasi nuo galimybių. Taigi ne metams, o galbūt neapibrėžtam laikui reikėtų numatyti etatinį mokytojų darbo apmokėjimo įvedimą? Ir su tuo susijęs krepšelio klausimas. Kaip jūs manote tai suderinti?

Ir paskutinis niuansas. Ar tai, ką jūs teikiate, tas pateikimas, yra jūsų partijos pozicija, ar jūsų asmeninė pozicija ir ar nesiskirs tos pozicijos jūsų pirmininko, kito pirmininko, premjero, ministrės ir nebus skirtingos nuomonės? Ačiū.

A. PAPIRTIENĖ (LVŽSF). Ačiū už daug klausimų. Noriu pasakyti, kad mokyklos prie jokios tvarkos tikrai dar neprisitaikė, nes ji galioja tokia pati, kokia buvo iki šiol.

Joms reikės... Aišku, kilo daug visokiausių neaiškumų, nes vieni ar kiti vadovai bandė interpretuoti įstatymą, kaip čia daryti, kaip čia metinį įvertinimą daryti ir panašiai, neįsigilinę, kad mokytojams taikomas tikrai įstatymo 8 straipsnis ir 5 priedas. 5 priedas dėl darbo apmokėjimo sąlygų tikrai nesikeitė, jis galiojo daug metų. Čia atsakymas į pirmą klausimą.

Toliau dėl to, ar metams užtenka nukelti, ar nereikės daugiau. Aš manau, kad metams turėtų užtekti, nes yra išipareigojusi ir Švietimo ir mokslo ministerija, kad nuo 2018 m. rugsėjo 1 d. etatiniam bus pasirengta ir jis bus įgyvendinamas. Kaip ir kolega minėjo, ar nereikėtų komitetui truputėlį paskubinti šitą reikalą? Aš manau, kad mes bendrom jėgom su jumis taip pat tai paskubinsime.

Trečias, ar nesiskiria pozicijos? Aš manau, kad tikrai nesiskiria. Man neleis pameluoti čia esantys vadovai.

PIRMININKĖ. Klausia V. Kamblevičius.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama kolege, jūs iš tikrųjų teisingai pasakėte, kad reikia išdiskutuoti. Bet, mano nuomone, visi čia kalba, kad reikia metų – visiškai užtenka pusės metų. Dabar yra birželis, iki gruodžio 1 dienos padirbame kaip reikiant ir, priimdami naują biudžetą, mes įtraukiame tuos visus dalykus. Jūs lauksite metus, užmiršite. Viską reikia daryti staigiai ir nelaukti. Laukia visi žmonės.

A. PAPIRTIENĖ (LVŽSF). Taip, jūs esate visiškai teisingi. Čia truputėlį sustabdytas reikalas, bet dabar nėra kitos išeities, nes etatinio darbo apmokėjimo tikrai nuo šio rugsėjo nebus.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiama pranešėja, jūs atsakėte į visus klausimus.

Dabar po pateikimo vienas – už, vienas – prieš. A. Gumuliauskas – už.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Aš labai prašyčiau pritarti šitam projektui, nes situacija yra kaip pereinamojo laikotarpio. Reikia priminti, kad 2017 metais mes gyvenome ne pagal savo biudžetą ir iš tikrųjų etatiniam apmokėjimui nebuvo numatyti pinigai. Be abejonės, dabar iš tikrųjų mes dedame didelių pastangų, dirbame kartu su Švietimo ir mokslo ministerijos darbo grupe. Įvyko jau tikrai ne vienas susitikimas, ir jie gana rezultatyvūs. Aš kolegai E. Pupiniui nepritarčiau, nes profsąjunga jau po truputį atsitiesė ir mes pasiekėme tam tikrą balansą. Aš manau, kad anksčiau kaip rugsėjo 1 dieną nelabai ir išeina. Todėl aš kolegai V. Kamblevičiui pasakyčiau, kad nuo sausio 1 dienos neįmanoma įvesti, nes ciklas mokyklose yra nuo rugsėjo 1 dienos. Taigi mes esame tvirtai pasiryžę 2018 m. rugsėjo 1 d. įvesti etatinį apmokėjimą, o iki to laiko priimti visus reikalingus įstatymus. Ačiū.

PIRMININKĖ. E. Pupinis – prieš.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, tai – politinės atsakomybės klausimas. Iš tiesų prisiminkime istoriją, ypač kai mokytojai buvo daug kartų apgauti. Apgauti tuo metu, kai buvo jiems žadėta dar prieš rinkimus staigiai išspręsti klausimus. Tai buvo vienas iš rinkimų pažadų. Po to apgauti antrą kartą, kai vėl jie atėjo su prašymais. Vėl jiems buvo pakištas įstatymas, kad nusiraminkite, čia po kelių mėnesių mes peržiūrėsime įstatymus, susitarsime dėl etatinio apmokėjimo. Tuo tarpu etatinio apmokėjimo modelis jau buvo išbandytas bent penkiose savivaldybėse. Viską buvo galima suspėti, tačiau tai yra ne politinių norų, o finansų klausimas.

Reikia pripažinti, kad iš tikrųjų Vyriausybė nenori ieškoti finansų. Apie tai komitete ne kartą mes kalbėjome. Tai nėra šiuo metu jų prioritetas. Tai yra pagrindinis dalykas, dėl ko vėlgi prašoma dar metams atidėti, dar, mokytojai ir švietimo darbuotojai, pakentėkite, o paskui žiūrėsime. Jeigu iš tiesų nebus politinės valios ir nebus surasta pinigų, kitais metais mes tą patį galvosime ir

tą patį klausysime. Aišku, iš dalies problemos galbūt bus išspręstos, nes ne visos mokyklos išgyvens, jų galbūt liks mažiau. Savaime suprantama, kai kurios bus uždarytos dėl problemų, nes etatinio apmokėjimo klausimas nėra išspręstas. Jos paprasčiausiai bus uždarytos. Tada bus mažiau finansų. Bet mes nesame tam, kad lauktume, kol bus uždarytos, tuo labiau kad buvo žadėta pereiti prie etatinio apmokėjimo ir kaimų mokykloms šiek tiek pagelbėti. Tas pažadas nėra įvykdytas. Kodėl mes visi turime prisidėti prie pažadų ir tam pritarti? Mes balsuosime prieš.

PIRMININKĖ. Balsuojame. Kas pritariate po pateikimo, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 57 Seimo nariai: už – 40, prieš – 5, susilaikė 12. Po pateikimo pritarta. Pagrindinis komitetas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Aš siūlau kaip papildomą Švietimo ir mokslo komitetą. Numatoma svarstyti birželio 27 dieną.

17.56 val.

Informaciniai pranešimai

Gerbiami kolegos, pareiškimai. Pirmasis pareiškimas dėl jungimosi į laikinąją grupę. „Pranešame, kad mes, šį pareiškimą pasirašę Lietuvos Respublikos Seimo nariai, jungiamės į Čėčėnijos demokratinio solidarumo grupę. Laikinosios grupės pirmininku išrinktas Ž. Pavilionis, pavaduotoju – S. Gentvilas. Šios laikinosios grupės tikslas – rinkti informaciją, teikti pasiūlymus tarptautinėms organizacijoms dėl esamos Čėčėnijos ir čėčėnų tautos padėties, kasmet rengti apskritojo stalo diskusijas žmogaus teisių ir demokratijos trūkumų Čėčėnijoje klausimais kartu su Latvijos, Estijos, Lenkijos, Ukrainos ir kitų valstybių atstovais.“ Pasirašo 12 Seimo narių.

17.56 val.

Seimo narių pareiškimai

PIRMININKĖ. Dar kviečiu N. Puteikį, irgi pareiškimas.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Tik anonsas. Kol praeitą savaitę mes bandėme mažinti alkoholio priėmumą priimdami teisės aktus, liberalai ir konservatoriai Vilniaus mieste elgėsi priešingai ir ypač stengėsi, kad alkoholio suvartojimą didintų jaunimas. Ketvirtadienį pacituosiu liberalų ir konservatorių dokumentus. *(Balsai salėje)*

PIRMININKĖ. Čia jau viskas? *(Triukšmas, juokas salėje)*

Gerbiami kolegos, tada registruojamės.

Gerbiami kolegos, užsiregistravo 52 Seimo nariai.

2017 m. birželio 6 d. vakarinį plenarinį posėdį baigėme. *(Gongas)* Gero vakaro!

PAVARDŽIŲ RODYKLĖ

- Abromavičius Juras 22
Anušauskas Arvydas 10, 11, 12, 14, 21, 22, 23, 48, 49
Arlauskas Danas 15, 20
Armonaitė Aušrinė 30, 34, 41, 61
- Bacvinka Kęstutis 51, 52, 54, 56
Bakas Vytautas 15, 16, 19, 22, 32, 33
Balsys Linas 36, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 67, 68, 69
Bastys Mindaugas 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 23, 24
Baškienė Rima 7, 24
Bilotaitė Agnė 10
Budbergytė Rasa 57, 59
Burokienė Guoda 55
Butkevičius Algirdas 9, 22, 23, 30, 34, 35
- Dagys Rimantas Jonas 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 39, 40, 41, 55, 64, 65, 66
Degutienė Irena 44
Dumbrava Algimantas 64
- Gaidžiūnas Aurimas 24
Gedvilas Vydas 11
Gelūnas Arūnas 12
Gentvilas Eugenijus 23
Gentvilas Simonas 52, 53, 55, 61, 67, 69, 73
Glaveckas Kęstutis 37, 49
Gražulis Petras 24
Gumuliauskas Arūnas 72
- Jakeliūnas Stasys 50
Jedinskij Zbignej 35
Jovaiša Eugenijus 42, 43
Jovaiša Sergejus 64
Juknevičienė Rasa 13, 16, 22, 23
- Kamblevičius Vytautas 50, 62, 69, 72
Kaminskas Darius 64
Karbauskis Ramūnas 15, 16, 23, 24, 32, 33
Kasčiūnas Laurynas 10
Kepenys Dainius 42
Kindurys Gintautas 51, 52, 54, 56, 57, 59
Kostinas Jevgenijus (Kostin Jevgenij) 9
Kubilius Andrius 8, 15, 16, 20, 21, 23, 25, 34, 36
- Landsbergis Gabrielius 70
Landsbergis Vytautas 17
Langaitis Tadas 48
Liesys Jonas 70
Lukašenka Aliaksandras (Lukašenka Aliaksandr) 21
- Majauskas Mykolas 47
- Makronas Emanuelis (Macron Emmanuel) 34
Maldeikienė Aušra 34
Markulis Juozas Albinas 14
Martinėlis Raimundas 63, 64
Masiulis Kęstutis 21, 23, 24
Matulas Antanas 64
Mažeika Kęstutis 52, 53
Mertenas Aleksandras (Merten Aleksandr) 11
Morkūnaitė-Mikulėnienė Radvilė 56
- Narkevič Jaroslav 71
Navickienė Monika 17
Norkienė Aušrinė 37
- Olekas Juozas 12, 13, 19, 20, 42
Orechovas Vladimiras (Orechov Vladimir) 20
- Paksas Rolandas 21
Palionis Andrius 32, 33
Paluckas Gintautas 14
Papirtienė Aušra 71, 72
Pavilionis Žygimantas 11, 16, 17, 73
Petrusevičius Algirdas 22
Poderys Virgilijus 35, 50, 60
Pranckietis Viktoras 7, 13
Pūkas Kęstutis 57, 58
Pupinis Edmundas 11, 17, 71, 72
Puteikis Naglis 26, 30, 33, 36, 41, 51, 52, 54, 56, 62, 73
- Razma Jurgis 39, 40, 41, 55, 67, 70
Reiganas Ronaldas (Reagan Ronald) 34
Rinkevičius Viktoras 60
- Sabatauskas Julius 7, 8, 14, 15, 17, 20, 21
Salamakinas Algimantas 51, 52, 54, 56, 68
Saudargas Paulius 51, 52, 54, 56, 69
Sedlickas Romanas Algimantas 15, 20
Sinkevičius Virginijus 13, 58, 59, 60, 61, 62
Sinkevičius Vytautas 13
Sysas Algirdas 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 37, 38, 39, 40
Skaistė Gintarė 50, 63
Skardžius Artūras 10, 15, 17, 21, 22, 57, 58, 59, 68, 70
Skvernelis Saulius 40, 41
Smitas Adamas (Smith Adam) 34
- Šalaševičiūtė Rimantė 40
Šarknickas Robertas 39, 57
Šedbaras Stasys 58
Šimonytė Ingrida 49, 70
Širinskienė Agnė 8, 9, 10, 11, 12, 23, 62, 63, 64, 65, 66
Šrioderis Gerhardas (Schröder Gerhard) 34

- Talmont Leonard 7, 8
Tomilinas Tomas 25, 26, 28, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 38,
39, 42, 57
Tuskas Donaldas (Tusk Donald) 30

Urbšys Povilas 23, 31, 32, 33, 37, 41, 52, 55, 56

Varžgalys Juozas 39

Vasiliauskas Gediminas 44, 47, 48, 49, 50, 51, 71
Vingrienė Virginija 51, 52, 53, 54, 55, 56, 66, 67, 68, 69
Vinkus Antanas 37, 63
Vojeika Piotras (Vojeiko Piotr) 9, 12, 15, 18, 20

Zingeris Emanuelis 17

Žemaitaitis Remigijus 27, 28, 37, 41

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius

Tel. (8 5) 239 6060, faks. (8 5) 239 6289, el. p. *priim@lrs.lt*

Interneto puslapis *www.lrs.lt*